

GRAIUL DÂMBOVITEI

IOHANN-FRIEDRICH HERBART 1776—1841

Metafizician, psiholog și pedagog german. Autorul treptelor formale. El întemeiază pedagogia pe etică și psihologie și formulează principiul învățământului educativ (educația prin instrucție).

OPERE PRINCIPALE:

1. Allgemeine Pädagogik (Pedagogie generală).
2. Umriss pädagogischer Vorlesungen (Schită de prelegeri pedagogice).

GRAIUL

DÂMBOVITEI

REVISTA CORPULUI DIDACTIC PRIMAR DIN JUDEȚUL DÂMBOVITA

— SUB AUSPICIILE ASOCIAȚIEI JUDEȚENE —

APARE LUNAR

S U M A R :

Din istorie în eternitate

Progroma analitică

Franța

Rolul național al cooperației

Impresii dela tabăra străjorească Prodeal

Să ne aducem aminte

Sedința festivă a Cercului de Studii

Temeiul devizei străjerului

Pagini îndoliate

† C. Ionescu — Lungu

Congresul dela Constanța

Buletinul Asociație

Buletinul Revizoratului

D. I. Platon-Văcărești

D-tra Lixandru revizor școlar

Ion Gh. Mareș

Ilie Gh. Marin

Emilia Ciurezu

Pr. Alex. Popescu

D. I. P.

I. Comșoiu

D. I. P.

Nicolae Bănulescu

D. I. Platon

* * *

* * *

Tipografia și Legătoria de Cărți

„DÂMBOVITA”

Str. Regele Carol al II-lea 70 — Târgoviște

COMITETUL ASOCIAȚIEI:

CONSILIUL:

Simion Popescu	<i>Președinte</i>	Gh. Toader	<i>Membru</i>
Buică Ionescu	<i>Vice-Președ. și Casier</i>	Ion Teodorescu	"
Gh. Bucurică	<i>Membru</i>	Ion Spălățeanu	"
Alex. Dragomirescu	"	Ion Bucur	"
Ilie Nițescu	"		

COMITETUL DE REDACȚIE:

Alexandru Luca
Simion Popescu
G. Bucurică
Gh. M. Ionescu
Buică Ionescu
Ion Negoescu-Titu
Ghița Răducanu

Iosif Dumitrescu
I. Bițan
Victor Ghiculescu
N. Bănulescu
Iancu Millea
Mih. Ciurezu
G. Danciu
Tr. Barbescu
Gh. Bujilă

Redactor D. I. Platon-Văcărești

Cercetați Buletinul Asociației și Informațiile.

Correspondența privitoare la Redacție și Administrație, cât și cărțile de orice natură pentru recenzii, se vor trimite pe adresa:

D-lui D-trul. Platon, Com. Văcărești Jud. D-vița

DIN ISTORIE IN ETERNITATE

de Dumitru I. Platon-Văcărești

Regina noastră, iubitoarea și buna regină a poporului românesc, Regina Maria, regina reginelor, a plecat spre eternitate, acolo unde o așteaptă Ferdinand Intregitorul de țară, spre a-i fi tovarășă eternă de veghe și pază asupra destinului poporului pe care l-au iubit atât de mult!

Regina Maria n'a murit! Plecarea Ei, este plecarea cea mare, în eternitate, acolo unde viața e veșnică.!

Intruchipând cele mai superioare, multiple și universale calități, înțelepciunea și energia nordului cețos, căldura și fantezia sudului clasic, gingășia, bunătatea și iubirea de țară a doamnelor și domnițelor trecutului nostru sbuciumat, frumoasă ca Ileanele Cosânzene create de fantezia poporului, mamă iubitoare și mândră de vlăs-

ca matroanele romane, Regina Maria va rămâne în mințea și inima poporului românesc, cea mai sfântă și frumoasă icoană din altarul istoriei noastre.

Intrată în istorie prin jertfele pribegiei în clipele de durere, prin tăria credințelor Ei în măreția destinului românesc, prin bunătatea evanghelică a inimei, prin frumusețea operilor de puternică creație, prin utilitatea atâtor opere sociale, Ea trece în eternitate în sunete de clopote, prin mijlocul poporului îngenunchiat și plin

de durere și se așează sus, pe catapeteasma sfântă a sbuciumate-i noastre istorii.

De acolo, de sus, din eternitate, din rândul sfinților neamului nostru, unde

Ferdinand Întregitorul stă sentinela eternă alături de Mircea, Ștefan, Mihai, de Carol I consolidatorul de țară și de ceilalți străjari de veacuri, acolo în cerul românesc, alături de mama lui Ștefan, de doamna Stanca, de doamna Despina ctitora înaintasă dela Curtea de Argeș, alături de visătoarea și serafica Carmen Sylva, veghlază Regina Maria și se roagă, trimițând sfânta Ei binecuvântare peste popor și peste fiul Ei, Marele Străjer al neamului, M. S. Regele Carol al II-lea

Măria Ta, odihnește-Ți în liniște trupul trudit în cripta dela Argeș, căci numele Tău, scris cu litere de aur în istorie, a trecut acum dincolo de marginele acestei lumi, în eternitate, iar sufletul Tău va trăi în veci printre noi.

„Dar când îți vei aminti de Mine, Poporul Meu, gândește-te ca la una care a îndrăgit viața și frumusețea, care a fost prea cinstită ca să fie cu băgare de seamă, prea miloasă să fie învingătoare, prea iubitoare ca să judece

N'am ni-i o avuție să vă las; ceeace cu atâta mărinimie mi-ați dăruit am cheltuit între voi; am înfrumusețat acele locuri unde Mi-a fost dat să trăesc. Dacă toate cele frumoase îți vor aminti de Mine atunci voi fi deplin răsplătită de dragostea ce ți-am dăruit-o, fiindcă frumosul mi-a fost un crez.

În decursul unei lungi vieți, atâția au venit la inima Mea, încât moartă chiar, aș dori să mai poată veni la ea, dealungul potecii cu crini ce mi-a fost mândria și bucuria.“

Regina Maria

NOUA PROGRAMĂ ANALITICĂ A INV. PRIMAR

de D. D. LIXANDRU Rev. Școlar

Programa analitică. Chiar numele ne indică precis timpul pe cât este valabilă o programă analitică. Dacă ea nu se schimbă anual, numai este analitică, ci e pur și simplu programă. Programă însă e ceva static; este forma în care trebuie să se miște învățământul; este cadrul în care se dezvoltă tendințele școlii.

Deci programa analitică are o vârstă stabilită. Ea trăește numai un an în concordată cu nevoile școlii.

Ea este în tovărășie bună cu școală numai un an. A trecut un an, dezacordul este evident.

Să vedem de unde pornește acest dezacord.

Dacă am putut spune despre programa analitică că e un cadru fix, e ceva static, nu același lucru putem spune despre învățământ, despre școală.

Școala nu e ceva amorf, mort. Ea este un organism și ca orice organism e în continuă dezvoltare, manifestă continuu tendințe care trebuiesc reglementate pentru a da învățământului acea unitate necesară.

Mărginită la programa analitică, care fiind oarecum, rămâne analitică pe o perioadă mai mare de ani, școala ar fi pusă în situația de a fi depășită de vreme. Școala însă nu trebuie să fie depășită de vreme, ci ea trebuie să meargă în pas cu vremea, după cum motivează atât de frumos autorul programei analitice noi, în expunerea de motive.

Școala în afară de viață, numai este școală, ci este pur și simplu o ficțiune, o irealitate.

Ce s'a întâmplat cu învățământul primar?

Programa analitică, care s'a aplicat până în prezent, a fost cea care a urmat legii învățământului primar din 1924. Această programă, este drept, a corespuns în mare măsură nevoilor școlii primare românești, care se schițau atunci.

Din 1925, când a apărut programa analitică la care am renunțat și până în prezent, sunt 13 ani.

Păcatul mare al programei din 1925 e tocmai acesta că s'a încăpățânat să rămână analitică, deși ea corespundea nevoilor învățământului din 1925, timp de 13 ani.

Învățământul nostru primar, în cadrul vechii programe, începuse să se sufoce. Programa analitică este un fel de haină care îmbracă și reglementează bunul mers al școlii.

Dar e dela sine înțeles, că atunci când haina rămâne prea mică pentru corp, ea plesnește, neputându-se opune tendinței de dezvoltare a corpului.

Școala, care am spus că este un organism, s'a dezvoltat în timp de 13 ani atât de mult, încât vechea programă nu i se mai potrivea.

Între timp, însă, s'au petrecut în viața noastră socială prefaceri atât de profunde, încât evenimentele depășiseră cu mult școala, ținută în loc de o programă analitică devenită anacronică.

Iată deci școala, care trebuie să fie atentă la orice prefacere care angajează structura societății, a trebuit să se miște, căutând să se pună în pas cu vremea.

Iată din ce necesitate s'a procedat la modificarea radicală a vechii programe analitice.

Noua programă analitică este în perfectă concordanță cu nevoile momentului istoric pe care îl trăește statul Român. Nu am putea spune că o rupe definitiv cu trecutul, pentru că ea păstrează tot ceea ce s'a dovedit bun pentru mersul școlii.

Ceva mai mult, tributară tradiției, noua programă analitică aproape că păstrează întocmai unele modalități de lucru, aparținând școlii vechi, de care corpul nostru didactic se legase printr'o veche rutină.

Revoluționară în principii și îndrăsneată în inovații, noua programă analitică a învățământului primar este menită să facă etapă în mersul învățământului nostru primar.

Ceeace deosebește în primul rând noua

școală de vechea școală este punctul de vedere educativ, este o nouă concepție despre educație.

Am fi nedrepți dacă am afirma că acest nou punct de vedere educativ se datorește numai prezentului. El este ceva mai vechiu, așa că îl poate revendica mai toată pedagogia modernă. Dela Montaignes, Descartes, Rousseau și până la Ellen Key și J. Dewei, ¹⁾ pedagogia a dat continue lovituri vechei concepții a materialismului didactic din școală și a impus încetul cu încetul noul punct de vedere educativ: cultivarea sau formarea personalității.

Atât de năbușitor era acest materialism didactic în secolul XVIII, încât l-a făcut pe Rousseau să declare războiu vechei școli care degenerază omul ieșit bun din mâinile creatorului. ²⁾

Dacă el cerea ca prima educație să fie negativă, o cerea tocmai din cauză că educatorii timpului, sclavi ai unei metode medievale, făceau din materialismul didactic, singurul scop al școlii.

Un alt individualist „a utrance” Ellen Key spunea în pragul secolului XX: „Cel mai mare secret al educației este de a nu educa” ³⁾ tocmai din cauză că școala devenise un fel de dușman al spiritului copilului.

Putem noi să admitem acest punct de vedere educativ pe care Foerster îl numește „americanism ratat” ⁴⁾, și care a adus la înlăturarea peste măsura permisă a punctului de vedere instructiv? Desigur că nu, și noua programă analitică a învățământului primar s’a ferit de această greșală.

Noua școală nu a renunțat la cele trei scopuri ale școlii vechi: cunoștințe, tehnica muncii în domeniul vieții culturale și educație morală. Numai că ea își dă seama că educația morală nu trebuie lăsată pe ultimul plan, ci din contră, formarea personalității trebuie să ne intereseze în primul rând. De aci o nouă ierarhizare a celor trei scopuri ale școlii: formarea personalității, tehnica muncii culturale și cunoștința.

Toțiși nici așa educația nu este integrală, nu este armonică după cum ar spune Goethe.

Noua școală și-a dat seama de acest lucru. Iată de ce, în noua programă analitică, se insistă asupra educației, sănătății și educației artistice.

Ce e de reținut, e că ideea centrală, în jurul căruia gravitează alcătuirea noii programe analitice, este formarea personalității, care trebuie să fie țelul suprem al școlii.

Statul modern român are nevoie în urmărirea țelurilor sale de oameni întregi, de cetățeni desăvârșiți, integrați în noile comenzi ale momentului istoric pe care îl trăim.

Pentru urmărirea și atingerea țelurilor sale, statul se servește de școală ca de unul dintre cele mai bune instrumente.

Iată deci școala mișcându-se în cadrul vieții, în cadrul realității, școala în slujba statului.

Să nu ne închipuim că e numai la noi așa. Ori unde a fost nevoie să se schimbe profund structura statului, școala a trebuit să se adapteze noilor cerințe ale vieții de stat, a trebuit să se pună în slujba statului.

Așa este în U. R. S. S. Când regimul țarist s’a prăbușit și a fost înlocuit cu regimul comunist, structura școlii rusești a trebuit să se adapteze structurii generale a vieții de stat din Rusia Sovietică. Am asistat la creerea unei pedagogii comuniste menită să sprijine noile tendințe ale statului rus comunist.

Așa a fost în Germania, unde școala a trebuit să-și modifice vechea structură și să-și creeze alta, care să ajute dezvoltarea noului stat hitlerist.

Și înfârșit așa a fost în Italia unde școala a trebuit să devină fascistă tocmai din nevoea de a veni în ajutorul statului.

Se știe cât a lucrat un Lombardo Radice la fundarea unei pedagogii fasciste.

Mână în mână cu Străjeria și Fundațiile Culturale Regale, Școala primară românească trebuie să ne dea un tineret „pentru care Patria să fie primu! și ultimul cuvânt”.

Un alt scop al școlii vechi, care pentru noua școală este situat pe al doilea plan, este să dea acea tehnică a muncii culturale, tehnică care constă în scris, citit și socotit.

Ei bine, acel „americanism ratat”, de care ne vorbește Foerster confunda această pregătire tehnică elementară cu ceea ce condamnă sub denumirea de materialism didactic, din

1) (Se citește Geon Dui).

2) J. J. Rousseau: Emil.

3) Ellen Key: Le stade de l'enfant.

4) W. Foerster: Școala și caracterul.

care cauză în foarte multe locuri în școala nouă se citește prost, se scrie neortografie și se socotește prost.

Desigur că o simplificare a programelor de cunoștințe așa cum o cere noua pedagogie, era necesară, dar din nenorocire această simplificare a atins și deprinderea scrisului, cititului și socotitului.

Răul acesta devenise așa de evident, încât s'a putut spune despre școala primară românească acest paradox că ea creiază „analfabeții cu carte”.

Trist dar adevărat.

Absolvenții școlilor noastre primare nu numai că uită să citească și să socotească, dar uită chiar să scrie și uitarea aceasta merge până acolo, încât mulți tineri, la 20—25 de ani abia dacă mai știu să iscalească.

Daui mai jos textul scrisori unui tânăr militar către soțla sa. Tânărul are la activul său 5 clase primare.

„Scurpă Soțe,

Micil rădur să ți găsc simțtos tu ce fac bătul e sītros te omor să ști că dac nu e bătui sārātros auzi și să ști că mie dor dā bat care ți munāc dacă e bonl”.

Cred că numai e nevoie să adaog nimic.

Noua programă analitică, conștientă de această meteahnă a vechei școale, caută și o înlătore, dānd o deosebită atenție scrisului, cititului și socotitului.

Noua programă analitică caută să remedieze acest rău, care din nenorocire se continuă și în învățământul secundar și superior.

Din condescendență pentru cinstitele fețe ale d-ilor profesori secundari de romāni, nu divulg și textul scrisori unui elev de ci VII-a secundară.

Dacă cititorii acestui articol au rās cu lașrāmī la citirea primului text, apoi la citirea acestuia ar „leșina de rās”.

Însfârșit noua programă analitică a lāsat pe ultimul plan înmagazinarea de cunoștințe, tocmai pentru motivul că astāzl avem nevoie de oameni formați, nu de oameni bine instrulți.

În noua proeramă analitică suma cunoștiințelor a fost redusă simțitor. În schimb elevul este supus unei activități personale cu ajutorul căreia, își poate câștiga mult mai multe cunoștințe decât i-am putea da noi educatorii.

Noua programă deci, dā numai ce e esențial din sunia de cunoștințe, punānd în schimb accentul pe metoda activă și pe munca personală a elevului, în clasă.

În felul acesta dām elevului putința de a se autoinstrui, de a deveni autodidact.

Iată pe scurt principiile de bază care stau la alcătuirea noiei programe analitice a învățământului primar, principii ce se referă tocmai la acea posibilitate de a se face din școală o instituție care să corespundă noiei meniri ce i se dā în cadrul noiei vieți de stat.

Se mai pot observa însă în noua programă și o serie de principii pedagogice mai speciale, care fie că sunt mai vechi sau mai noi, sunt supuse toate unui nou punct de vedere. Le vom analiza pe rând.

Noua programă este o programă minimală. E normal să fie așa. Nu poate da autoritatea școlară centrală un plan de lucru până în cele mai mici amănunte. Ea nu poate da decât o parte minimă de îndrumări și de cunoștințe și anume numai acele îndrumări, acțiuni și cunoștințe pe care trebuie să le deprindă și ca atare să le posede, orice copil.

Poate fi redusă viața, care este viață numai prin conștientul pe care îl cuprinde, la scheme generale valabile pentru toți? Să pregătim pe elev în cadrul vieții și pentru viață, spune distinsul pedagog american J. Dewei. Viața, însă, în ce are ea concret, diferă dela un loc la altul, așa că ea nu poate fi cuprinsă întreagă într'o programă analitică generală.

Iată dāce s'a simțit nevoia alcătuirii unei programe minimale care să fie completată cu programe suplimentare, care urmează să fie alcătuite pe regiuni.

Toate bune; Dar nu cumva aceste programe suplimentare ar putea fi niște forțe centrifuge care să pulverizeze tocmai ce este mai temeinic învățământului primar; unitatea lui bazată pe unitatea sufletului nașiei? Desigur că nu și iată dece nu.

Programele suplimentare vor avea rolul de a desvolta punctele cuprinse în programa minimală plus bogăția de viață, care este alta dels regiune la regiune. Viața nu este aceeaș la munte, la șes, în baltă sau în stepă.

Dealtfel elaborarea programelor speciale se va face după instrucțiuni pornite dela centru,

iar aprobarea centrului va fi *absolut obligatorie*.

Iată cum unim cele două aspecte ale vieții sociale: *unitate în varietate* și bogăție de viață, concret, sub aspecte multiple dela loc la loc, *în unitate*.

În legătură cu această problemă se pune alta necunoscută șeolei vechi.

În vechile programe analitice nu era introdusă viața, ci ele se interesau de așa zisele „materii de învățământ” care în ultimă esență nu erau decât o înșirare de noțiuni abstracte. Se știe însă din psihologie că mintea copilului e înclinată spre concret și acest concret, se înțelege, este cel din jurul lui. Pentru acest *concret manifestă copilul interes*, restul este numai și numai *litera moartă*.

Cum viața se prezintă dela loc la loc, pe unități de viață sau centre de interes, era imposibil ca noua programă analitică să nu țină seama de acest lucru.

Am fi nedrepti dacă nu am afirma că și în vechea programă se putea întrevede această metodă. Sfiiclunea autorului vechi programe în a introduce inovații insuficient experimentate a fost așa de mare, încât metoda centrelor de interes a rămas mai mult o intenție, decât o realizare concretă.

Fundarea ce s'a dat azi acestel metode în străinătate, a putut face pe autorul noui programe să îi dea loc larg și un rol deosebit în învățământ.

Un alt principiu care capătă o definitivă înțetățenire în noua programă analitică este principiul activității.

Și până acum am avut o școală activă, dar în această școală activă rolul activ îl avea învățătorul nu elevul. Elevul asculta și reproducea. Desigur că și aceasta este o activitate, dar o activitate *reproductivă, nu creatoare*.

Elevul școlii noi trebuie să lucreze sub conducerea educatorului pentru a ajunge *prin sine* la o înțelegere superioară a vieții. El trebuie să *activeze* pentru a-i pătrunde tainele și pentru a *se* putea adapta. Această *adaptare* însă, în noua programă analitică, nu mai este o simplă adaptare impusă de condițiile mediului inconju-

rător, ci este o *adaptare activă* în cari elevul este *fermentul de viață*. Prin noua concepție activistă se caută ca să se strângă viața în jurul elevului care trăind viața în ce are ea concret, nu trebuie să i se integreze ca o simplă piesă de muzu, ci ca un dinam creator de noi și multiple condiții de manifestare.

Întreaga activitate a copilului trebuie dirijată de educator în direcția marilor nevoi educative ale omului, în genere: *educația sănătății, educația minții, educația morală, câștigarea de deprinderi și activitatea practică*.

Numai așa, educația este integrală.

Însfârșit pentru a termina seria principiilor noi pedagogice, care dau fundamentul noui programe analitice trebuie să mai adăugăm încă unul: principiul activității în grup.

Până acum se puna accentul pe activitatea izolată a fiecărui individ.

Este concepția caracteristică individualismului.

Astăzi, însă, sociologia a ajuns la concluzia că individul nu este o realitate spirituală de sine stătătoare.

El este atom în unitățile sociale, iată de ce se pune accentul atât de mult în noua programă pe comunitățile de muncă școlară.

Aceste comunități de muncă pot să se manifeste sau sub forma unei colaborări ocazionale a elevilor, sau sub forma de grupări instituționalizate ca: *farmacia, cooperativa școlară, biblioteca, muzeul clasei, echipele sportive, străjeria, etc.*

În felul acesta se obișnuesc elevii cu lucrul colectiv în unități de viață școlară, *anticipând activitatea de mai târziu din cadrul unităților sociale în care vor trăi ca oameni maturi*.

În felul acesta personalitatea elevului se cristalizează prin contactul cu semenii săi și prin nevoia de colaborare continuă.

Dacă adăugăm la toate acestea și marea libertate de acțiune pe care o lasă noua programă analitică personalității educatorului, putem înțelege suficient afirmația pe care am făcut-o în cuprinsul acestui articol despre noua programă. Da, ea este revoluționară în principii și îndrăzneată în inovații

FRANȚA

de ION GH. MAREȘ

VIII

PARIS.

Trecem în invetar, încă o noapte defrământări petrecută în expresul care grăbește spre Paris. Străbatem ultimele văl carii se lasă din Alpi. Vreme ploioasă și rece. După o bună cale intrăm pe valea râului „Jonne”, apoi ne întâmpină: „Sena”. Mergem pe stânga până la „Melun”, și apoi numai pe dreapta până la intrarea în Paris.

Pe tot cursul Sena este strunită, aproape canalizată și din loc în loc stăvilare, probabil pentru irigație. Pomi mai puțini și cultură de plante furagere, industriale și zarzavaturi mai mult. Paralel cu Sena este o șosea pe care circulă auto-vehiculele depe urma cărora nu se ridică nori formidabili de praf ca la noi. *Pare că se încadrează într'un tablou ireal, mașinile în circulație fără șgomot și fără praf!* Nu mai oprim până la gara terminus. Pe dreapta și pe stânga cât se poate cuprinde cu ochii, se vede că pământul este cultivat cu mare grijă și cu mijloace noi. Am rămas nedumerit că pe întinsul câmpilor n'am prea văzut sate și orașe. Ingrămădirile gospodărești mai mult pe lângă gări, în vecinătatea cărora se găsesc fabrici de tot felul.

Aș spune un neadevăr dacă n'aș mărturisi că treptat ce distanța dintre expres și Paris se micșorează, se mărește emoțiunea. Și cum ar putea fi altfel când sântem la porțile celei mai strălucitoare urbe depe pământ, orașul celor mai multe, mai mari și mai frumoase boulevarde, celor mai mari și frumoase parcuri: celor mai multe monumente, celor mai repute teatre, celor

mai de valoare muzee, celor mai multe opere de arte și arhitectură, celor mai mari magazine în care se găsesc opere de gust și de artă și în cari mătasea ia deosebite înfățișări ne egalate; orașul celor mai mari, și mai cu autoritate și mai răspândite ziare depe pământ; celor mai multe ambasade și legațiuni, celor mai mari și distinse instituții de cultură și de artă, celor mai multe și mai mari localuri de distracții; orașul cu trecutul cel mai frământat, la activul său cu cele mai multe revoluțiuni, precum și cu tendințele cele mai generoase, orașul celui mai mare geniu militar!

Intrăm în gara Lyon exact după ora întinerariului; gară mare una din cele zece câte le are Parisul. Soarele care până aci a stat depe o perdea groasă de nori, ne-a eșt în cale, ne face o caldă primire în fața gării și prin razele sale dă o înfățișare sărbătorească pleții.

Zarva din gară și grija de bagaj, mă rupe pentru un moment din preocupările mele carii depășiserăm mult gara, și în timpul acesta primesc vestea că sânt repartizat la: „Cristal-Hotel” strada Sainte Benoit No. 24.

Gara Lyon este punctul de întâlnire a două mari boulevarde: Boulevardul Diderot care merge până în piața „Națiunilor” și Boulevardul Lyon care merge până în piața „Bastiliei”, în care se află un fel de cetate militară foarte veche, refăcută din timp în timp. Richelieu o destină ca închisoare pentru nobili, iar mai târziu se transformă în închisoare obișnuită.

La 14 Iulie 1789 a fost spartă de poporul parisian, ca semnal al mari revoluții, iar republica franceză decretă: „*Dărâmarea Bastillei*”, ca sărbătoare națională

Din această plăță o luăm la stânga pe Bulevardul Henri al 4-lea, trecem Sena și intrăm pe Bulevardul St. Germain pe care mergem o bună bucată până la punctul de unde se desface str. St. Benoit.

Hotelul meu curat, modern instalat, însă cu etajele prea înguste și așezate întocmai ca niște cutii unele deasupra altora până sus și cu un ascensor de două persoane. Mi se dă o cameră la etajul 5, cu un divan, cameră de baie, cabină de toaletă, telefon, șifonier, prosoape, lingerie de pat, toate în perfectă stare de curățenie. Sânt mulțumit de felul cum m'am instalat. Este de mare importanță locul de refacere fiindcă din 24 ore, 20 fac parte din programul întocmit.

Cuvântul de ordine este ca la ora 4 p. m. să ne adunăm în plăța „*Teatrului Odeon*”. De altfel, în tot timpul cât am stat în Paris, această piață ne-a servit ca loc de adunare, fiind în apropiere de hotelurile în cari sânt plasați toți camarazii și predomină ca punct de reper, în împrejurarea când fiind singur, să pot a mă orienta fără multă pierdere de timp.

Sânt ca să zic așa, în partea centrală a „*Metropolei*”, colț cu Bulevardul St. Germain, unul din cele mai mari din Paris, care merge paralel cu Sena până la „*Podul Concordia*”; sânt aproape de Sena, de Palatul Luvrului, de Expoziție, de grădinele Tuileries, Luxemburg „*Cartierul latin*” etc., etc.

Dupe ce termin cu instalatul cobor în holl și întreb cât stă hotelul deschis noaptea; mi se arată locul unde găsesc cheia și ies în St. Germain. Mare animație pe boulevard și pe toate stradele cari se termină aci. Imi face impresia că pietonilor le place

sau le convine să meargă mai mult pe jos, pe trotuarele largi cât stradele, asfaltate, curate și plantate cu mari și frumoși arbori de ornament. Nu se vede dealungul stradelor și boulevardelor nici un fel de fir din pânjeniișul rețelelor de tot felul cari incurcă stradele altor orașe de aiurea; strada trotuarul, pomii și edificiile perfect alinate.

Tramvaie electrice nu sânt, firele telefonice și rețeaua pentru iluminat sânt în cabluri instalate în subsol; n'am văzut mai nicăeri furia aceia după stilul cubist sau al construcțiilor cu zeci de etaje. Toate edificiile imobilele și casele particulare au rămas la locul cu arhitectura secolului al 19-lea sau mai veche, francezii sânt mai conservatori, mai puțini amatori după stiluri străine și mai tenaci în a primi gustul altor popoare în materie de artă și arhitectură nouă.

Poate pe la periferie sau în cartiere mai degajate să se fi construit case în blocuri; dar edili Parisului au căutat să păstreze tot ceia ce a făcut și face adevărata frumusețe a orașului. Au desființat tramvaiele electrice cari fac un șgomot foarte supărător și le-au înlocuit cu omnibuse mari împărțite pe 2 clase. Plata în aceste omnibuse, cam mare chiar la cl. 2-a; poate fi o măsură excepțională acum în timpul expoziției. Pentru că de multe ori în stații se adună mai mult călători de câte locuri sânt în omibus, este un automat ce eliberează tichete cu un număr de ordine, care pune perfectă regulă în intrarea călătorilor pe platformă. Multe din aceste omnibuse merg cam pe coadă deoarece cei mai mulți călători preferă clasa a 2-a care vine la urmă. În piețele mari cum este aceia a Trocaderului, și unde fac rondoul 5-6 numere de omnibuse, fiecare are grifajul său în care pasagerii se incolonează unul depe altul în ordinea sosirii, Nimeni n'are voie să calce această ordine. Un pasager, probabil un strein, a luat-o pe lângă

bara grilajului ca să apuce înaintea altora care așteptau să le vină rândul. În acel moment s'a ridicat un uragant de proteste, din cauza căruia, *delicventul a luat-o la sănătoasa!*

Prin urmare n'a fost nevoie de poliție ca unul care a călcat o ordine stabilită să fie pus la locul lui.

Mă gândesc la ghișeele gărilor noastre unde fac coadă numai anumiți călători, pe când unele persoane simandicoase se înfig la casă să-și ia bilete, fără să le pese de

cei din grilaj cari se încălzesc și se îngheșuesc până să le vină rândul. Să poftească aci să vadă cum trebuie înțeles dreptul și ce obligațiuni se impun în anumite împrejurări călătorilor.

Cred că Parisul este orașul cel mai cercetat de lume după toată fața pământului, dar cât am umblat prin această urhă n'am văzut nici un scandal de stradă și nici accidente de vehicule. Probabil că mal toată lumea aceasta are simțul de cetățean, conștient de drepturile și datoriile sale.
(Va urma)

ROLUL NAȚIONAL AL COOPERĂȚIEI

de MARIN GII. ILIE

Epoca partidelor politice, ce se întreceau în a zăpăci capul bietului popor cu fel de fel de făgădueli, a trecut. Națiunea a fost chemată în zilele noastre la realitate, impunându-i-se ca să se așeze la muncă constructivă și fixând pentru fiecare individ, ca suprem scop al vieții: *patria.*

Dreptul de a lenevi, dreptul de a fura, dreptul de a se sustrage dela datoriile cetățenești și câte alte anomalii pe care le adusesese democrația, au fost scoase din uzul vieții noastre publice.

Orice individ, în locul ce-l are fixat în stat: plugar, meseriaș, negustor, funcționar sau ofițer, este dator ca să dea tot ce poate prin priceperea și munca lui pentru ca țara să meargă bine și să progreseze. Toate bogățiile solului și subsolului românesc trebuiesc folosite în modul cel mai conștient cu putință, în scopul de a servi întâi țării și apoi cetățenilor.

În acest cadru fixat prin noile legiuri, se va desvolta de aci înainte viața noastră națională. Au fost răni ce s'au putut vindeca pe calea legiferării. La nevoie Statul și-a pus în mișcare puterile sale de a înfrâna și a reprima anumite

abusuri și rătăcirii sociale. Bubele rele au fost arse cu fier roșu.

În domeniul economic însă afară de legi bune, afară de intenții bune venite din partea conducătorilor, afară chiar de bunăvoința netăgăduită a celor conduși, mai trebuie încă un factor important: timpul.

Există o putere în lume pe care nici un economist nu o poate tăgădui, pe care toți sociologii și oamenii de stat trebuie s'o respecte și să i-se închine, este puterea formidabilă a aurului, a banului. În felul cum este organizată astăzi viața economică, politică și socială a tuturor statelor, banul este o putere ce nu se poate neglija de nimeni. Și tocmai pentru acest motiv, viața economică a unui stat poate să fie înviorată, dar nu poate să fie transformată așa peste noapte prin legi, fie ele ori cât de bune. Prin măsuri obișnuite, prin măsuri cari să nu aducă rău țării și să arunce neamul în cine știe ce situații riscante, se poate face transformarea trebuitoare. Pe calea evoluției lente, cale ce s'a dovedit a fi cea mai bună și mai sigură, transformarea economică a României se va face cu vremea.

În țara noastră, Românii formează ele-

mentul etnic dominant ca număr și, ca viața culturală; dar din punct de vedere economic pătura românească, dacă nu este într'o completă sclavie, este totuși într'o stare destul de inferioară față de alte elemente etnice, ce locuiesc la un loc cu noi în țara românească.

Capitalul ce se află investit în industrie, în comerț și în alte întreprinderi din România, este aproape în întregime în mâna străinilor. Românul este cel care muncește pământul, ca să producă materii alimentare de primă necesitate, tot el este acela ce muncește din greu în mine și tot pe el îl găsești pe toate santierele de muncă de pe tot întinsul țării: la munte, la deal și la șes. În comerț și în industrie elementul românesc se întâlnește din ce în ce mai rar, iar cu timpul va fi înlocuit și din ocupațiile intelectuale.

Străinul și în special evreul deținând capitalul și ocupând în întregime comerțul și industria românească, caută pe orice cale ca să-și mărească și mai mult patrimoniul în paguba claselor muncitoare românești neorganizată și lipsite de solidaritate.

Mijloacele prin care capitalismul evreu luptă ca să canalizeze toate veniturile clasei producătoare în casa lui de fier, sunt foarte felurite și bine ascunse. Finanța aceasta străină de neamul nostru este în primul rând foarte bine organizată și călăuzită în acțiunea ei de o perfectă solidaritate.

Sunt în România 88 carteluri ale diferitelor trusturi industriale, cari dictează prețul tuturor produselor fabricate din țara noastră. Trustul hârtiei, al zahărului, al fierului, al sârmei, al cuelor, al postavului și nu există articol fabricat pe piață, care să nu aibă prețul dictat de un cartel. În felul acesta capitaliștii realizează câștiguri enorme.

De multe ori producătorul de materii prime nu ia mai nimic, pe când publicul consumator este speculat hoștește. Un oier nu poate vinde lâna sa decât cu cel mult cincizeci lei kilogramul așa cum

este tunsă depe oai. Aceiași cantitate de lâna, lucrată în fabrica capitalistului, este vândută apoi cu un preț cel puțin înzecit. Ciobanul care a trebuit să pasce oaia un an de zile, să sufere bătaia ploiei și a vântului, pentru a produce un kilogram de lâna, să ia cincizeci de lei, iar fabricantul evreu numai pentru că a transformat-o să realizeze un câștig înzecit

Exemple ca acesta se pot da cât de multe. Așa se face atât în industrie cât și în comerț.

În comerț intermediarul evreu este acela ce îngrămădește în punga lui mai mulți bani decât producătorul, care muncește atâta. Câtă muncă, și câtă răbdare nu trebuie să aibă pomicultorul, ca să producă mere frumoase așa cum se cer pe piețele orașelor. Pomicultorul vinde însă merele negustorului strein cu 2 sau 3 lei kilogramul, pentru că acesta să le vândă consumatorului cu 20 până la 24 lei kilogramul.

În fața acestei organizații industriale și comerciale, mulțimea producătorilor și a muncitorilor de origine curată românească, se prezintă foarte slab organizată.

De această sclavie economică, după care va veni și sclavia culturală și politică a românismului, ne vom mântui, dacă vom ști să lucrăm prin cooperatie.

Cei 16.000.000 Români ce locuiesc pe întinsul României Mari, organizați în 30.000 cooperative de credit, producție și consum, ar putea să strângă din economia muncii lor un capital de cel puțin de treizeci de miliarde.

Un asemenea capital nu este o glumă. Spiritul de solidaritate ce l-ar putea realiza cooperatia în mijlocul cooperativelor, iar nu este ceva cu care să se mai poată juca cartelurile finanței străine.

Acest capital românesc întrebuintat în comerț și în industrie, ar veni ca să ne facă stăpâni în țara noastră, așa cum politica nu ar fi isbutit niciodată să ne facă. Sunt lucruri ce în aparență par mici și de puțină importanță, care în domeniul social și economic au urmări nemăsurate de mari.

Când vom ajunge să avem acel capital al cooperativelor de origine etnică română, atunci nu va fi departe până a ajunge ca să fim noi cei care să dictăm prețurile pe piețele noastre, noi cei cari să ne bucurăm cu adevărat de produsul muncii noastre.

Scopul către care trebuie să tindă cooperativismul românesc, acesta este: fiecare sat trebuie să aibă cooperativa lui de consum, de producție, de vânzare în comun și de cumpărare în comun. În mintea fiecărui țaran sau meseriaș român, să fie trează ideea, că el nu poate să-și păstreze avutul lui și al țării, decât prin economie și solidaritate cooperativă. In-cetul cu lucetul, printr'o neîntreruptă și coștientă muncă, capitalul aflat astăzi în mâna străinilor trebuie cucerit, adus pe nesimțite în casele cooperativelor de tot felul.

Intermediarii de origine străină, care să-și crească în îmbuibare odraslele de pe spinarea celui ce asudă și sângerează muncind pe câmp sau în atelier, trebuie dacă nu înlocuit, cel puțin silit să se mulțumească cu mai puțin cârștig. Între cel ce produce și cel care consumă trebuie să fie cooperativa. Acolo unde este nevoie de capital mai mare, pentru a se întemeia o industrie, tot cooperativa puternică trebuie să pună umărul, pentru a nu mai fi într'una tributari al'tor neamuri, ce locuiesc împreună cu noi și s'au organizat din vreme ca să ne stăpânească.

Aici stă cheia de viață a românismului. Cooperative sau întovărășiri agricole pentru procurare de unelte și de tot ce este necesar în plugărie; cooperative de

credit agricol, cooperative temeinic organizate care să păstreze cu grijă și să întrebuințeze cinstit banul economisit de micu' muncitor, plugar, meseriaș sau intelectual. Impânzind țara în lungși în lat cu asemenea organizații cooperatiste, sădind în sufletul celor din urmă membrii ai celor mai depărtate unități cooperative ideea de mântuire românească prin cooperativism, vom face cel mai cuminte și mai constructiv naționalism cu putință.

Dar dacă așa de frumoase și așa de mărețe, sunt scopurile ce pot fi ajunse prin cooperativism, pentru toată această operă două lucruri sunt mai importante: cinstea și încrederea. Am putea chiar să spunem că cinstea este de ajuns pentru a învinge în cooperativism, pentru că cinstea dă naștere încrederii.

Fără cinste cooperativismul este neputincioasă, pentru că mai degrabă se lasă românul să fie pungășit de un străin pe care-l scuipă cu dispreț în obraz, decât de un frate de al său dela care se așteaptă la ajutor. Dacă lipsește cinstea, această putere de încheiere a forțelor economice ale neamului ce se numește întovărășire sau cooperativism, este nu numai fără nici un folos, dar complet dăunătoare.

Cei ce lucrează în cooperativism să-și dea seama de acest lucru.

Nu sunt mare cooperativist, abia sunt amestecat în conducerea unei bănci cu un capital numai de o sută mii lei, dar aceste idei îmi formează îndreptarul meu de activitate și așa văd eu o naționalizare a României pe cale pașnică, fără organizații subversive și fără conspirații.

IMPRESII DELA TABARA STRAJEREASCA PREDEAL

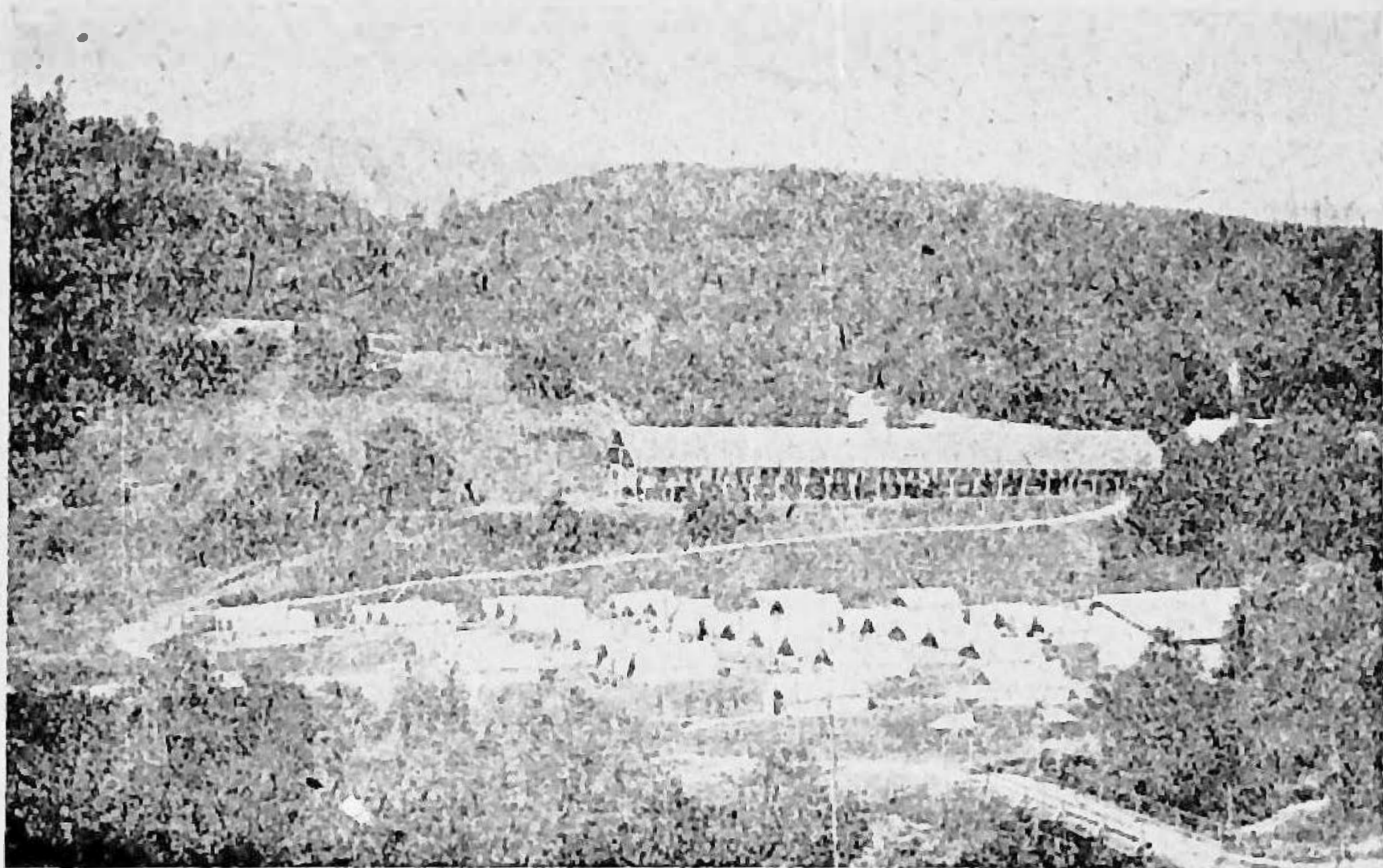
de EMILIA CIUREZU

Constatările făcute la școalele străjerițe și spicuirea celor scrise în acest domeniu — m'au făcut să plec la cursurile de străjerie, din convingere.

Iată-mă în gara Predeal. Mă pregăteam să întreb unde este fostul local al școlii Normale, când aud zeci de glasuri:

„La strajă, La strajă”. Privesc împrejur: domnișoare, doamne de toate vârstele, năvălesc la trăsuri și mașini. E atâta veselie! Se întâlnesc și se îmbrățișează colege de școală.

Străbatem în parte Predealul și ajungem la „Straja Țării”.

TABĂRA DELA PREDEAL

Privirea mi-se oprește pe un câmp de corturi albe. De jur împrejur, solarii spațioase cu paturi albe ca zăpada.

Aici veți sta Dvs. îmi spune prima comandantă tânără ce-o întâlnesc. În câteva minute totul e gata. Dar iată sosesc mereu-mereu colege din toate unghiurile țării. E atâta vociune pe fețele tinere ca și pe cele vârstuice.

Toate aleargă să și ia echipamente să și aranjeze paturile.

Rămân locului și nu știu ce să privesc mulțimea ce roește în toate părțile și Jrea-

mătă de veselie sau decorul minunat al naturii.

O poiană înconjurată de munți acoperiți cu păduri numai de brazi, cari în razele soarelui, se schimbă în diferite nuanțe de verde. Sufletul mi-se umple de extaz și-mi spun: Doamne cât e de frumos! Mi-să pare că visez, că mă aflu într'altă lume.... Dar iată colegele dâmbovițene. Mă trezesc la realitate.

Prima seară după ploaia din timpul zilei e frig, dar noi ne încălzim răsând. Am devenit iarăș elevele de altădată, uitând de tot ce-am lăsat în urmă.

Iată ne costumate în treninguri. Cerâsete! Cât comic pentru cele grase! Ne obișnuim repede cu toate.

Ne simțim captivate de bunătatea și dragostea nemărginită a Doamnelor Comandante Laxwonschi și Bronzetti. În tot ceea ce spun și făptuesc cmană numai simțire curată sacrificiu ideal. Privindu-le îți spui că par'că au coborât din altă lume, în mijlocul nostru.

După trăire de câteva zile în această atmosferă îți spui: Da, străjeria este o inspirație divină pentru că oamenii ce cred în ea sunt cu totul transformați.

Zilnic urcăm la platoul unde se află pavilionul-național. Acolo în acea liniște perfectă a naturii, glasurile celor 555 de eleve străjere se ridică ca unul singur către cer. O armată de femei tinere și bătrâne ce-și contopesc glasurile în rugăciunea: „Tatăl nostru” și în imnurile: „Regal și Trei culori”.

Se înalță tricolorul spre vârful brazielor ce acoperă munții dimprejurul nostru și cu el pare că se înalță și sufletele noastre către o viață nouă, curată, senină.

Sunt clipe când ochi multora dintre noi se umezesc de emoție. La entusias-

mul ce stăpânește se adaogă par'că și eco-ul simțirilor acelor ce și-au jertfit viața în războiul întregirii pentru a ne lăsa nouă atâtea frumuseți; — zi de zi — simțim cum se strecoară în sufletele noastre scânteele noului crez. Convingerile despre principiile străjerii, acum sunt trăite — sunt simțite. —

În tot felul de viață în tot ceea ce se activează reese clar principiul: Străjeria este școala vieții, școala practică, școala activă integrală, conformă cu condițiunile vitale ale poporului nostru.

Prin străjerie generația de mâine va fi generația cetățenilor conștiincioși, pătrunși de cultul muncii, de sentimentul religios, de sentimentul național.

Convinse și cu sufletele pline de entuziasm, se vor răspândi în toate unghiurile țării alte 555 educatoare străjere, ducând și împrăștiind în jurul lor Sănătate fizică, Sănătate sufletească, Sănătate națională, traducând astfel în fapte înțelesul versurilor:

*Gândul ne'ndreptăm spre muncă
Sufletul neprihănit.*

*Noi străjerii suntem stâncă
La hotarul întregit.*

S A N E A D U C E M A M I N T E

de PREOT ALEXANRU A. POPESCU

Anul acesta, în toamnă, se împlinesc 10¹ de ani dela înființarea școalelor sătești, a școalelor de stat, naționale, cu învățători plătiți lunar de stat.

Evenimentul acesta a fost datorit regulamentului Orgonic ce a adus și multe bune legiuiri în principate. Intențiunile legiuitorului de a da învățătură poporului își avusese aplicare prin regulamentul Orgonic încă din 1830, când se

înființează prin orașe primele școale primare de stat. Urmează la câțiva ani înființarea școalelor normale, care aveau să pregătească pe viitorii dascăli ai satelor. Odată terminate aceste pregătiri pentru înființarea școalelor sătești, 1838, începând cu luna August, sunt chemați la oraș spre a fi instruiți în „sistema cea nouă” cei noi aleși cărturari ai satelor.

Cu toate că la invitațiile repetate se

Alav...

prezintă puțini candidați, totuși școala normală condusă de ilustrul M. Drăghiceam, se redeschide. „Candidații”, majoritatea oameni în vârstă stau câte 2, 3 luni să învețe „sistemele cea nouă” și până la crăciun Județul Dâmbovița se alege cu vre-o 50 „de dascăli” cu „pecetluituri” la mână, cu dreptul de a deschide școli prin satele lor, „vrednici a fi învățătorii.”

La Arhivele Statului, prin beciuri, pe rafturi, în registre cu file îngălbenite de vreme, stau și azi listele cu numele primilor modești și entuziați dascăl, din toate satele județului plătiți cam cu câte 100 lei pe an pe atunci.

Căutând să completez datele asupra

1838 August 22	Marinescu Neagoe	învățător	Runcu Piatra Epii
1838 August 26	O. Dumitrăscu (sau Donescu)	„	Dragodonești
1838 August 26	Oprea Costescu	„	?
1838 Sept. 5	Gh. Ionescu	„	Mislea
1838 Oct. 14	Ionescu	„	Gheboiaia
1838 Noemb. 1	Stoica Preda	„	Găești
1838 Noemb. 14	Gh. Constantinescu	„	Brănești
1839 Sept. 10	G. Neculăescu	„	Bărbuleț
1839 Sept. 10	Mihai Teodorescu	„	Bălțța
1840 ———	Constantin Protopopescu	„	?
1840 Sept. 16	Constantin Mateescu	„	Șuța Seacă
1841 Sept. 10	Stan Popescu	„	Costești
1841 Sept. 17	G. Radulescu	„	Comișani
1841 Oct. 27	Gheorghescu	„	Cândești-Vale
Fără dată	I. Popescu	„	Valea-Lungă
„	Nic. Popescu	„	Șerbănești
„	I. Niculăescu	„	Ursei
„	I. Gheorghescu	„	Moroeni?
„	Scarlat Sin?	„	Mănești
„	I. Ionescu	„	Bădeni

(ss) Matei Drăghiceanu

Dintre aceștia sau ales a fi revizori de plăși.

I. Neculăescu	Subrev. de pl.	D-vița
I. Costescu sau Corbescu	„	Ialomîța
Gh. Constantinescu	„	Dealurilor

Oprea Costescu	subrev. de pl.	D-vița
C-tin Protopopescu	„	Cobia
Stan Popescu	„	Bolintin
M. Teodorescu	„	Ialomîța

Satul Runcu și Piatra-Epii.

1844 Familii 67, Școala este clădită în-

trădins din bărne nesăvârșite. Odăi două: 2 stângeni \times 1, st. 4 palme și o sală de învățat 3, st. 3 palme \times 2, st. 7 palme. S-a urmat învățătura într'una din odăile ce a gătit. Iarna au fost 12 copii.

Învățător Neagoe Marinescu numit la

1838 August 12.1857-1858 Inv. Neculae al lui Stan șade departe de școală.

Satul Badeni. Învățător I. Ionescu. Școala în casa unui țaran. Sătenii scutiți de școală fiind „potecași.”

ȘEDINȚA FESTIVĂ A CERCULUI DE STUDII

de D. I. P.

Duminică 23 Octombrie a. c., ora 10 a. m., a avut loc ședința festivă de reîncepere a activității «Cerculul de studii» de sub președenția d-lui *Grigore Mărgulescu*. Implinindu-se în toamna aceasta 5 ani de activitate rodnică, învățătorimea a căutat să-și arăte recunoștință și dragostea ce poartă președintelui cercului, atât pentru opera înfăptuită de cere în acest timp, operă de real folos școlii și învățătorimii dâmbovițene cât și pentru tactul desăvârșit, bunătatea și spiritul larg și înțelegător, ce a arătat în cei 8 ani cât a stat în fruntea Județului, ca revizor școlar.

Deschiderea cercului, a fost numai un prilej pe care învățătorimea l-a căuta de mult, pentru a-și arăta profundele sentimente și puternica afecțiune ce păstrează președintele cercului și fostul conducător, *Grigore Mărgulescu*. Au ținut să ia parte la această solemnă și semnificativă ședință, alături de învățătorime, d-l inspector școlar al ținutului Bugegi G. Bucurică, d-l revizor școlar al Județului Dumitru Lixandru, d-l Simion Popescu președintele Asociației, sub auspiciile căreia a avut loc această manifestare și d-l I. Cotolan revizor la Mușcel.

A prezidat d-l inspector școlar G. Bucurică, un alt conducător iubit de învățătorime și care am voi să ne prilejuiască și el cândva, ocazia să-i arătăm dragostea ce i-o păstrăm. Astăzi e inspector școlar și în această calitate îl respectăm și-i arătăm stimă; dar în sufletul nostru, nu știm de ce, a rămas tot fratele Bucurică, acela ce în fruntea noastră, cu energie, hotărâre și însuflețire, ne conducea la lăptă, pentru revindcățile și ridicarea moralului nostru.

Cuvântul său de deschidere ne-a dat lărași bori și vibrațiile de altă dată a inimii noastre, ce trezire ori de câte ori îl auzim.

Liniștit, stăpân pe sine, dar totuși cu o undă ușoară de emoție în glas, ca adâncul apelor ce rămân liniștite și în timpul furtunei, documentat și hotărât, președintele «Cerculul de Studii» a expus activitatea celor 5 ani de muncă. Înființat în timpuri când clișea politică era stăpână, când deosebiriile ideilor politice săpase dușmăni între colegi, când orice inițiativă de culturalizare, dacă nu era afiliată clubului era zeflemistă și boicotată, «Cercul de Studii» a putut să ființeze și să ajungă ceace reprezintă astăzi, numai datorită calităților intelectuale și sufletești ale lui *Grigore Mărgulescu*.

A expus în mod strălucit rolul școlii și a «Cerculul de Studii» în cuvântarea în adevăr olimpică — după cum cu drept cuvânt a caracterizat-o d-l revizor școlar — d-l Simion Popescu președintele Asociației. Greutatea cuvântului său, cât și tăria adevărilor spuse, a făcut să ridice această manifestare pe treptele manifestărilor de mare ținută intelectuală și morală,

Am avut fericirea să vedem strânși la o laltă într'o frățească înțelegere, pe fostul președinte al asociației G. Bucurică, pe actualul președinte Simion Popescu, pe fostul revizor școlar *Grigore Mărgulescu* și pe actualul revizor școlar Dumitru Lixandru. Nici o dată nu mi-a fost dat să văd o mai perfectă înțelegere și mai înălțătoare manifestare de dragoste și respect; dar, ziua acela a fost hărăzită să ne umple sufletele de bucurie și din alte motive.

A fost ocazia fericită să ne cunoaștem noul revizor școlar. Și l-am cunoscut în condițiuni care vor rămâne pentru todeauna o amintire scumpă și pilduitoare.

Modul cum a știut actualul revizor școlar să se prezinte pentru prima oară înaintea învățăto-

rimii dâmbovițene, ne arată în chip strălucit, sufletul său, superioritatea moralului și mai ales temeinca sa pregătire.

A vorbi despre toate calitățile actualului revizor școlar, d-l Dumitru Lixandru, ar trebui să începem desigur cu demna și pilduitoarea sa recunoștința ce și-a arătat față de toată opera înaintașului său, d-l *Grigore Mărgulescu*; să amintesc apoi de acea documentată, academică și clară expunere făcută asupra noiei «Programa Analitice.»

Rar am avut ocazia să ascult o mai strânsă înălțuire logică, o mai bogată argumentare și concretizare a cunoștințelor. Nu pot trece cu vedere mai ales acea neegalată șarjă oratorică, în cuvântul adresat D-lui *Grigore Mărgulescu*, a cărui urmaș este la revizoratul școlar. Logica și jocul acela de diverse situații și ipoteze, ne arată că, actualul revizor școlar, pe lângă o cultură temeinică, este un orator de rasă și un logician ce te subjuga.

Programul „Cercului de Studii” pe 1938/1939

- 23 Oct. ora 10 Deschiderea.
 17 Nov. ora 16 Programă analitică, orarul și adaptarea lui la cerințele legii biologice a elevului.
 1 Dec. ora 16 Individualitate, familie și școală.
 15 Dec. ora 16 Observația și experimentul, metode de cercetare a individualității.
 12 Ian. ora 16 Antropometria școlară.
 26 Ian. ora 16 Glandele endocrine.
 9 Feb. ora 16 Temperament și caracter.
 23 Feb. ora 16 Ereditate și mediu.
 9 Mart. ora 16 Epoca „Daciei literare” și a „Convorbirilor literare”.
 23 Mart. ora 16 Frământări culturale și bisericești; politica de echilibru în Principate și Transilvania, în sec. XVIII.
 29 Apr. ora 16 Epoca „Semănătorului” și a „Vieții românești”.
 4 Mai ora 16 Alimentația școlarului român.
 18 Mai ora 16 Pedepse și recompense.

In fiecare Marți și Joi din afara programului, dela orele 16, se va lucra în laborator la centralizarea statistică.

In celelalte zile, dela aceeași oră, biblioteca și laboratorul sunt la dispoziția învățătorilor.

TEMEIUL DEVIZEI STRAJERULUI

„sănătate
 „credință și muncă
 „pentru Țară și Rege
 Sănătate!”

de IONEL I. COMȘOIU—Țăra

Străjeria este porunca mare și imperioasă a vremii, poate cea mai mare și mai nobile poruncă ce frământă sufletul unei renașteri noi din tradiția trecutului și din amorțea bolnavă a prezentului, spre avântul creiator al viitorului, spre care fulgerile precipitate ale tineretului, ne cheamă spre o măreață viziune.

Străjeria, după verbul inaripat al cuvântului

Augustal al M. S. Marele străjer, nu este o școală propriu zisă. „Este o credință, un avânt”.

Viitorul nostru începe a se desemna zimbuit de mii de scăpărări fulgeroase ale vremurilor în care trăim. Din luminișul lor tineretul a desprins un mare semn de întrebare. Încotro? Tineretul acesta nu putea trăi fără un ideal, fără o concepție, fără o țintă căreia să-i dăruiască generos

avântul focului sacru ce le poartă în suflet. Și dacă îndrumătorii calificați și responsabili de destinele noastre nu luminează căile tineretului, el ascultă glasuri ademenitoare care-l duc la peire.

Această erezie în care se lasă prins un avânt generos, ne poate crea nesiguranță în viitor, nesiguranțe fatale, care într-o smuncitură neprevăzută, rupând legătura trecutului cu prezentul și viitorul să oprească sau să abată destinele noastre.

Pentru aceste considerente Marele Străjer a creat străjerie și premilităria și acestui tineret îi spune: „Sănătate”. Credință și Muncă pentru Țară și Rege.

Cum s'a observat că tineretul nu mai este crescut într'un cult compatibil cu destinele neamului nostru? Prin însuși efectele gravelor erori în care trăim. Criza morală și-a întins tentacule de groaznică destrămare: națională, socială, morală, familiară, a căror cauze sunt multe și au acționat asupra sufletului nostru ținând pasul vremii. 1) Decepția de după război, că odată unirea făcută vom dormi liniștiți pe glorioșii lauri dându-ne frățeste mâna. Această nădejde a dat suprema încordare generațiilor războiului, care au dovedit cu prisosință că legendara vitejia românească nu este numit ci o mare realitate, recunoscută chiar de dușmanii noștri.

Este adevărat că scăderi de tot felul am avut și înainte de război, dar idealul național era atât de viu, atât de strălucitor ne lumina viitorul, încât nu aveau timp să ne oprim la slăbiciuni. Amuțită pentru o clipă în încheștarea Mărăștilor, Oituzului și Mărășeștilor, cangrena crizei se deslănțue apoi furios, sfidând marile virtuți naționale prin apariția nonvalorilor, delictivelor, în posturile de răspundere națională. Jaful banului public se pare că era ridicat la rangul de dogmă și haiducii partidelor jefuiau mai mult decât dacă legile le-or fi dăruit acest drept. 2) După orice mare efort, societatea ca și individul se resimte de oboseală, de o moleșală ce caracterizează o apariție generală.

În această situație ne-am găsit noi în urma războiului, care a angajat în mod total forțele și izvoarele neamului nostru. Atunci a trebuit să se vie cu un corectiv, care să ne îndemne spre avânt, să ne miște din oboseală și din marasmul în care ne complăceam, spre orgoliul care trebuia să ni-l dea situația noastră în ori-

entul Europei. Altfel zadarnic am dat dovadă de superbul efort al anului 1917—1918. Trebuie creat în sufletul nostru acel sentiment de continuitatea eforturilor pe care le facem dacă vrem să avem pe lume o misiune istorică și vrem să ajungem un popor dur, un popor de granit ca Romanii lui Traian. Cultivând calitățile noastre care nu le găsim la nici un popor pe lume, suprimând defectele care ne anchilozază și vom fi un popor unic sub soare.

3) Sunt curentele politice și religioase care prin acțiuni ascunse de subminare puse la cale de dușmani, macină zi cu zi unitatea și puterea noastră. Ele mocuesc în întuneric și la anumite epoci, se aprind.

Momente critice prin care a trecut neamul nostru în luptă cu aceste curente au fost:

1) Anul 1917, când inecați de 1.500.000 de Ruși complect bolșevizați, am rămas cuminți la postul nostru de onoare, înfruntând cu bărbăție valurile ce ne asaltau. 2) La 1932-33 când anarhia a fost învinsă pentru totdeauna prin creierea Străjeriei și Premilităriei, ca o urmare, a cerinței instinctului nostru de conservare și afirmare națională.

Ideia fundamentală dela care se pleacă este constatarea unei boale groaznice care ne rodea ființa neamului și contra căreia trebuia găsit leacul însănătoșirii noastre naționale, morale, fizice, sufletești și familiare. Acest leac mântuitor a fost lansat de străjerie prin strigătul: „Sănătate”. Grija pentru sănătatea copilului și regenerarea satelor noastre este motivată atât de lapidar în deviza străjerului: „credință și muncă, pentru Țară și Rege.”.

4) Credința. Nu intrăm în considerațiuni teologice ci numai vreau să recapitulez rostul bisericii creștine dealungul veacurilor în viața noastră națională. În adevăr cine simte tresăririle trecutului adiindu-i sufletul, nu este singur pe lume, căci pământul nostru la fiecare răscruce este semănat cu relicve ale trecutului.

De aceia Marele străjer ș'a îndreptat în primul rând gândul spre acela dela care El însuși are puterea, La Dumnezeu.

Azi vânturi năprasnice lovesc cu dușmănie în zidul altarului străvechiu, atât de liniștit, de blând și de primitor. E un contrast ce n'ar putea scăpa nimănui din vedere între morala lipsită de concepții idealiste a diferitelor curente reli-

gioase și politice, și între morala pură și sfânta a bisericii noastre. Cauza este explicabilă.

Una este dură, aspră, inflexibilă, cealaltă este duioasă, blândă, iertătoare; una face legătura între om și om, cealaltă între om și Dumnezeu. Această biserică a noastră a fost veacuri, de-a rândul singura mângâiere când hoarele barbare revărsau prăpădul dela Pacific până la Atlantic și dela Baltica până la Moreia și Sicilia. Această credință a mântuit pe legendarul Negru Vodă să întemeieze țară nouă, cu atâtea viteji care nu puteau suferi ca și domnul lor asuprirea popistășească, ce nu o cunoscuse sufletele lor. În trecutul nostru credința creștină ne-a dat eroica eposă a marilor Domnitori ctitori, mândrelor mânăstiri, crâmpiei din sbuciumatul nostru suflet închinat cu pioasă recunoștință lui Dumnezeu, care le da putere să invingă atâtea dușmani.

Datorită ei am avut prima scilpire de conștiință națională care ne-a adus în etape succesive la marea unire de astăzi. Episcopiile: Vadului, Geoagiului, Albei-lunii, Sibiului, Blajului, a căror episcopi erau unși la Suceava, Târgoviște, și București și întărâți în dreapta credință a păstoriei drept credincioase, puțin foc sacru ori fi adus în promovarea marilor noastre aspirații naționale? Ardealul a fost ținut treaz 1000 de ani numai de altarul bisericii în care a mormnit pururea sufletul și conștiința unui neam. Cine dintre noi n'are memoria istorică să-și amintească de amărăciunea și mândria cu care protesta la Viena, Inocențiu Micu Clain „împotriva nedreptăților și umilinților la care era supus neamul românesc“ ?)

Cine nu-și aduce a minte de: „supplex libellus Valachorum“ înaintată în 1791 de opis copii: Ion Bob dela Blaj și ortodoxul Gherasim Adamovici curței imperiale din Viena, unde se expune cu demnitate, adevăr și curaj, revindicările Ardealului care au rămas aceleași până la unire? Dar cealaltă dualitate: Șaguna la Sibiu și Lemeni la Blaj nu ne apare și mai masivă în afirmarea drepturilor și destinului noastre? Autograful mitropolitului Alexandru Stere Sultz: „Numai moartea mă desparte de Națiune“, spus tot în anul 1848 exaltat de fama răsnetului lui Murășeanu

ne apare de o clasică sobrietate, rupt dintr-o stâncă pe care dorm eroii.

Arta ce avem în vremurile mai vechi până aproape de timpurile noi a înflorit în umbra bisericii unde domnițele făceau țesături ce minunează și azi privirile, unde călugării cultivau meșteșugul legatului sf. evanghelii cu chenare miștriate sau sculptau frântispicii și lespezi de morminte vevodale, sau combinau culori pentru a da imaginea pustnică sfinților de pe atâtea mânăstiri și biserici.

Este un Domeniu unde sf. noastră biserică ne-a făurit pe deaintregul: literatura și limba noastră literară, școlile primelor începuturi și cărțile lor, ea le-au făurit. În tinda ei s'au scris pomelnicele, analele și primele începuturi de cronică. În tinda ei sau aciulat primele rudimente de școlă românească cu învățători dascălul bisericii și moș popa. Biserica noastră s'a învins pe ea însăși când s'a făcut accesibilă poporului în limba lui, calcând sacramentală tradiție, care monopolizase scriptura în cele 4 limbi moarte pentru religie, dar mult mai moarte pentru noi.

Prima lovitură, necruțătoare în sfânta temelie a bisericii noastre o dau atei mari revoluții franceze. Efectul n'a fost cel așteptat. Credința era puternică, biserica avea adânci rădăcini în sufletele noastre în cât a putut să intrunde durmănia ce o pândea cu ură. Nu existau aici aceleași condițiuni ca în Franța pentru a produce aceleași efecte.

A doua lovitură o dă mai diabolic, mai necruțător bolșevismul încăput pe mâna unor oameni bestii scăpați din biciul adevăratelor legi și orânduiri sociale.

A treia lovitură mai puțin violentă, am putea zice chiar blândă, dar tocmai deaceia foarte periculoasă, o dau sectele religioase puse în solda dușmanilor care s'au dat seama că atât cât vom avea o biserică tare vom fi și noi tari. Și în adevăr așa este. Atunci eram Români și eram tari și uniți pentru că eram tari în credința străbună care veșnic ne da puteri. Deaceia astăzi ne străduim din răputeri să reabilităm acest sentiment înăi prin mamă, dela care copilul învață mai mult ca de ori unde caracterul religios și apoi prin practica ceremonialului străjeresc, să exalte credința și a copilului și a mediului ambiant.

În numărul viitor:

„Muncă pentru Țară și Rege“.

1) E. Chirijescu Ist. războiului pag. 24.

P A G I N I I N D O L I A T E

Au plecat din mijlocul nostru încă trei frați! S-au rupt din coroana mândrului stejar ce-l formează învățătorimea dâmbovițeană, iarăși 3 ramuri puternice!

Plecările acestea, fără întoarceri, fără sfârșit, eterne, acum în toamna melancolică și tristă, îndoliază sufletele noastre ce plâng și lacrămează odată cu cerul! Se desprind din mijlocul nostru, unul câte unul, tovarășii de luptă, prietenii de idealuri și frații de suferință. În golul lăsat de ei vor veni alții și în al nostru alții și corpul învățătoresc n'a dănuț mereu; dar în inimile noastre de ființe viemelnice, despărțirile acestea par ireparabile și lasă atâta durere, încât rănilor nu se vor vindeca nici odată. N'au plecat numai 3 frați de ai noștri, ci au plecat mai ales trei părinți, în urma căroro ochisorii triști și plânși până la secare a micilor copilași, rechiamă amintirea icoanelor sfinte a acelor ce erau sprijinul firavei lor vieți; iar îndoliatele tovarășe rămase să-și ducă durerea, se reîntorc cu ei de mână, de lângă crucile reci ce străjuiesc pe acia ce nu se vor mai întoarce.

S'a stins în suferința și durere, Constantin Ionescu dela Vișinești, în pieptul căruia tuberculoza distrugea viața încă de mulți ani. Sărac și lipsit de orice sprijin, pușini au simțit poate cruzimea vieții cu mai multă tărie ca el. Microbul acestei boale, cu o afecțiune puternică pentru piepturile slăbite de muncă și privațiuni a învățătorilor, seceră anual un număr mare dintre noi, fără ca nimeni să se intereseze și să oprească răul.

Prestând o muncă istovitoare, în localuri adesea inpropii, cu o populație școlară prea numeroasă, cu salarii ce nu permit cel puțin o hrană substanțială, învățătorii dau cel mai mare procent de tuberculoși. Soarta lor, a acestor apostoli ai neamului cum li se zice în unele ocazii, — a acestor apostoli tuberculoși — nu trebuie să intereseze oare pe nimeni?

La 2 Octombrie, a închis ochii pentru totdeauna bătrânul dascăl și vrednic cooperador Anghel Gratian. Născut în anul 1867, în com. Grătia, județul Vlașca, își face studiile la școala

normală din București, fiind numit învățător în com. Ragu județul Dâmbovița, în anul 1899, în urma examenului de numire, cum se cerea atunci, la care reușește l-iul.

Dela Ragu se transferă la Văcărești, la Nr. 4 din Târgoviște, când este și subrevisor școlar, apoi la Glodeni și la Nr. 3 din Târgoviște, unde funcționează până la 1927 când iese la pensie.

Autor de manuale didactice împreună cu părintele Gr. Aramă, cooperador desdăruit, în anul 1919 înființează împreună cu părintele Simuleasa „Școala de Contabili”, predând contabilitatea. Desființându-se această școală, funcționează ca profesor de cultură generală la „Școala de Cântărești”, apoi iese la pensie, este casierul Federației „Dâmbovița” până la moarte. Aici, ca și peste tot unde a activat, a rămas un exemplu puternic de desdărușită cinste și corectitudine.

Înțelegând chemarea marelui Haret, el se alătură operei de ridicare a satelor și drept recompensă, în 1910, i se conferă medalia „Răsplata Muncii” clasa I-a. Cu Anghel Gratian, dispărea una din figurile mărețe a învățătorimii haretiste, pe care trebuie să-o aibă exemplul generațiilor actuale și viitoare.

Sunt numai câteva zile de când a coborât în pământ, la 26 Octombrie, unul dintre cei mai buni dintre noi, iubitul și bunul Eugen Roșulescu, dela Valea Mare.

Lasă să aștearnă aci, în aceste pagini îndoliate, durerea noastră a tuturor, după acela ce a fost Gică Roșulescu, cuvântul cald și înaripat a colegului Bișan, care l-a cunoscut și iubit mult, cuvinte spuse în ceasul ultimelor despărțiri.

„Încă un vârf de munte, încă unul de ai noștri — ne părăsește și ne strecoară în suflete — suferența, lăsându-ne goluri — ce cu greu vor putea fi acoperite. Eugen Roșulescu: ce plin de vrajă este numele acesta care a fost rostit, scris de atâtea ori și care se însemnează acum pe o piatră de simțir! Cin nu-l cunoaște și nu-l leagă de dânsul o bogată trezire de aduceri aminte?! Din rândurile săuritorilor României Mari, din rândurile celor ce cu prețul vieții lor au căutat să împlinescă visul secular de întregire a

neamului, dispăre azi o figură puternică, locotenentul dela întâi regiment de Grăniceri, — Eugen Roșuiescu, ostaș iscusit, predestinat să poarte plutonul ce-l conducea — la baionetă și la atac — distingându-se din primul ceas al luptelor. Pornește pe Valea Oituzului, — spre granița ungară, suie dealul Bogdăneștilor, ajunge la fabrica Sticlăria — în munții Moldovei — se repede vijelos la atacul cotei 535 — la Chioșuri — rupe zăgazuri, distruge rețele de sârmă, prinde dușmanii; — dar vai, în focul luptei — o schijă nemiloasă îi sfărtecă capul — ce atâtea meditare și atâtea planuri făurise — și este doborât la pământ. — Este momentul cel mai înfricoșător din viața lui; dar sublocotenentul de atunci nu se dă bătut și deacolo de jos din pământul pe care-l îngrașe cu sângere ce-i țignia mânios din trup, are puterea să se întoarcă la ostașii săi și să le comande: „Înainte copiii! Victoria va fi a noastră“. Este prima lovitură puternică care l-adus până aproape de mormânt Dumnezeu însă l-a scăpat atunci. Venit din Moldova a intrat în rândurile învățătorilor și a muncit din răsuputeri pentru ridicarea neamului, pentru ridicarea satului său, dând totdeauna tineri bine pregătiți, care fac astăzi fala județului și a țării întregi. Dar cât suflet a pus el, ca satul acesta să-și aibă un locul de școală!

Câte nopți nedormite, pentru a o clădi, pentru a o înfrumuseța, pentru a o împodobi! Noi învățătorii — în această clipă — biruiți de dureroasa realitate, stăm cu sufetele frânte demânire, cum stăm întotdeauna când moartea falsăie aripele-i neertătore deasupra capetelor noastre. Cu el dispăre din rândurile învățătorilor unul din membrii săi cei mai aleși, cei mai reprezentativi, unul din învățătorii cu o aleasă educație — unul din cei mai neîntrecuși sfătuitori. Spiit clar, minte pătrunzătoare, bun simț, neîntrecute calități sufletești, — toate aceste comori nestimate, el

le-a depus la îndemâna țării și a sătenilor lui, pe care i-a iubit ca pe niște frați. O boală care nu iartă ni l-a răpit tuturor! Dormi suflet amărât și nemângâiat! Privește prin porțile sufletului nemuritor — drumeagul ce duce la școala ta scumpă — și pe care l-ai bătătorit timp de 16 ani de zile! Privește-ți elevi cum se uită cu nedumerire la trupul tău rece și fără de viață, — simte pentru ultima oară lacrimile fierbinți ale sătenilor tăi — în mijlocul cărora ai trăit și i-ai îmbrățișat ta pe cei mai apropiați ai tăi! Culcă-te cu fața spre răsărit să vezi numai florile ce răsar din vădi, nu și întunericul ce l-a lăsat în mintea celor ai tăi și să auzi numai suspinele elevilor și a tuturor celor ce le-a făcut bine! Reintră în legiunea celor 800.000 de eroi cari au sângerat pentru patrie și ia lor în statul mojar al Mareșalului Averescu, sub steagul căruia ai luptat și care se odihnește în Cripta dela Mărăști, unde a plecat acum 2 săptămâni.

Iar voi copilași lui dragi — vărsați pentru tăticul vostru ultimele picături de lacrimi — căci în suferință și a dat duhul, gândind poate numai la voi, pe care în ceasul morții n'a putut să vă strângă la pieptul lui slăbit și ros de boala neertătoare. Iar noi toți împreună cu învățătorii din județ, să-i zicem acum la despărțire, duioasa vorbă bătrânească, cu care atâtea rânduri de oameni și-au îngropat morți: să-i fie țărâna ușoară și Dumnezeu să-l ierte!

Pagini indoliate, pagini uzi de lacrimi și brăzdate de durere, aș vrea să vă încheiu cât mai repede și să vă scriu cât mai rar; căci voi cu litera voastră scoborâți în inimi amintiri ce ne dor și'n ochi isvorâți lacrimi ce ne ard; lacrimile despărțirilor eterne!

D. I. P.-V

C. IONESCU-LUNGU

1864—1938

„Dacă ridicați starea învățătorilor,
cu dânsa înălțați națiunea“.

(DIESTERWEG).

Un simțământ de mândrie dăscălească și de admirație, îmi umple sufletul, când scriu de acela care sub lesa naturii s'a prăbușit acum câteva zile și a cărui operă și talent vor supraviețui, încă multă vreme.

Un corp trudit, o inimă ce de multe rani a sângerat, un suflet sbucătat, o mână curată și o viață cinstită, a închis gila din Vișoara Ploeștilor.

Slujitor devotat al școlii, luptător sincer pentru cauza învățătorească, credincios în democrație, luptă cu cuvântul și cu fapta, pentru dăscălime și țărănime, văzând în înălțarea școlii ridicarea poporului.

Prin înalte însușiri sufletești și prin simțămintele adânci, pentru obișnuita clasă a țărănimii, pleacă să prindă meșteșugul dăscălesc la școala normală pentru învățătura poporului român secțiunea de Prahova, în anul 1880 unde pe lângă cărțile cu texte reci a avut tot timpul pilda vie a profesorilor cu caractere integre.

În timpul liber își extindea cercetările consultând revistele și lucrările ce arătau preocuparea vremii. Căuta neîncetat să-și cultive spiritul și să-și lărgească orizontul cunoștințelor. În sufletul fiului de clăcaș „Școala Română“ are un ecou puternic. ea îi deschide drumul, către ideile de stânga: țărănismul integral.

Pasionat admirator al revistei „Țăranul“ (1881—1881) a lui Dobrescu-Argeș, încă de pe când era pe băncile școlii, dorește să-și formeze sufletul printr'o voință hotă-

râtă și o acțiune nedesmințită, așa cum îi apar disînsele figuri ale profesorilor.

Cu o activitate de element destoinic, în Iunie 1884, absolvă școala când profesorul de română P. Manuelescu îi spune: „vei munci mult—și asta n'ar fi nimic: dar vei suferi și mai mult. Te voi prepara eu de diferența de liceu și la toamnă vei intra în clasa V-a liceală. Pe nesimțite faci șapte clase și ieși bacalaureatul. La facultate este și mai ușor de găsit mijloace... Așa înzestrat cu o licență luată cu studii serioase, vei avea o cultură mai întinsă și vei fi mai bine pregătit pentru viață și mult mai folositor în lupta pentru țărănimea noastră, decât de ajutorul tuturor oamenilor de inimă... Ce zici?“.

—„Știu bine Domnule Manuelescu că drumul ce iau este al tuturor greutăților, al tuturor îndurărilor și chiar al primejdiilor de care mi-ați vorbit. Nu mă voi da îndărăt dela nici o nunciă și dela nici o jertfă, să mi fac datoria“.

Cu acest măreț crez, pleca C. Ionescu-Lungu de pe băncile școlii, pe ogorul culturii.

Ca învățător la Zilișteanca-Buzău (satul copilăriei sale) a căutat să-și apropie învățătorii buzocni, alcătuind împreună cu ei, un program de luptă, un program de înunciă.

Un spirit pătruns de conștiința datoriei, o energie pusă în slujba binelui obștec, o acțiune încununată cu cununa martirilor dar și cu laurii izbândeii, țâsnește din acest program. Din el se desprinde pasiune, expan-

siune, creație, însuflețire în profesie și dor continuu de acțiune. Programul de muncă cuprinde îndrumare, preocupare neobosită de ridicarea satelor și luminarea poporului. Alcătuirea lui constituie încolțirea conferințelor generale.

Îi reproduc spre a fi o icoană tinerilor generații, iar pentru cei în vârstă duloasă amintire.

I. „Prima datorie a învățătorului este să învețe copiii carte. Această datorie trebuie să fie făcută cu sfințenie, oricâtă muncă s'ar cere și oricâte lipsuri materiale și și morale s'ar pune în cale. Prin aceasta câștigăm încrederea, iubirea, stima consătenilor noștri.

II. Să ne întindem această acțiune de-a dreptul și asupra sătenilor majori. Să facem școală cu adulții, iarna, cu știutorii și neștiutorii de carte. Să înjghebăm biblioteci populare.

Prezența învățătorului la biserică cântând cu copiii chiar unison etc.“

Luminarea poporului, îndrumarea țărănimii, a clasei din care se trăgea, către o viață mai omenească prin școală și printr'o politică democratică era gândul ce cuprindea figura lui C. Ionescu.

Catedra îi era un altar. Cu glas fermecător umplea clasa de viață, întărea încrederea, lumina mintea și învăluia copilăria școlărilor în amăgitoare dorință și încântătoare speranță către timpuri mai bune și vremuri noi.

Nimic și nimeni n'a putut stăvili, n'a putut opri în lungă și greaua cale a dascăleii, pe cel ce cu căldura sufletului ardea zăgazurile, trasând drumuri pentru cei ce au să vină.

Soldar cu nevoile dascălinei își ia asupra sa toată răspunderea luptei, înfruntând

toate loviturile cu încredere. Pentru ca muncă să fie mai aprigă, mai puternică creiază organe de luptă dascălească. Cu „Solidaritatea“ din Buzău 1885 se pune bazele primei societăți dascălești din țară.

Prin lașitatea unora și josnicia altora, C. Ionescu Lungu îndura amărăciunile și prigonirile ce crispează fruntea de durere și brăzdează adânc inima de suferință.

Cu toată suferința și cu toată prigoana, nu renunță o clipă la idealul sfânt și sarcina grea ce și-a luat.

Suflet fără liniște, trup fără odihnă, îndură rând pe rând: desflințări de posturi, avertismente, transferări, o întreagă gamă de pedepse disciplinare. Îi vedem învățător în Prahova, Neamț, Dâmbovița etc.

C. Ionescu-Lungu devine mai dârz în cuvânt, mai constant în acțiune, mai dur în caracter.

Își lărgeste cadrul activității colaborând și întemeind gazete. Redactor și administrator al „Școlii Viitoare“ (1898) muncește cu vioiciune și luptă cu convingere prin coloanele revistei unde se găsesc sfaturi, iar în rânduri îndemnuri.

Adversarii muncii, hrăniți de un egoism bolnăvicios aduc calomniile nedrepte misiunii lui C. Ionescu. Dar stăpân pe adevăr și identificat cu dreptatea, combate patimile personale, lărgindu-și cercul prietenilor dascălești.

Cu câțiva prieteni, hotărăsc data și pun bazele congresului în 1898.

La acest congres au sosit învățătorii din toate unghiurile țării, cu sentimente mari și nobile. Se desbăteau probleme de ordin școlastic național, ci nicidecum de ordin politic cum erau acuzați congresiștii. Iată ce spune C. Ionescu-Lungu din partea comitetului organizator: „Fals! N'am făcut și nu facem

politică militantă și nu ne tocmim cu ziua la nici un partid, când vrem să avem o societate a noastră, o revistă a noastră, prin care să respire bucuriile noastre, nevoile noastre, trebuințele școlii rurale.

Protestăm din toate puterile noastre împotriva unei așa șoptiri răutăcioase și declarăm, că dacă e vorba de o politică, am vrea să facem politică dascălească și nici într'un caz, nici într'un chip, în ruptul capului politică, politică de partid".

În acest congres se declară instituită „Societatea învățătorilor din România” adică „Asociația generală”.

Din debaterile asociației au eșt cercurile culturale, iar din discuțiile cercurilor s'au născut băncile populare, mijloc de ridicarea economică a țărănimii

Ce om de creație! Ce biruință cu jertfe! Ce drumuri cu lacrimi către izbândă a străbătut, acest generos înaintaș!

Cu puterea cuvântului mișca până la lacrimi sau entuziasma până la delir. Ce

armonie, în ton, în gest și în expresia fiziologică intrupa „ziditorul asociației”.

„Spovedanie” nu este mărturisirea unei conștiințe încărcată cu păcatele vremii, ea este străduința generației de ieri pentru independența școlii și libertatea poporului.

Acel ce și-a expus existența lui și a familiei, a fost condus la lăcașul de veci cu cel mai modest ceremonial, de toți prietenii de luptă, Pr. Aramă, Brătosin etc., de toți admiratorii, și delegații asociațiilor, depunând ultimul salut celui ce a căutat să susțină cu energie afirmarea drepturilor noastre.

Învățătorii, să intre cucernici și sfioși în cimitirul din Viișoara Ploeștilor, unde se odihnește luptătorul conștient și inflăcărat al școlii și neamului. Acolo să-și întărească sufletul și să-și oțelească brațul, luptătorii culturii și binelui obștesc.

Inv. NICOLAE BĂNULESCU
Viforâta—Dâmbovița

CONGRESUL DELA CONSTANȚA

D. I. PLATON—Văcărești

Primul congres învățătoresc ținut la Constanța, a fost în anul 1910. De atunci, au trecut 28 de ani, până când să se țină al doilea congres, tot la Constanța. Dacă congresele învățătoresci, ar fi fost niște adunări cu caracter pur demonstrativ, de revindicări materiale sau morale ce privesc numai nevoile de breaslă, nu aș căuta să arunc o cât de scurtă privire retrospectivă asupra acestei etape noi pentru învățământul românesc, care începe la Constanța în 1910 și marchează o nouă orientare tot la Constanța, în 1938.

Congresele învățătoresci însă, au avut todeauna în primul rând, preocupări de ordin școlar, social și național. Congresul dela Constanța din 1910, croește o altă orientare Asociației Învățătorilor care încă firavd, având de luptat cu dusmanii conducătorilor, nu putea să se intereseze îndeaproape și în mod sistematic de problemele

ce se puneau pentru școala românească și învățătorimi după 1907.

Și dacă Asociația a putut să se impună astăzi ca un for de mare autoritate morală și nedesmințită competență în materie de învățământ, apoi acest fapt, se datorește întâlnirilor fericite și legământului nesdruncinat nici până astăzi între cei 4 fruntași ai noiei vieți ce se anunța pentru învățătorime și școală: D. V. Ţoni, Ap. Culea, T. Iacobescu, iar mai târziu I. Mihalache. Și peste toți, ca un adevărat duh sfânt plutea necrotitor și înțelegător, marele Spiru Haret.

La congresul din 1910, a luat ființă grupul dela «Vremea Nouă» acel altar în care au alujit cel mai destoinici dintre apostoli satelor. Acela care pune bazele acestei reviste și o slujește cu un devotament în adevăr eroic, căci vremurile erau cu totul altele decât acum, acela care își

cheltuește energia lui detănărncobosit, acela care își cheltuește chiar micul său salariu, este D. V. Ţoni. De aici, dela Constanța, începe era nouă de luptă sistematică și pe teren revindicativ și pe teren de ridicare a satelor. Din cei 4 tovarăși de luptă, mai târziu unul se va atașa operilor de ridicare culturală a satelor, învățatul Apostol Culea; I. Mihalache, care la Constanța prin discursul său devine *«revelația, dela Constanța»*; va apuca pe calea frământărilor de mase preocupat de alte idealuri își va aduce prea rar aminte de noi; Teodor Iacobescu se va sbate între cei 2 buni prieteni, servind cu un netăgăduit folos atât organizația politică în care se înregimentase cât și asociația; singur D. V. Ţoni, cu tîria oamenilor de puternic și hotărât caracter, increzător până la fanatism în dreptatea cauzei căreia își jertfea viața, luptă, suferă, arde ca o torță luminând calea spre un viitor mai bun și pînă nu învinge, nu se lasă. Aproape 30 de ani, neclitit D. V. Ţoni sta alături de durerile și revinderările noastre. Acest luptător de mare prestață, cu o hotărâre negălată, cu un loialism desăvârșit, a cărui trecut frământat va trebui cândva crestat în paginile istoriei învățămîntului românesc, a găsit deplină înțelegere la M. S. Regele Carol al II-lea, care încununând o muncă eroică de aproape 30 de ani, l-a așezat în fruntea școlii românești.

Congresul a fost prezidat de D-l Mihail Vasiliu, care în frumoasa sa cuvîntare a arătat ce a putut să înfăptuiască Asociația și mai ales recunoștința nemărginită ce păstrăm M. S. Regelui. A vorbit apoi D-l Ministru Armand Călinescu, cu francheța și hotărârea ce-l caracterizează.

„Am primit invitația dv. și am venit să asist la acest congres pentru două motive.

Mai întâi fiindcă activitatea unei asociații profesionale se incadrează în noul regim: ași putea spune chiar că nici o manifestație publică nu corespunde mai desăvârșit spiritului noiei Constituții.

În locul luptelor de club, vine acțiunea de înălțare a muncii profesionale; în locul preocupărilor pătimase și destructive vine elanul creiator.

Iată pentru ce eu cred că această manifestație publică este cea mai potrivit împerechiată cu noul regim.

Am venit, în al doilea rând, pentru că voesc ca învățătorii să audă dela ministrul lor, direct, concepțiile asupra problemelor dela ordinea zilei.

Domnilor, veți fi aflat că am obiceiul să vorbesc foarte limpede și deschis. De aceea veți auzi astăzi lucruri pe care poate nu vi le-au spus miniștrii în trecut și aceasta fie că vă convine, fie că nu vă convine.

Odinioară miniștrii căutau să menajeze susceptibilitățile, să aducă demagogice făgădueli, să-și creieze, poate, o popularitate.

Nu mă preocupă aceasta.

Dimpotrivă, cred că o asemenea grijă ar constitui o adevărată profanare a actualului regim.

Ceeace trebuie să urmărim cu toții, este susținerea intereselor superioare ale țării.

Revendicările unei asociații profesionale vor fi luate în considerare întru atât, întrucât ele se armonizează cu nevoile vieții de stat.

Individul nu mai este astăzi interesant în sine, ci uumai întrucât este un factor util, un element de progres în viața de stat.

Învățătorul trebuie să aștepte întreaga solitudine a puteri de stat nu ca persoană și nu pentru motive sentimentale; ci el trebuie să aștepte și să obțină susținerea și întărirea puterii de stat întrucât este un factor socotit util, socotit indispensabil colectivității.

În definitiv, statul nu întreține învățămîntul ca o operă de asistență socială pentru personalul corpului didactic, ci statul a creiat și susține prin dv. un instrument de ridicare a poporului român.

Astfel individul trebuie privit prin prima interesului colectivității, iar nu colectivitatea prin prima interesului individual.

Iată domnilor, noua concepție, care trebuie să formeze preocuparea și a domniilor-voastre, în viitor.

Am citit desbaterile congreselor pe care le-ați avut anii trecuți. Am reținut un punct. Am reflectat asupra lui, fiindcă mi se părea că constituie o preocupare deosebită. Formulați, anume, dorința să nu se retragă învățătorilor dreptul de a participa la luptele politice.

Ei, d-lor, ce mult este de atunci! Cât a trecut! A trecut un veac și cât s'a schimbat situația!

Învățătorul nu cerea participarea la viața publică pentru pasiunea pe care o avea în această direcție, ci o făcea, din nefericire, fiindcă normalistul nu putea lua post dacă nu avea proprietă; învățătorul nu putea fi transferat dacă nu figura în lista de club a revizorului și inspecția specială nu venea, dacă nu fusese delegat la secția de votare.

Iată ce era dreptul la viața publică. Și cu preț se obținea aceasta! Sunt sigur că n'ați vi-

at nici unul din dv., ceeace și eu am avut pri-
lejal de atâtea ori să constat: împotriva învăță-
torului, care milita în viața publică, se deslăn-
țuia ura și prigoana.

Firește adversarii trebuiau succesiv distruși.
Și aceasta se făcea lovind în carieră.

Era mai întâi brutalitatea jandarmului și umi-
lirea în fața satului. Era, după aceea, cenzura;
era, în fine, ștergerea dela înaintare, în vreme
ce incapabilii zgomotoși treceau înainte.

Iată cu ce preț avea învățătorul acel drept.
Și astăzi mă trudesesc să șterg ultimele rămășițe
ale acestui trecut, prin legea pe care am făcut-o
pentru revizuirea pedepselor nedrepte, ca să re-
dau învățătorilor încredere în carieră și posibi-
litatea de a merge înainte!

Învățătorii nu mai fac politică.

Nu fac nici ofițerii.

Nu fac nici magistrații.

Sunteți în bună tovărășie.

Eu văd în această situație o redresare morală
a învățătorului. Eu văd eliberarea de ipotecile
trecutului. Eu văd posibilitatea de a se închina
exclusiv interesului și misiunii însemnate pe
care o are.

În adevăr, era aici un punct foarte delicat,
care scăzuse prestigiul ce trebuie să se lege de
calitatea de învățător, și, cu hotărâre, am înțeles
să mă împotrivesc reînvierii vechilor obiceiuri.

Cei cari au continuat, împotriva noiei orân-
dueli, să se înregistreze în rândul agitatorilor
subversivi, au găsit împotrivirea mea hotărâtă și
sancțiunea neînduplecată.

Am eliminat din învățământ și voi elimina mai
departe, fără ezitare, pe toți care se vor abate
dela misiunea ce le este încredințată.

Dar, doamnelor și d-ilor, după ce s'a degajat
astfel conturul vieții noi a învățătorimii, după
ce s'au eliminat toate acele împiedecări ale unei
desvoltări normale, am stat și am examinat în fa-
ță cele două probleme, cele două elemente care
interesează învățământul: pe învățător și școala.

Am venit cu o lege prin care am micșorat
limita de vârstă, pensionând pe cei mai vechi și
deschizând drum liber generației mai tîiere.

N'am înțeles un moment, prin aceasta, să
aduc un blam sau o nesocotire celor cari o via-
ță întregă au muncit pe ogorul învățământului.
Nu! Măsura mea a avut un alt înțeles.

Ea a avut mai întâi un înțeles social mare și

anume de a deschide perspective de muncă ti-
neretului, care astfel era lăsat în prada tuturor
curentelor nesănătoase.

Și am voit în al doilea rând, să aduc o con-
tribuție nouă de învățatură proaspătă în această
carieră. Eu vă pot declara de aici că cei bătrâni,
cari au eșit la pensie, pot avea satisfacția mora-
lă că prin sacrificiul lor, au dat posibilitatea unei
îmbunătățiri a situației sociale și a unei întine-
riri a corpului didactic din învățământul primar.

Întinerire! Aproape trei mii din normaliști,
cari au trecut examenul de capacitate vor intra
în învățământ în toamna acestui an chiar. Și
perspectivele sunt deschise, pentru că în curând
să lichidăm toată acea greutate, pe care o avem
prin prea marele număr de absolvenți din trecut.

Dar nu numai atât. Am căutat ca prin noiele
numiri să dau o atenție deosebită meritului, așa
cum a rezultat din examen.

Au fost unificate seriile după merit.

Au știut! Se poate obiecta că între un an și
altul nu există o potrivire de apreciere. Aceasta
se poate obiecta și pentru acelaș an, la diferite-
le comisii. Și în orice caz, această impercepti-
bilă deosebire este acoperită de ideia pe care o
am urmărit-o, de a promova meritul și de a atra-
ge atenția normaliştilor asupra însemnătății pe
care o are examenul de capacitate.

Deasemenea, în legiuirea nouă, m'am ocupat
de definitivări, introducând un criteriu mai potri-
vit și anume acela al activității efective, pe care
învățătorul a depus-o în școală.

Dar, doamnelor și domnilor, atunci când exa-
menul și activitatea pe teren constituiesc singu-
rele criterii de apreciere în viitor, era indispen-
sabil să vin cu o complectare și anume, să iau
toate garanțiile că acela care are să aprecieze
activitatea este el însuși un om obiectiv și preo-
cupat numai de interesele școlii.

De aceea am introdus concursul pentru ocu-
parca posturilor de control.

Domnilor, am reglementat transferările.

Pentru întâia dată s'a putut vedea în ziarele
noastre publicându-se fiecare mișcare cu justifi-
carea ei. Experiența am făcut-o.

Când am venit la departamentul educației na-
ționale, numărul reclamațiilor era foarte mare. Du-
pă ce s'a aplicat această nouă măsură n'a mai
venit aproape nici o reclamație referitoare la tran-
sferări, fiindcă cel din urmă cetățean a putut să

vadă justificarea obiectivă în deciziunea care s'a dat. Și de acum înainte transferarea nu va mai fi mijloc de presiune sau de favor, ci va fi un instrument obiectiv pentru satisfacerea intereselor învățătorilor.

Domnilor, în această direcție a pregătirii învățătorului, eu mai am două preocupări. Nu știu când vor putea fi realizate, nu știu când împrejurările vor îngădui aceasta, dar știu un lucru, că le socotesc juste și în cât mă privește, voi încerca să obțin satisfacerea lor.

Prima chestiune este salarizarea învățătorilor începători. Nu este o chestiune de ordin material, ci este punerea învățătorului într'o situație morală corespunzătoare misiunii pe care o are.

A doua preocupare, pe care o am, este să desăvârșim pregătirea culturală a normaliştilor. Astăzi, când și un notar și un agent de poliți trebuie să fie licențiați, învățătorul nu poate să rămână cu un grad de cultură inferioară. Trebuie găsită o formulă pentru desăvârșirea pregătirii academice a învățătorului român.

Să trece acum la școală.

Am atacat, din primul moment, problema manualelor de curs primar.

Ei, domnilor, n'a fost tocmai ușor. Am întâmpinat rezistențe și, vă mărturisesc, cu cât aceste rezistențe au fost mai mari, cu atât satisfacția mea este mai completă.

Mi s'a spus, mai întâi că nu pot să țin concurs, că timpul este prea scurt. Mi s'a spus, după aceea, că nu este timp pentru imprimarea cărților. Am răspuns că voi amâna deschiderea cursurilor la școli. Mi s'a spus că tipografiile noastre n'au capacitatea de a lucra. Am răspuns: le tipăresc în străinătate. Și, când am înțeles că se fac unele coaliiții în rândul celor cari aveau posibilitatea de execuție tehnică, a editorilor, am dat de veste că sunt și ministru de interne și știu ce pun la cale.

Am reușit și vom avea în toamna aceasta un abecedar și o carte de citire, cari sub raportul cuprinsului și sub raportul execuției tehnice, vor fi cu mult superioare acelor pe care le-am avut până acum, iar sub raportul prețului vor fi cu mult scăzute față de prețul de până acum.

Am chemat la concurs. Am format o comisie, prezidată de d. Bărsănescu, care este un profesor de o deosebită capacitate și probitate și îmi fac o plăcere să-l elogiez aici, în mijlocul dvs.

S'a ținut concurs. Și, pentru că eu știu ce poate să fie și la concurs, am botărat ca nici una din cărți să nu fie adoptată așa cum s'a prezentat, ci comisia va avea misiunea să selecționeze materialul cel mai bun din fiecare operă înfățișată, astfel încât noul abecedar și nouile cărți de citire nu mai aparțin cuiva, ci sunt opera unei comisii capabile, competente, operă pe care ministerul educației naționale o editează,

Cu monopolul, prețul este redus de la aproape 40 de lei la 15 lei, cât se va vinde abecedarul pentru școlarii săraci, am pregătit credite de zece milioane lei, pentru a le distribui abecedare și cărți de citire, gratuit.

Pentru cărțile nemonopolizate încă, am dispus și obținut o reducere de 20% asupra prețului, așa încât, cu toate aceste măsuri, venim în ajutorul populației nevoiașe și facem ca o atmosferă nouă să domnească: în loc ca părinții să vadă în trimiterea la școală și în achiziționarea cărților un nou impozit, un nou tribut, să aibă toată dragostea de a și trimite copiii la școală și să vadă în acțiunea guvernului o susținere, o sprijinire, o satisfacere a nevoilor lor.

Iată domnilor, pentru școală, pentru carte.

Dar în ce privește școala, fiindcă se întâmplă să fiu în același timp și ministru de interne, având administrațiile sub conducerea mea, am luat chiar o serie de măsuri și le voi completa încă, fie prin legea și regulamentul care constituiesc noua reformă administrativă, fie prin decizii ministeriale, pentru ca toate autoritățile comunale să pună la dispoziția învățământului mijloacele materiale, pentru ca școala să nu fie o ruină, ci să fie la înălțimea nevoilor.

Mai departe.

Am venit cu o nouă reformă și anume: am schimbat programa și caracterul învățământului supra-primar. Eu știu că de multă vreme era un zumzet în mijlocul satelor, era o îndoială asupra oportunității acestui învățământ, fiindcă, în definitiv, era pur și simplu o repetare mecanică a studiilor anterioare.

Atunci am făcut o nouă reformă, dând învățământului supra-primar un caracter practic profesional; la țară, agricultura pentru bărbați, gospodăria pentru femei; la oraș, munca industrială.

Iată în ce direcție va fi îndrumat învățământul supra-primar, începând chiar cu anul acesta. Astfel, în mijlocul populației, învățământul va câștiga un interes deosebit.

Domnilor, v'am schițat în treacăt numai, câteva din măsurile, pe care am putut să le iau în cele două luni, de când mă găsesc la departamentul educației naționale.

Ceeace vă pot adăoga astăzi, este că toate aceste măsuri și întreaga această politică școlară nu sunt izvorâte dintr'o preocupare cu caracter personal, ci sunt izvorâte dintr'o adâncă înțelegere a nevoilor reale pe care le au și corpul didactic și populația însăși a acestei țări și, mai presus de toate, această politică a'a desfășurat sub imboldul Aceluia care odinioară v'a spus dvs. ei, dacă n'sr fi purtat Coroană Regească pe cap, s'ri fi fost învățător.

Nu cred că învățătorimea din toată lumea a primit un omagiu mai prețios acela, pe care M.

Discursul d-lui subsecretar de stat D. V. Ţoni.

„Îngăduiți-mi să uit un moment că am și eu un rol în conducerea ministerului educației naționale, rol vremelnic, incredințat mie de Suveranul Țării. Îngăduiți-mi să mă înfățișez ca fost conducător al învățătorimii române și astăzi să mă socotesc încă, conducătorul ei sufletesc.

Nu subsecretarul de stat dela ministerul educației naționale, ci conducătorul sufletesc al învățătorimii aduce mulțumire deplină d-lui ministru Armand Călinescu, pentru declarațiile sale categorice, clare, luminate și hotărâte.

Colaborator al d-sale, eu știu toată dorința sa, toată hotărârea pe care o are de a aduce ordine în viața școlii și, odată cu ordinea, activitatea creatoare, care să pună pe baze noi școala națională și în deosebi această școală de temelie, care este școala poporului.

Dar eu știu totodată că d-sa dorește și este hotărât să aducă nu numai îndreptare în viața școlii, dar și dreptate dascălimii acestei țări.

De aceia imi exprim toată gratitudinea și vă mulțumesc dvs. tuturor învățătorilor acestei țări, pentru admirabila afirmare de conștiință pe care o înfățișați și astăzi ca și ieri, pentru mărturisirea de credință față de Țară și față de Rege, pe care o manifestă acest congres.

Eu, după cuvintele d-lui ministru, n'am de făcut nici o declarație.

Să-mi permiteți însă să mă opresc un moment asupra clipei actuale, asupra chemării învățătorului și pentru aceasta, voind și eu să-i

S. Regele Carol al II-lea l-a dat învățătorimii române.

De aceea, în clipa aceasta, când dvs. vă țineți al XXVII-lea congres, eu fac un apel la toți: să simțiți în dvs. o stare sufletească nouă, să simțiți o încredere sporită în mlaimea mare pe care o aveți în viața de atât și, mai presus de toate, să aveți convingerea că ceeace va prezida de acum înainte deasupra activității corpului didactic, va fi ideea de dreptate.

În momentul acesta, cu toții să ne îndreptăm gândul recunoscător către Acela, care a reușit să redea liniștea, pacea și posibilitatea de muncă acestei țări.

Trăiască Majestatea Sa Regele Carol al II-lea!

arăt datoria prezentului, să mai stărui o clipă asupra trecutului.

Învățătorii români — pot s'o afirm cu toată convingerea — au arătat totdeauna o conștiință superioară față de învățătorii altor țări.

Învățătorii români n'au fost numai ostași devotați ai școlii; au fost prieteni sinceri, prieteni buni, prieteni devotați ai poporului. Poate că nicăiri nu s'au văzut învățători, care să se lipsească de sufletul poporului, cu sfatul, cu lumina și cu îndrumarea, așa cum a făcut-o învățătorii noștri.

Adeseori ei au fost crainicii nedreptății neamului nostru, ai durerilor lui; au suferit pentru cei mulți.

Aceasta n'au făcut-o învățătorii altor neamuri. Și, în această clipă hotărâtoare a neamului nostru, să ne amintim că învățătorilor li se datorește în cea mai mare măsură, în primul rând, pregătirea unității noastre naționale.

Desigur, credința în izbăvire au propovăduit-o marii noștri cărturari. Desigur că a urmărit-o conducerea noastră de stat; dar, aceia cari au format, clipă cu clipă, zi cu zi, sufletul copiilor și al poporului nostru pentru jartfa din ceasul suprem, aceasta au făcut-o mai presus de toate, mai puternic decât toți: învățătorii!

Iar, din moment ce unitatea națională a fost înfăptuită, după ce visul de veacuri a fost realizat, eu trebuie să amintesc rolul mare, pe care l-au avut învățătorii și după războiu.

E-a multă turburare, era mult dezechilibru în lume; visurile făurite în tranșee își căutau realizarea. Idei, pe care le credeam moarte pentru totdeauna, căutau să iasă din noul veac; ciocniri între tot felul de interese și tot felul de ideologii.

Și atunci, când dezechilibrul se vedea în alte părți, noi: acest popor, această țară și acest stat, am păstrat o stare de echilibru; nu am mers nici către extrema stângă, nici către extrema dreaptă, ci am rămas pe drum sănătos, am rămas în echilibru sufletească, datorită — eu o afirm și acum — acelor care au păzit sănătatea sufletească a poporului, datorită învățătorilor.

Învățătorii și-au îndeplinit apoi frumoasa și măreața lor misiune în România cea nouă, anume misiunea de a instăpâni limba românească, acolo unde până ieri era hulită și urgisită, căutând să întărească sufletul național, să consolideze acest suflet în patria reîntregită.

Învățătorii și-au îndeplinit această misiune, au ținut poporul credincios față de țară, față de destinele ei, față de tradițiile noastre străbune, credincios, cu toată puterea ființei lui, față de Suveran,

și au săvârșit lucrul acesta, mergând adeseori nu pe cărări bătute; le-a trebuit de multe ori eroism ca să poată rezista și să poată birui, trecând prin mari greutăți materiale, așa cum știe și d. Armand Călinescu, ministrul educației naționale.

De accia d-sa își propune, între marile sale gânduri, să aducă o îmbunătățire a salarizării învățătorilor, mai ales a celor începători, plătiți miserabil și cari au fost adeseori uitați de conducerea Statului, desconsiderați de multe ori, calomniați chiar, ei, cari pe tot pământul, acesta au stat neclintiți la datorie.

Domnilor colegi, eu trebuie să afirm că dacă învățătorii dealungul ultimelor decenii așa și-au îndeplinit rolul, așa s'au înscris în istoria neamului, cu munca și activitatea lor, aceasta se datorește organizației profesionale a lor, asociației învățătorilor, care își ține astăzi al XXVII-lea congres.

Asociația a fost cetatea sufletului nostru, cetatea sufletului nostru, cetatea tuturor visurilor noastre a tuturor credințelor noastre.

Asociația învățătorilor, spre deosebire de alte organizații profesionale, a știut să se ridice peste interesele materiale ale Corpului, a știut să și pună ca țintă supremă formarea unei conștiințe su-

perioare, pentruca acest Corp, prin această conștiință, să și poată îndeplini datoria pe care i-o impusese statul și legile.

Asociația a ținut pe drum sănătos, învățătorimea.

Tentații multe li s'au pus în cale, învățătorilor. În anii din urmă s'a încercat, domnule ministru, ca învățătorimea să fie târâtă pe drumul politicii. Învățătorii au făcut individual politică. Așa erau vremurile; înțelegeau să facă și el politică, atunci când toată lumea făcea politică, — așa ca să nu fie lăsați și ei deoparte.

Asociația a știut să rămână însă roabă unei singure politici: politica învățământului, politica țării.

Astăzi ne găsim pe drumul unei orânduiri noi, așa cum luminos arăta d. ministru Armand Călinescu, orânduire hotărâtă de însuși Suveranul Țării.

Majestatea Sa Regele Carol al II-lea și-a dat seama că în primejdie este însuși viitorul acestui stat, dacă mai dăinuesc metodele și situațiile de până ieri.

Trebuia o orânduire nouă.

Nu mai putem lăsa școala mâncată de politicianism; nu mai putem lăsa țara aceasta fără îndrumare; nu mai putem lăsa țara aceasta cu administrația birocratică; nu mai puteam lăsa să predomine interesele și mai departe.

Trebuia să se facă o nouă orânduire, în ajutorul căreia trebuia o conștiință civică nouă, care să impună fiecărui cetățean să și armonizeze interesele lui cu interesele superioare ale țării și ale statului, o conștiință care să îndemne pe fiecare să dea munca lui patriei și astfel să mărească prin truda lui patrimoniul național.

Și această orânduire nouă cerea o conștiință națională superioară, care să cuprindă în ea toate sfintele amintiri și toate legăturile cu gloriul nostru trecut și cu marile virtuți și tradițiuni ale neamului.

Această conștiință civică și această conștiință națională trebuia să introducă în țara noastră ordine și disciplină.

Nu mai putem rămâne fiecare cu individualismul nostru, adeseori în opoziție cu interesele colectivității; nu mai puteam merge pe drumul pe care îl apucasem dela o vreme, adică spre anarhie.

Trebuia să fie și în Țara noastră un coman-

ament suprem, o autoritate recunoscută de toată lumea.

Din această conștiință civică și națională a ieșit unirea și solidaritatea noastră.

Eri ne aflam împărțiți în tabere, care se învrăjbeau, asistam la dușmăni pe provincii, deși eram toți fiii aceluiaș neam. Și erau atâtea tabere vrăjmașe, câte partide politice erau.

Astăzi țara s'a pacificat.

Astăzi s'a încheiat unitatea sufletului nostru.

Ceeace a început, trebuie să continue și să se desăvârșească.

Este nu numai dorința suveranului și a sfetnicilor săi, ci este — și în primul rând — voința națională.

Este desigur însă și meritul d-lui ministru Armand Călinescu, care, riscând multe, a izbutit să aducă ordine și liniște în această țară.

Orânduirea cea nouă însă, nu se poate face numai prin măsuri administrative și de stat, care trebuiesc luate imediat, ci, paralel cu ele, trebuie să desăvârșim opera de educație, să creiem o altă stare de spirit, o altă mentalitate, o altă voință de lucru a neamului nostru.

Această operă de educație trebuie să o facă școala.

De aceia cu drept cuvânt s'a spus — și astăzi mai mult decât ori-când — că sublimă este chemarea dascălimii noastre, în deosebi a celor 47 de mii de învățători, care trebuie să îngrijească de sufletul poporului.

V'o cerea d. ministru al educației naționale, v'o cer și eu fratele vostru, fiindcă așa mă socotesc în fața oricui; fratele învățătorilor, vă cerem să aveți mai mult devotament față de școală, ca niciodată.

Să faceți ca, în adevăr, această școală să corespundă nevoilor actuale să îndeplinească ceea ce țara și neamul așteaptă dela ea: să fie o școală activă, o școală de îndrumări practice și nu o școală searbădă, teoretică, se fie o școală creatoare, o școală formatoare de conștiințe, o uăină de formare a sufletelor.

Vă cer să vă faceți datoria din toată inima, către Straja Țării.

Străjeria va preface sufletul tineretului, așa cum vedem că îl preface sub ochii noștri.

Dacă la început unii mai aveau poate un pic de neîncredere, astăzi nimeni nu se mai îndoiește că un suflet nou se formează sub privirile noastre.

Ceeace am văzut cu prilejul ultimelor manifestări, întrece orice închipuire. Neasemuita fost ceea ce am văzut cu toți la 8 Iunie, la București, ca și în tot cuprinsul țării, tineretul acela viguros, tineretul acela cu bucuria și lumina vieții pe chip, acel tineret ordonat și disciplinat, legat prin tradiție de trecut, credincios steagului Țării, credincios până la fanatism Regelui, care dă astăzi Țării educație străjerească. De aceea toți până la unul, să fim sub steagul străjeriei.

Acelaș lucru și cu premilităria. Este tot o operă de educație. Nu este vorba de pregătirea tehnică, ci de cea suflătească a acelor cari vor fi ostași țării, cari vor trebui să apere hotarele țării.

Prin educația premilitară, s'a ajuns la rezultate minunate. O știți, mai ales dv., învățătorii. Tineretul este mai respectuos, mai cuvincios; prestigiul învățătorilor a câștigat în viața satelor.

Dar învățătorul nu trebuie să se ocupe numai de educația tineretului în școală, de educația străjerească și premilitară, ci și de educația poporului.

Poporul acesta al nostru, cu marile însușiri pe care le are, poporul acesta vrednic și cu strălucite tradiții, cu minunate calități, cu mintea ascuțită, făuritor de artă, cum nu sunt fiii altui popor, poporul acesta totuși este lipsit de învățătură, duce încă o viață fără civilizație și este prins în toate mreșile, este capabil de a fi dus pe toate drumurile primejțioase.

Învățătorul trebuie să rămână mai departe alături de sufletul poporului.

Domnilor, prin căminele culturale — d uă mii astăzi, mâine alte câteva mii, atâtea cămine câte sate sunt — s'au creiat locașuri de armonie în sate, locașuri de lumină, de unde să pornească toate îndemnurile pentru înfăptuiri de bine obștesc.

Și în căminele culturale, ca și în celelalte instituții, ca și la străjerie și în educație premilitară, învățătorii trebuie să-și facă onoarea de a rămâne în rândul întâi al muncii și al cărturarilor.

Domnilor, eu vă indemn să rămâneți uniți în asociație, să rămâneți solidari sub steagul ei.

Ați mers pe drum sănătos până acum. Așa să mergeți și de acum înainte.

Toată conștiința învățătorescă, tot sufletul învățătoresc trebuie să se concentreze în această asociație, care trebuie să fie și acum ceea ce am văzut că a fost până astăzi. Să faceți din ea unul din stâlpii de rezim ai acestei țări.

Cineva urmărește de mult, cu dragoste, învățătorimea, după cum s'a spus — și dv. știți cu toții — Cineva vă urmărește în clipa de acum cu toată iubirea și căldura sufletului Său,

Nimeni în această țară n'are mai multă nădejde în binele pe care învățătorimea îl poate aduce, decât El.

Căutați — este cuvântul meu din urmă — să înțelegeți toate gândurile Lui; căutați să urmăriți toate îndemnul Lui; faceți-vă poruncă supremă din datorita de a urmări fiecare îndemn al Majestății Sale Regelui. Urmând așa, veți crea cu adevărat țara cea nouă, cu suflet nou, care să dăinuiească dealungul veacurilor..

Doamnelor și domnilor, va rămâne în istorie domnia lui Vodă Cuza, ca domnia Aceluia care a dat unirea celor două Principate, ca domnia dreptății sociale!

Va rămâne domnia Regelui Carol I, ca domnia Aceluia care a dat statul modern al României moderne.

Referatul asupra situației morale și materiale a învățătorilor și a școlii primare.

Acest referat a fost întocmit de colegul botoșănean, d-l I. Ignat, care a propus:

1. Salariul de bază a învățătorului începător să fie cel puțin 4000 lei lunar.
2. Înaintarea în grade și gradații, după îndeplinirea condițiilor legale: examene, inspecții, să se facă automat la începutul anului bugetar, cu plata salariului respectiv.
3. Integrarea învățătorului în salariul convenit după legea armonizării din 1927, redându-se și restul de coeficient de salar.
4. Ridicarea curbilor de sacrificii excepționale.
5. Acordarea sporului de chirie și scumpete, învățătorilor rurali.
6. Gradația militară să se acorde tuturor învățătorilor români, ce au luat parte la războiu.
7. Să se acorde învățătorilor începători, la numirea cu titlu provizoriu, o primă de instalare egală cu de trei ori salariul,
8. Să se plătească de minister suplinitorul învățătorului învățătorului în concediu de boală. Asemenea să se plătească imediat salariul pe 3 luni, urmașilor învățătorului decedat.
9. Să se dubleze ajutorul familiar și să se dea pentru toți copiii învățătorului în sens invers ca astăzi (dela ultimul spre cel dintâi).

Va rămâne domnia lui Ferdinand cel Loial și a Mariei Regine — pe care durerea unui neam întreg a dus-O deunăzi în mormântul dela Curtea de Argeș — va rămâne domnia Lor, domnia unificării noastre naționale.

Dar va rămâne, sunt sigur, domnia Regelui Carol al II-lea, ca domnia Aceluia sub care sufletul românesc s'a avântat mai puternic decât ori-când către marile sale aspirații, domnia celor mai frumoase creațiuni, domnia Aceluia sub conducerea căruia, cu cinste, poporul acesta s'a așezat sus, în rând cu toate celelalte neamuri.

Eu văd în viitor în nimb de lumină Domnia Regelui Carol al II-lea să așadă sus, pe culme, înălțat în cea mai frumoasă aureolă, pe El.

Dar acolo, lângă Dânsul, se vor găsi aceia care L-au înțeles și ajutat în primul rând: învățătorii neamului românesc.

Isr dacă acolo sus în nimb de lumină, pe culme, va rămâne dealungul veacurilor M. S. Regele Carol al II-lea, alături de El, la picioarele Lui, se vor găsi învățătorii neamului românesc."

10. Pensionarea învățătorului să se facă la 30 ani, cu pensie integrală, indiferent, de vârstă, plătindu-i-se salariul până la primirea pensiei.

11. Să se desființeze taxele la examenele de definitivat și înaintare.

12. Să se acorde învățătorilor cel puțin 4 permise gratuite pe an și 75% reducere pe timpul vacanțelor, la c. f. r. și pe apă, pentru ca învățătorul să-și poată cunoaște țara.

13. Copiii învățătorului să fie scutiți complet de taxele școlare la școlile secundare, speciale și universitare.

14. Să se creeze învățătorilor sanatorii, internate și instituții de asistență cum au C. F., C. M., P. T. T., C. O. etc., iar până la construirea lor, să li se dea acces în sanatoriile Statului.

15. Să se plătească sporul prevăzut de art. 180 din lege, învățătorilor români de origine etnică, ce funcționează în localitățile cu populație eteroglotă, indiferent de locul de naștere.

16. Terenul școlii să fie arendat numai învățătorilor, cu preț simțitor redus, plus plata impozitelor, fără alte restricții.

17. Învățătorilor cari activează în străjerie și premilitărie să li se acorde 75% pe c. f. r., iar

în timpul concentrării să li se plătească solda gradului.

18. Să se plătească indemnizații de transport învățătorilor, când sunt chemați în interes de serviciu.

19. Sechestrele pe salariul învățătorului să nu treacă o cincime din salariu. Pentru ținuturile cu populație minoritară și străină se propune:

a) Să se creeze o atmosferă prielnică și favorabilă revenirii înstrăinaților, cu sprijinirea școlii și învățătorilor din aceste ținuturi.

b) Respectarea tuturor drepturilor morale și materiale acordate învățătorilor ce au făcut angajamente, au funcționat sau funcționează în ținuturile cu populație eteroglotă, calculându-se sporul la salariul primitor.

c) Improprietărea colonizațiilor cu locuri de casă sau despăgubirea lor cu rente de stat și ajutorarea la întemeierea gospodăriilor model, prin Camerele Agricole.

d) Să se organizeze cursuri speciale de limba română pentru populația înstrăinată, iar orele să se plătească reglementar.

e) Să se creeze și organizeze birouri de informațiuni sincere, culegându-se toate datele privitoare la situația reală din fiecare localitate înstrăinată sau maghiarizată.

f) Învățătoarele, care au servit țara ca surori de caritate în timpul războiului, să li se socotească timpul servit și să li se acorde gradația militară.

g) Ministerul de Justiție să clarifice situația juridică a localurilor de școală folosite de școlile confesionale, dar construirea de către comună.

20. Excursiile școlare cu autobuze, să fie acuite de taxe de cărașie publică.

21. Să se legeze că învățătorii și învățătoarele, pentru a se căsători, trebuie să aibă încuviințarea inspectoratului școlar.

Expozeul d-lui subsecretar de stat D. V. Țoni.

Pentru a completa referatul prezentat și pentru a da un răspuns dezideratelor formulate, d. subsecretar de stat D. V. Țoni a făcut un expozeu asupra acestei probleme, care a preocupat totdeauna pe conducătorii asociației.

«Ea este problema, a spus d. Țoni, care a preocupat astăzi ministerul Educației Naționale, care încă în anul acesta va veni printre alte multe măsuri de îndreptare, cu măsura măririi salariului inițial al învățătorului.

Învățătorul va trebui să primească la începutul carierei lui un salariu cel puțin corespunzător nevoilor lui. Sunt fericit că chestiunea aceasta de mare interes pentru învățătorime a fost însușită și dusă la realizare de d. ministru Armand Călinescu, astfel încât situația materială și cu aceasta și cea morală, a învățătorilor, se va îmbunătăți foarte mult.

Este o dreptate pe care învățătorimea o așteaptă de multă vreme și care putea să mai aștepte încă mult. Începutul de dreptate va veni în bugetul viitor, când salariul începătorului va fi simțitor mărit.

În ce privește întreținerea materială a școlii, ea depinde de posibilitățile materiale ale satului. Urmează ca și aici să vină o îndreptare, când noua

alcătuire administrativă va da o nouă alcătuire și comitetelor școlare, astfel ca ele să corespundă scopului urmărit.

Dezideratele exprimate de dvs. sunt în mare parte îndreptățite și de ele ministerul va ține seamă. Sunt de acord să se dea credite pentru recuperarea de proprietăți rurale pentru învățătorii din satele minoritare.

Neajunsurile semnalate de dvs. cu inspecțiile speciale, sunt moștenirea unei lumi vechi, lume pe care ne trudim să o înlăturăm.

D. ministru Armand Călinescu v'a arătat eric că va scăpa școala de aceste racile. Se așteaptă numai complectarea corpului de control după noile așezări.

Revizorii și subrevizorii vor fi recrutați pe bază de examen.

În timpul cel mai scurt vom avea personalul de control, care să facă inspecțiile după merit, fără alegere și în timp necesar.

În încheiere, d. subsecretar de stat D. V. Țoni spune că cele două capitole, învățătorul și școala, preocupă în cel mai înalt grad ministerul, care va lua toate măsurile pentru stărpirea răului de până acum.

Referatul asupra manualelor de curs primar.

Raportorul — colegul Sandu Carp, dela Silistra — începe prin a face un larg istoric al evoluției mijloacelor de învățământ, începând cu mediul geografic și social, care este prima carte în care citește copilul. Cea de a doua carte din care trebuie să învețe copilul raportul găsește că este însuși învățătorul, care trebuie să transmită elevului cunoștințele necesare din bagajul pe care el însuși l-a acumulat. Dar factorul cel mai temeinic în educația copilului rămâne cartea scrisă, tipărită.

Raportorul, desprinzând în continuare momentele principale ale cărților de învățatură românească, se oprește mai cu seamă la abecedar. Născut din idealism, manualul didactic a trebuit să fie compromis în cele din urmă, prin comercializarea excesivă la care a fost supus. De unde până atunci alcătuirea unui manual era o chestie de vocație, vocația a fost înlocuită prin perspectivele câștigului, la care se îngrămădeau de cele mai multe ori nepoștii. Controlul cinstit a fost distrus. Criteriul superior de promovare era rabatul, pe care îl acordau editura și autorul.

Pregătirea învățătorilor în școala normală și universitate.

Cuvântarea d-lui Stanciu Stoian, *directorul Învățământului Primar.*

«Pregătirea învățătorului, această pregătire de care s'a vorbit atât de mult în trecut și pe care o desbatem și astăzi, trebuie să se facă potrivit cu rolul lui în Stat și societate; el trebuie să îndeplinească anumite nevoi culturale reale ale Statului și neamului său. Educația e o funcție a statului și societății, iar învățătorul nu numai un apostol vag, ci un tehnician priceput.

Nevoile statului nostru înainte de război erau următoarele: nevoia de modernizare, de pregătirea cadrelor unei vieți burgheze capitaliste, pentru a ne pune la nivelul țărilor înaintate și cari au progresat mult pe acest teren. De aci importanța școlii secundare și apoi a universității, cărora școala primară le era și le este anexă și anticameră. De aceea pregătirea învățătorului era rudimentară, socotindu-se că misiunea sa nu incumbă o atât de mare răspundere și nu trebuie să posede o cultură prea vastă, așa cum se cere unul profesor de liceu sau unui universitar. Cu toate acestea, învățătorul după mine este cel care trebuie să posede o cultură similară profesorilor de școli secundare

Spre marea fericiție a învățământului, a intervenit și aici d. ministru Armand Călinescu, care a pus ordine în lucruri, procurându-ne un manual de alcătuire superioară și pe un preț la îndemâna populației nevoiașe.

Trecând la analizarea problemei dacă manualul didactic să fie alcătuit pe regiuni sau unic, pe țară, raportorul expune argumentele ce s'au adus în susținerea fiecăreia din cele două opinii.

În încheiere, d. Sandu Carp exprimă dezideratele învățătorilor, privitoare la buna întocmire a manualelor didactice și la felul cum ele trebuie selecționate pe cale de concurs.

Raportul dă apoi expresie recunoștinței învățătorilor față de d. ministru Armand Călinescu, pentru introducerea monopolului abecedarului, monopol care trebuie extins și la cartea de citire.

Deschizându-se discuția asupra raportului, ia cuvântul d. T. Geantă, care se declară pentru manualul unic, pe toată țara și pentru concurs în selecționarea lui.

intrucât de el depinde elevul de mâine al școlilor secundare, și tot el este acela care modelează tânărul material sufletesc.

În funcție de necesitățile statului și ale vieții sociale, a evoluat și nivelul de pregătire al învățătorului, trecând dela 3 clase câte erau înainte de război la 4, la 6, la 7 și la 8 clase cât avem în ultima vreme.

Activitatea extra-școlară, în care s'au avântat cu mult suflet învățătorii întotdeauna, activitatea extra-școlară pe care a reglementat-o Spiru Haret, cerea învățătorului o pregătire spirituală cât mai completă și multilaterală.

Dacă a câștigat învățământul normal din această mărime a anilor de studii e greu de spus: faptul este că învățătorul cu 3 clase dinainte de război, ieșit din școli normale bine organizate, cu sufletul încălzit de idealuri mari, ne-a dat neamul întregit și buna stare economică a satului.

După război a trebuit în mod firesc o epocă de întărire. Au cerut-o învățătorii, o cerea și vremea nouă.

S'a căutat atunci o soluție în mărirea numărului anilor de studii. S'a ajuns astfel la 7 și 8 ani de studii.

Se pare că din această adăugire de ani, învățământul în școala normală nu a câștigat. Școala normală nu este organizată. Este chiar pe cale să se destrame, pentru că n'are un fir conducător.

Pentru a o salva, să ne întoarcem la însăși desideratele învățătoresți.

Din ele se pot desprinde următoarele idei:

a) Ne trebuiesc școli normale, nu licee pentru pregătirea învățătorilor, pentru că ne trebuiesc elemente bune, venite de la țară, nu elemente slabe ale liceelor, de proveniență orășenească. Școli cu internate și burse este experiența trecutului, pe care nu trebuie să o lepădăm.

b) Ne trebuie o raționalizare și perfecționare a școlilor normale: atâtea de câte avem nevoie și bine organizate.

c) Ne trebuie o programă adecvată scopului: situația de acum.

Ministerul are în studiu o programă, care este aproape terminată, bazată pe următoarele principii: școala normală egală liceului ca pregătire generală, dar nu copiată după el.

O mal strânsă corelație între obiectele de studii, precum și între acestea și viață.

— Simplificarea acesteia cantitativ, pentru a permite munca personală a elevului va fi organizată astfel, ca ea să nu fie individuală, ci în co-

Cuvântarea d-lui subsecretar de stat D. V. Țoni.

După discuțiile care au urmat cu privire la școlile normale și academiile pedagogice, după cuvântarea substanțială, clară și convingătoare a d-lui director al învățământului normal Stanclu Stoian care a îmbrățișat punctul de vedere al ministerului, cred că acest congres a adus o elucidare a problemei pregătirii învățătorului.

Imi rămâne acum să fixez și eu, într'un singur cuvânt, punctul de vedere exact al d-lui ministru, în această chestiune, care se potrivește cu felace s'a cerut întotdeauna de către învățători și cu aspirațiile lor actuale.

Ministerul crede că, pregătirea învățătorului român trebuie să se facă într'o școală normală. În alte părți problema se pune astfel: că pregătirea se poate face în liceu și după aceea să se urmeze o pregătire de specializare.

Sunt țări în care acest lucru se poate admite;

de muncă desfășurată în instituțiile anexe ale școlii.

— O legătură cât mai strânsă și efectivă între școală și străjerle și activitatea Câmlnelor Culturale.

— Clasa VIII a va fi organizată astfel, ca ea să devie ue an de sinteză în vederea examenului de diplomă și tot ea va pregăti în mod temelnic pe învățătorul de mâine, pentru activitatea sa în viața satului. În această clasă normalistul va lua contact cu viața culturală a satului, în care mâine va intra.

Echipe de elevi ai clasei a VIII-a vor ajuta pe învățători în activitatea lor școlară și extrașcolară. Clasa VIII-a va fi astfel o clasă educativă de lucru cultural pe teren.

Școala normală de altă dată pregătea pe învățător pentru o pedagogie intelectuală, bazată pe psihologie. Școala normală de azi pregătește pentru o pedagogie cu rădăcini în psihologie, dar și în sociologie. Pentru noi sociologia necesară e aceea a satului. Predarea românească va trebui să folosească metoda monografică.

Pregătirea universitară trebuie să continue pe aceea a școlilor normale. Până acum secția pedagogică a fost o școală a desrădăcinării. Universitatea nu pregătește bine nici profesorii secundari, necum pe învățători. Pentru a avea un curs complementar bine organizat, școli superioare țărănești bine conduse, ne trebuie un corp de control bine pregătit.

se poate admite în Anglia — de exemplu — care e o țară de industrie, de orășeni, de burghezi. Dar în România, țară de agricultori, în care învățătorii vor merge mai ales în sate, învățătorului trebuie să i se dea o pregătire specială în această direcție și de aceea credem că pentru un timp, pregătirea lui trebuie să se facă încă într'o școală normală. În afară de aceasta e bine să se păstreze nota, tradiția vechilor școli normale, cari au dat învățători cu care se poate mândri această țară și a cărei operă nu se poate contesta. Nu putem lăsa cu pregătirea învățătorului să se facă într'un liceu, unde ar reveni mai ales elemente orășenești, ci trebuie să dăm puțință celor mai bune elemente de la sate să devină învățători.

Școala normală să fie un internat. Dacă e vorba să se ceară educație socială, apoi educația socială — prin care eu înțeleg atitudine corectă și

bun simț în toate împrejurările — lucrul se poate face în școala normală, altfel condusă decât până acum și nu dând copiii la gazde din mahalale, de unde vă închipuiți ce ar ești.

Dar, vești și ce: pregătirea învățătorilor așa cum este?

Răspunsul meu este clar: NU.

Mă ridic împotriva școlii normale așa cum a fost organizată și condusă până astăzi. Ne trebuie o școală normală care să dea și pregătire de și cultură generală ca liceul, dar și pregătire de specialitate și pregătire practică și în această direcție ar merge așa de departe, încât să spun că ar trebui să dea o pregătire practică după regimni.

Această școală normală trebuie să o organizăm acum.

Clasa VIII-a va fi clasă de sinteză a cunoștințelor, dar și de activitate practică și pregătire socială.

Aceasta va fi școala normală de mâine și ea va avea cei mai buni profesori. Le vom crea acestora o astfel de situație, încât să nu se mai simtă nemulțumiți, de a fi profesorii unei asemenea școli.

Pentru a putea face din școala normală ceea ce se cere, am recurs la un act, care pe mulți a mirat; am desființat unele școli normale, fiindcă am crezut că este o măsură absolut necesară.

Erau școli fără nici o înzestrare, cu un corp didactic format din suplinitori, fără local, fără laborator. Erău câteva școli simple ficșinii și cred că foarte curând se va vedea, în locul lor, răsărind ale școli normale, cum o cer împrejurările de azi și nevoile neamului nostru. De ani de zile propovăduiesc și cer să se realizeze o altă mare dorință a învățătorilor: cultură universitară. În

toate congresele, începând din 1906, se urmărește această problemă; și în 1924, când s'au pus bazele actualelor legi ale învățământului, am cerut cu toată puterea în Cameră și de atunci n'am răsit această idee, cred că nu se poate mărgini cultura învățătorului la școala normală.

Mă miră că se mai poate găsi cineva, care să se împotriva acestei culturi superioare. Înseamnă să nu-i dea seama de înjășișarea de astăzi a societății.

Pregătirea superioară a învățătorului este un imperativ categoric. Se înțelege, e departe de mine gândul de a admite, ca cei care au trecut prin universitate să arunce în fiecare clipă, în fața celorlalți, o diplomă universitară. Această diplomă nu înseamnă nimic, atâta vreme cât nu e valorificată printr-o activitate.

Nu vrem ca din rândurile învățătorilor să ieșă un număr de posesori de titluri academice, ci să creem cu adevărat elemente pe care să se sprijine școala și care să ajute efectiv la progresul ei.

Sunt adânc mulțumit și aduc recunoștințe multumiri domnului ministru Armand Călinescu, că a îmbrățișat această idee, ca să putem porni la înfăptuirea Academiei pedagogice.

În ceea ce privește școlile normale, ele vor funcționa cu o nouă programă și veți vedea că această programă reprezintă un însemnat progres față de ceea ce a fost până acum.

Credem că viitorii învățători vor fi în așa fel îndrumați, încât să nu mai poată afirma nimic că au eșit nepregătiți din școala normală. Școala normală va fi într'adevăr ceea ce dorește corpul învățătoresc și ceea ce dorește țara.

Noul comitet al Asociației generale a învățătorilor,

Procedându-se la alegerea noului comitet al Asociației, pentru perioada 1938-1941, votul adunării a dat Asociației următorul comitet: președinte, D. V. Ţoni; secretar, Iordan Tacu; casier, Moise Marinescu; membri din Muntenia: N. G. Mareș, Grigore Angheliescu, P. Popescu, I. P. Ionescu; Ardeal: Virgil Popp, Alecu Sulca, Florian Geamănă și Cornel Popp; Basarabia: Teodor Iacobescu, Ioachim Archip, Vasile Ciobetaru; Banat: P. Jumanca, Ștefan Sticănescu; Oltenia: Vasile

Presură și I. Rădulescu; Dobrogea: Eug. Răducu; Bucovina: I. Gherman. Supleanți: C. Cazan, T. Stancu, Pântea I., Ignat Ion, Julea Sabin, Diaconescu Niculae, Ion Cociu, D. Tofir, T. Scriban, Eusebie Bratu și Gh. Puscaru; cenzori: A. Schiau, M. Popovici, I. N. Popescu și P. Ilian; supleanți cenzori: Al. Lantaș.

După alegere, comitetul a ținut o ședință de constituire, în care s'a hotărât ca primul vicepreședinte, d. Teodor Iacobescu, să conducă asociația până la viitorul congres.

BULETINUL ASOCIAȚIEI

„Comitetul Asociației în ședința sa dela 13 Octombrie, a cooptat ca membrii în comitet în locul D-lor G. Bucurică inspector școlar al ținutului Bucegi, Ilie Nițescu transferat la București și Buică Ionescu pensionar, pe D-nii I. Angheloiu, Eftimie Rădulescu și Florea Popescu. După sfaturile și planurile făcute de d-l profesor sculptor V. Blendea, la Pitaru, locul de naștere a marelui pictor N. Grigorescu, se va ridica în curtea școalei primare, nu o troiță, ci un mic obilisc de marmură, cu bazareliefuri în bronz, care vor immortaliza figura lui N. Grigorescu și scene din viața sa petrecută aici la Pitaru.

Dăm lista noilor donatori.

Suma donată mai înainte,	Lei 3240
1) Sache Teodorescu	„ 30
2) Dan Gr. Ioan	„ 20
3) Ionel Popescu	„ 40
4) Stelian Predoiu	„ 20
5) I. I. Milescu	„ 20
6) Ioachim Nițescu	„ 20
7) C. Tănăsescu	„ 20
	<u>Lei 3370</u>

	Lei 3370
8) C. Rădulescu-Ursciu	„ 20
9) Iancu Milea	„ 40
10) N. T. Constantinescu	„ 50
11) Mihail Florescu	„ 100
12) I. Nițescu-Lungu	„ 50
13) Preot T. Diamandesca	„ 100
14) Ion D. Georgescu	„ 50
15) Preot Dr. C. Nițescu	„ 100
16) Al. Popescu-Braniștea	„ 100
17) G. Bujelă	„ 100
18) Zainca Cruțu	„ 100
19) N. Dobrescu-Dragodana	„ 50
20) Profesor I. Negoescu	„ 100

Lei 4370

Rugăm stăruitor colegii a ne trimite adeziunile, deoarece abia s'a strâns jumătate din fondul necesar.

* * *

Redacția revistei aduce la cunoștința colegilor, că, d-l Dumitru Lixandru, distinsul revizor școlar al județului, lucrează în strânsă legătură cu conducerea revistei, pentru care i se aduc vii mulțumiri. Colegii sunt rugați a ne trimite studii documentate și mai ales anchete cu caracter social.

BULETINUL REVIZORATULUI

Intocmirea și executarea programului Străjeresc pe noul an școlar

Dispozițiunile ministerului educației naționale și ale „Străjii Țării”

Până la apariția unei noi programe analitice străjereșil, care se găsește în lucru, Minisierul Educației Naționale, de acord cu Comandamentul Străjii Țării, dispune cele ce urmează cu privire la activitatea din ziua de Joi:

1. Răspundera întocmirii și executării programului străjeresc o are directorul școlii, împreună cu comandantul stolului.

2. În școala cu mai mulți comandanți străjeri, comandantul de stol îi va întruni pe toți și pe baza programei analitice publicată în Buletinul

Străjii Țării No. 3—4 din 1938, vor întocmi, pentru mai multe săptămâni, proiecte de program atât pentru cazul când executarea lor s'ar face în interior, ca și pentru acela când executarea s'ar face în afară de școală, sub formă de teme, aplicațiuni, exerciții, vizite, excursii, activități sociale, etc. La alcătuirea proiectelor de program se va avea în vedere vârsta și sexul, precum și posibilitățile de lucru după timp și anotimp.

3. Aceste proiecte vor fi supuse directorului școalei, care va convoca apoi conferința profeso-

rilor și în această conferință se va fixa contribuția fiecărui profesor, potrivit specialității ce o are.

Nimeni nu va putea cere ore în această zi pentru completarea obligațiilor de serviciu. Aceste completări cad în seama inspectoratelor școlare regionale.

Excepție fac profesorii de educație fizică, lucru manual, gospodărie, muzică și desen, care lucrând aplicativ în domeniul specialităților lor, vor fi întrebuințați la executarea programelor străjeresti din fiecare Joi.

a) În caz când școala nu are decât un singur comandant străjer, acesta, împreună cu diriginții de clasă care sunt obligați să conducă centuriile respective, vor proceda după aceleași norme prevăzute la aliniatul precedent.

Comandantul străjer îi mai revine sarcina să pregătească săptămânal, cu diriginții de clasă, într-o ședință specială, programul ce urmează să-l execute aceștia cu centuriile lor.

b) Școlile fără comandanți (te) străjeri (e) sunt obligate, ca în cel mai scurt timp să ceară, prin inspectorate, străjerirea elementelor de care au nevoie. Până atunci, comandanții (ele) de cohortă și legiune, vor destina acestor școli comandanți (te) dela școlile apropiate, care să execute programul străjeresc.

PROGRAMUL DE FIECARE ZI

4. Programul străjeresc, în afară de Joi, se execută astfel :

a) În fiecare Lună dimineața la ora 7,30 are loc ridicarea Pavilionului Național, la care participă profesorii orei întâi de curs, conform dispozițiilor anterioare.

Preotul face interpretarea textului biblic.

La cuvântul șefului se vor anunța lucrările ce urmează să se execute săptămânal pentru ca fiecare să știe ce are de făcut.

b) În fiecare dimineață, se vor face timp de 10—15 minute, exerciții de înviorare în școlile cu

internat, iar la celelalte școli, înviorarea se va executa pe ce centurii, în recreația mare, de către șefii de cuib prin rotație, sub supravegherea profesorilor.

c) Sâmbătă după ultima oră de curs se va executa ceremonialul coborârii Pavilionului Național. Sâmbătă după masă, la ora străjerescă de radio, se va difuza program artistic și distractiv.

d) Se recomandă unităților ca să meargă Duminică la biserică, iar corul să dea răspunsurile la oficierea Sf. Liturghii.

PROGRAMUL DE JOI

e) Programul străjeresc se face Joia 4—4.30 dimineața și 2—3 ore după masă. Se lasă la latitudinea unităților să-și facă orarul cum cred mai bine în limita timpului de 7 ore, în care intră ascultarea orei de radio cu îndrumări de lucru. Orele ar putea fi împărțite astfel 8—12,30 și 15,30—18. Se poate întrebuința și ziua întreagă, cu orele în continuare, atunci când natura lucrărilor o cere (vizite, excursii, lucrări sociale, etc.) În acest caz străjerii (ele) își vor lua asupra lor hrană rece, sau prin îngrijirea unității se va prepara hrană la câmp.

Se insistă asupra faptului ca străjerii să-și pregătească de Miercuri după masă lecțiile pentru ziua de Vineri.

f) Educația se face pe centurii prin cuiburi iar lucrările de ansamblu se vor executa pe stol.

Când programul are loc în școală, o parte se execută afară (curte, grădină), altă parte în interior (sală de gimnastică, ateliere de lucru manual, sală de muzică, bucătărie, etc.)

Unitățile trec apoi prin rotație unele în locul celorlalte. Atât la programul din școală, cât și atunci când se face teme, aplicațiuni, exerciții, vizite, excursii activități sociale, etc., comandanții și profesorii se grupează pe specialități după natura lucrărilor și într-o comunitate de muncă asigură executarea desăvârșită și practică a programului.

Educație și instrucție tehnică

5. În general, programul străjeresc de Joi, va conține elemente din toate laturile educative și anume: educația religioasă morală, educația națională-patriotică, educația fizică și instrucție tehnică străjerescă.

Se va destina timp suficient fiecărei laturi educative, pentru ca ea să poată fi bine adâncită.

Când în ziua de Joi se execută activități din acele care reclamă timp îndelungat, cum ar fi exercițiile de apărare pasivă, sădirea pomilor, lu-

erările edilitare, vizitele, excursiile, etc., în acest caz, se reduce obligația ca programul să conțină elemente din toate laturile educative, enumerate mai sus.

Programul străjeresc va conține însă, absolut în fiecare Jol, următoarele:

a) Adunare, raport, inspecții și ceremonial de începerea lucrului. Unitatea se adună într-o formație impusă de împrejurări. La venirea comandantului, se dă raportul. Comandantul trece unitatea în revistă și o inspectează din punct de vedere al atitudinii, curățeniei corporale, îmbrăcămintei. Se face după aceasta, pe unități, mici exerciții de prezentare și salut. Din formația de adunare se trece la una sau două formații. Se execută apoi următorul ceremonial de începerea lucrului:

- Tatăl Nostru (rostit).
- Deviza.
- Gândul zilei (o maximă, sau un citat de cel mult două fraze).

b) Marș și defilare se va face în timpul programului și seara la terminarea programului. Se va avea în vedere să se execute în perfectă ținută, cadență și disciplină.

c) Educația fizică (inviorare, gimnastică, ansambluri, jocuri, dansuri naționale, sporturi, tir). Dintre sporturi, se va accentua asupra atletismului, pregătindu-se elementele pentru concursurile viitoare. Iarna se va face săniuță, ski; vara, înot, canotaj.

Se va insista și asupra exercițiilor de tir.

d) Igienă și prim ajutor. Se va insista, în special, asupra igienei individuale și colective, dându-se atenție deosebită mai ales curățeniei corporale, alimentației și locuinței.

Comandantul străjer va veghea ca măsurile ce s'au luat prin campania sanitară să nu fie părăsite, asigurând și mai departe colaborarea străjerilor cu organele Ministerului Sănătății.

În ce privește primul ajutor se va executa sub formă de aplicațiuni practice, cu ocazia micilor accidente sau cel puțin demonstrativ, simulându-se accidente cu prilejul jocurilor, sporturilor, excursiilor, etc.

e) Muzică. Se vor executa cântecele necesare ceremonialelor, marșurilor, șezărilor, serbărilor, etc.

f) Desemn. Se vor face desene după imaginație cu scene străjerești, schițe, crochiuri, planuri, scheme etc., pentru lucrările manualese vor face desene industriale.

g) Timp la dispoziția străjerilor variind între 15—30 minute, în care vor fi lăsați să se manifeste singuri cu cântece corale sau instrumentale, recitări, dialoguri, etc. În acest chip se creiază o atmosferă de bună dispoziție, prielnică lucrului, dar totodată se fac pregătiri și se recrutează elementele pentru serbările, șezătorile și excursiile viitoare.

h) Ora de radio școală va fi ascultată Joia la unități, de către toți străjerii adunați laolaltă iar Sâmbătă după masă ora cu program artistic și distractiv va fi ascultată de fiecare după posibilități (individual, pe cuib, etc).

PREGĂTIREA ȘEFILOR DE CUIB

i) Pregătirea șefilor de cuib, este impusă de faptul că metoda de lucru străjeresc preconizează activitate pe unități mici (cuib) în special afară de școală. De aceea, este absolut necesar ca această pregătire să se facă în cât mai bune condițiuni. Comandantul de stol va întruni, în fiecare lună, șefii de cuib, în două reprize (cei între 11—14 ani și 15—16 ani), pentru unificarea pregătirii, pentru verificare și stimulare. Comandanții de centurie vor întruni șefii de cuib în fiecare săptămână, într-o ședință specială, dându-le pregătirea necesară care trebuie să conste din executarea programului pentru a deveni buni executanți și buni comandanți. Vor urma apoi îndemnuri sfaturi și discuții asupra inițiativelor de lucru.

6. Organele de control ale Ministerului Educației Naționale, vor supraveghea ca aceste dispozițiuni să se execute întocmai.

Direcțiunile și comitetele școlare vor pune la dispoziție tot materialul necesar pentru executarea programelor străjerești.

ORARIUL ȘCOLILOR PRIMARE

ACTIVITATEA EDUCATIVĂ

ce se desfășoară în legătură cu fiecare unitate de viață

		Educația sănătății		Educația minții						Educația artistică				Educație moral-religioasă		Observații								
		Anatomie și igienă	Deprinderi ig. sport și gimn.	Geografie	Șt. Naturale	Șt. Fizico-Chim.	Matematica	Istoria	Limba maternă	Lectura și rec. frumoase dialog. teatru școlar	Cânt	Desen	Scriere frumoasă	Dat. om și cetățeanul	Religia	Orele date săptămânal pentru activitatea educativă				Total general				
Disciplina felul activităților teoretice și practice	Ore date săptămânal																							
		cl. I II	cl. III IV	cl. V VI VII																				
		act. teoret.	act. practic	Total	ore străjer. Joi																			
Instituții anexe și modalități de lucru pe grupe în sânul claselor.	cl. I II	—	2	2	1	—	4	—	4	1	2	1	2	1	1	21	3	24	5	29				
	cl. III IV	1	2	2	1	1	3	2	3	1	2	1	1	1	1	22	3	25	5	30				
	cl. V VI VII	1	2	1	1	1	3	1	1	1	2	1	1	1	1	20	5	25	5	30				
		a) Farmacia clas. igienă șc. cu echipe sau cuiburi sanitare în legătură cu străjeria; b) Echipe sportive.		a) Muzeul clasei cu lucrări aplicative; b) Ateliere; c) Grădina șc.; d) Cooperativa						a) Muzeu sau album ist. al clas.; b) Biblioteca clasei; c) Comitate de organizare a șezătorilor.				a) Echipe de teatru șc.; b) Corul cl.; c) Exp. de lucrări de desen și scrieri frumoase.				Stolul clasei străjeriștii pt. educația integrală a tineretului.		In fiecare Joi ziua Intregă (5 ore) e destinată străjeriei.				
Stolul de străjeri (străjeriștii) se face după programul special al «Străjii Țării» și în legătură cu întreaga activitate a stolului.																								

Observații, — În afară de orele arătate în tablou se mai dau pentru activitatea practică câte trei ore pentru cursul inferior (cl. I-IV) și cinci ore pentru cursul superior (clasele V-VII). Ele se repartizează astfel: clasele I-IV fac toamna și primăvara o oră de atelier (lucru de mână) și două în grădină, iar iarna trei ore în atelier, clasele V-VII fac toamna și primăvara două ore de atelier și trei ore lucru în grădină, iar iarna trei ore în atelier iar două pentru lucrări agricole de iarnă sau grajdul vitelor.

2. Joi, toată ziua este destinată străjeriei.
3. La cursul primar superior, învățătorii pot pe clase sau specialități. În cazul din urmă ei se vor împărți aproximativ astfel: a) unul partea literară; b) altul partea științifică; c) al treilea educația artistică. Orele de lucru se vor da în așa fel încât fiecare dintre ei să aibă un număr aproape egal și să facă fiecare lucrarea pe care o poate înfăptui cu mai mult folos.
Pentru repartizarea pe specialități este necesară aprobarea revizoratului școlar.

Nr. 171427 din 1938.

Avem onoare a vă ruga să comunicați tuturor școlilor de grad secundar și Revizoratelor din Ținutul Dvs. următoarele:

1) Conform prevederilor legii de organizare și funcționare a Străzii Țării, înalt Decret Regal Nr. 3424, publicată în Monitorul Oficial Nr. 233, p. 1 din 8 Octombrie 1937, școlile de toate categoriile cu tineret de la 7-18 ani și 7-21 ani fete, urmează să se organizeze străjerește pe măsură ce și-au format comandanți sau comandante din cadrele lor, la unul din centrele de inițiere străjerească.

2) Pentru formarea comandanților străjeri, funcționează pentru bărbați, un centru la Sf. Gheorghe (jud. Trei Scaune) și altul la Breaza jud. Prahova, iar pentru femei funcționează numai un singur centru, la Predeal jud. Prahova.

3) În fiecare lună are loc câte o serie de curs (24 zile).

4) Conform dispozițiilor în vigoare — pe timpul cursului suplînirea la catedră se face din oficiu, fără nici-o rețineră pentru plata suplînitorului.

5) Conform noilor dispozițiuni ale Comandamentului «Străzii Țării» propunerile pentru chemările la cursurile de inițiere se fac de către comandanții și comandantele de Legiune în înțelegere cu Inspectoratele și revizoratele, numai după indicațiunile primite pentru fiecare serie de cursuri de la Comandantul «Străzii Țării» care le va comunica numărul locurilor rezervate fiecărei Legiuni, Centrul de durată cursului.

Rugăm ca toate cererile personale sau înaintate prin direcțiunile școlare, să fie trimise Legiuni străjerești respective.

Selecționarea persoanelor pentru cursuri se va face cu multă atenție, astfel ca să corespundă scopul pentru care sunt trimise la cursuri.

Se va avea în vedere să se propună dintre membrii corpului didactic, tineri entuziați și cu stabilitate în învățământ și de preferință în școală.

Să nu fie bătrâni, suferinzi sau cu infirmități cari i ar face inapți pentru comandă.

Necondiționat vor trebui să fie de origină etnică rămână active și de prestigiu necontestat.

În caz că vreunul din cei destinați pentru cursuri, nu poate pleca din motive bine întemeiate și care se vor menționa de Dvs., se va înlocui imediat cu altul — astfel ca să se asigure neapărat numărul ca vi s'a fixat, Dvs., fiind direct răspunzător de lipsuri.

Nu veți da avizul favorabil decât propunerilor cari țin seama de organizarea străjerească a școlilor ca până în prezent nu au nici un comandant (comandantă) străjer pentru școlile primare și doi comandanți (comandante) pentru școlile secundare.

Deasemenea se va ține seama de școlile rămase fără comandant în urma detașărilor, transferărilor, etc.

Rugăm ca orice transferare, detașare de profesorii și învățătorii cari sunt comandanți străjeri (străjere) să se comunice imediat Comandamentului «Străzii Țării», pentru evidența acestora.

Cei chemați la cursurile de inițiere străjerească și care nu vor răspunde la chemare, vor fi sancționați de către Ministerul Educației Naționale.

No. 190229 din 1938.

I, Vi se pune în vedere încăodată, că Joia este rezervată străjeriei.

În această zi, se va aplica numai programul străjeresc, comunicat de Straja Țării.

Programul se aplică pe ziua întregă, chiar și de școlile care funcționează pe jumătăți de zi.

Toți învățătorii sunt obligați a lua parte la program.

II. Suntem informați că unii învățători nu s'au prezentat nici până acum la posturi.

Le veți pune în vedere, că neprezentarea la posturi va fi asupra sancționată.

Nimeni nu poate părăsi postul, fără a avea concediu aprobat.

Aprobările de concediu ne vor da numai pentru motive bine întemeiate, nu pe pretexte de interezc personale.

No. 125245 din 1938

În urma adresei No. 27377 din 1938 a Străzii Țării, vă facem cunoscut, că Ministerul a mai luat următoarele dispozițiuni în legătură cu problemele străjerești:

1) Comandanți și comandantele de legiuni pot să intre în comitetele școlare județene;

2) Ședințele cercurilor culturale să înceapă cu ridicarea și să se încheie cu coborârea pavilionului național.

Printre cubiectele acestor cercuri culturale să se treacă, după posibilități, prolema de ordin străjeresc, precum și demonstrații practice.

Aceste dispozițiuni vă rugăm să le aduceți și la cunoștința direcțiunilor școlilor primare respective.

Tipografia „Dâmbovița“

FONDATA ÎN ANUL 1896

SE EXECUTĂ: CĂRȚI DE
VIZITE, CĂRȚI DE ADRESE
OU NOTĂ, SCRISORI ȘI
PLIURI OU FIRMA, NOTE
DE COMENZI, ORICE FEL
DE ETICHETE, LISTE DE
BUOATE, REGISTRE, CIR-
CULĂRI FACTURI, MEMO-
RANDE, PROOURI, CHI-
TANȚIERE, STATE, OI-

TAȚII, CONTRAOTE, TRA-
TE, BORDEROURI, AVIZE,
REOLAME ÎN DIFERITE
CULORI, BROȘURI, TEZE,
ANUNCIURI, PLAOCARDE
BILETE DE NUNTĂ ȘI LO-
GODNĂ, DEVIZE, OROURI,
BILETE DE TEATRU, JUR-
NALE, REVISTE, LEGĂTO-
RIE DE CĂRȚI, ETC. ETC

TÂRGOVIȘTE

STRADA REGELE CAROL II Nr. 70

Domnului

Învățător

Comana

Județul Dâmbovița

GRAIUL DÂMBOVITEI

NAȘTEREA DOMNULUI

GRAIUL

DÂMBOVIȚEI

REVISTA CORPULUI DIDACTIC PRIMAR DIN JUDEȚUL DÂMBOVIȚA

— SUB AUSPICIILE ASOCIAȚIEI JUDEȚENE —

APARE LUNAR

S U M A R :

<i>Hristos pe pământ, înălțați-vă!</i>	Pr. Al. I. Albu
<i>Școala superioară țărănească</i>	Stanciu Stoian
<i>Metoda pentru cunoașterea individualității</i>	D. D. Vătafu
<i>Întâiu Decembrie</i>	Alexandru Drăghici
<i>Franța</i>	Ion Gh. Marin
<i>Pace pe pământ și între oameni bună învoire</i>	Gh. H. Danciu
<i>O distinsă figură străjerească</i>	Nicolae Bănulescu
<i>Sorcova străjerilor</i>	Gh. Ropotan-Bozdead
<i>Activitatea teoretică și activitatea practică</i>	C. M. Scarlat
<i>Un prieten al învățătorilor: Jean Vasiliu</i>	D-tru Lixandru rev. școlar
<i>Metoda de lucru a Secțiilor Cercurilor Culturale</i>	D. I. Platon-Văcărești
<i>Buletinul Revizoratului</i>	* * *

COMITETUL ASOCIAȚIEI:

CONSILIUL:

Simion Popescu	<i>Președinte</i>	Gh. Toader	<i>Membru</i>
Buică Ionescu	<i>Vice-Președ. și Casier</i>	Ion Teodorescu	"
Gh. Bucurică	<i>Membru</i>	Ion Spălățeanu	"
Alex. Dragomirescu	"	Ion Bucur	"
Ilie Nițescu	"		

COMITETUL DE REDACȚIE:

Alexandru Luca	Iosif Dumitrescu
Simion Popescu	I. Bițan
G. Bucurică	Victor Ghiculescu
Gh. M. Ionescu	N. Bănulescu
Buică Ionescu	Iancu Millea
Ion Negoescu-Titu	Mih. Ciurezu
Ghița Răducanu	G. Danciu
	Tr. Barbescu
	Gh. Bujila
	<i>Redactor D. I. Platon-Văcărești</i>

Cercetați Buletinul Asociației și Informațiile.

Corespondența privitoare la Redacție și Administrație, cât și cărțile de orice natură pentru recenzii, se vor trimite pe adresa:

D-lui D-trul. Platon, Com. Văcărești Jud. D-vița

HRISTOS PE PAMANT, INALȚAȚI-VA!

de PR. AL. I. ALBU Societ

Noaptea sfântă a Nașterii Mântuitorului ne înfățișează două lumi deosebite.

Una strălucitoare și plină de iubire; cealaltă întunecată și plină de ură.

Una mărind pe Dumnezeu, cealaltă disprețuindu-L. Una căutând să i se închine și să-i aducă daruri, cealaltă căutând ca să-L omioare. Pe de o parte iubire, pe alta ură; adevărindu-se cuvântul sfânt: „Ce este născut din trup, trup este; iar ce este din Duh, Duh este“.

Îngerii vestind păstorilor, magii popoarelor Nașterea Mântuitorului, Irod căutând cu viclesug, ca să-L omioare.

Iată ființa omenească înfățișată în persoană împăratului Irod, plină de ură și de minciună.

Se mai putea oare firea omului ca din mocirla în care se sbătea, să se ridice către Dumnezeu? Din ură să se ridice la iubire? Din păcat la faptă bună?

Prea era încătușată această fire omenească de ceea ce era pământesc, pentru ca să se mai poată ridica spre cele cerești.

Nu omul se ridică spre lumina orbitoare a soarelui, ci soarele coboară lumina orbitoare spre om.

Astfel este și cu mântuirea noastră!

Nu omul s'a înălțat către Dumnezeu, ci Dumnezeu a coborât la om.

Ce minune, ce taină pentru înțelegerea noastră, orânduită din veci de Dumnezeu.

Porunca dată de Cezarul August, de a

merge să se înscrie toată lumea la locul de baștină, nu era un calcul politic, nici orgoliul de împărat atotputernic și stăpânitor pe atâta suflare, ci era planul Dumnezesc pentru adevărarea cuvântului Scripturii care spune: „Și tu Betleeme, casa Eufратului, mic ești a fi între miile Iudei, că dintru tine va ieși mie. ca să fie povățuitor lui Israel.“ (Mihea V).

Taina cea din veac ascunsă și de îngeri neștiută, se înfăptuește astăzi.

Cel neincăput, încapă în ieslea sărăcicioasă din Betleem. Casele bogate au fost neincăpătoare pentru Acel a Cărui Naștere era vestită de îngeri în cântări de slavă: „Mărire întru cei de sus Lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bună voire.“

Astăzi cerul se unește cu pământul și lumea văzută și nevăzută saltă de bucurie.

Îngerii îl măresc, păstorii i se închină, magii, din răsărit, călătoresc după stea să aducă noului împărat daruri: aur, tămâie și smirnă.

Astăzi firea omenească e scăpată din păcat. Bucuria ce ne inconjoară e bucuria sufletului!

În această noapte sfântă, ce daruri aducem copilului născut în iesle?

Pe ce drumuri călătorim? Ce stea ne călăuzește? Căutăm pe Mântuitorul să-I ne închinăm sau cu gând rău voim să înăbu-

șim ideia de mântuire și să-L omorâm prin faptele noastre?

Unim glasul nostru cu al ingerilor sau mergem alături de Irod?

În această noapte sfântă, va găsi Mântuitorul locaș de sălășluire în sufletul nostru așa cum a găsit în ieslea din Betleem, sau este isgonit, așa cum isgonit a fost din pa-

latele bogate ale Betleemului?

Avem prilejul de a ne naște sufletește în noaptea sfântă!

Copiii colindă vestind nașterea și prin glasul lor nevinovat închipuiesc pe Ingerii

Astăzi glasul lor unit cu al Ingerilor cântă: „Hristos pe pământ, înălțați-vă”!

ȘCOALA SUPERIOARA ȚARANEASCA

de STANCIU STOIAN

Director General al învăț. primar

E școala pubertății a tânărului dintre 18—25 de ani. Ea trebuie să țină cel puțin doi ani — până în pragul milităriei. Pentru copiii avuți e vârsta ultimelor clase secundare și a universității.

În privința recrutării elevilor din punct de vedere al vârstei, știu că discuția a fost dela început între părinții învățământului popular superior, Grundtvig și Christian Kold. Până în cele din urmă a biruit punctul de vedere al lui Grundtvig. De atunci a rămas stabilit în Danemarca și în aproape toate țările, unde acest tip de școală a pătruns, că vârsta care le este cerută este cea dintre 17—18 ani până la 24—25. Dar asupra acestui lucru vom reveni.

Alte două chestuni se mai pun în legătură cu recrutarea elevilor pentru școlile superioare populare: aceea a locului și aceea a stării materiale a elevilor.

În ceea ce privește prima chestiune fără a intra în rezultatele experiențelor făcute, logica ne spune că la aceeași școală e bine să fie recrutați elevii cam cu aceleași indeletniciri și aceeași structura sufletească. Aceasta însemnează că trebuie să ținem seamă de mediul de unde vin. Mediul le determină conținutul sufletesc și uneori chiar partea formală a sufletului.

Practic lucrul acesta se realizează luând elevii din aceeași regiune. E bine chiar ca regiunea de unde se recrutează să nu fie mai mare ca pe o rază de 25—30 km. Prin aceasta elevii se pot ușor deplasa de acasă la școală și dela școală acasă; ceea ce asigură o mai bună frecvență și o mai strânsă legătură între regiune și școală. Legătura se mărește apoi și prin faptul că dă și

părinților putința să vină mai des la feciorii lor și nu se poate ca școala să nu aibă și asupra lor o cât de slabă influență.

Concepută astfel, școala superioară populară poate să devină un adevărat centru de cultură a poporului din regiunea respectivă. Către ea vor merge convergent și dela ea vor pleca periferii și raze de influență spirituală, care vor frământa și vor preface cultural întreaga regiune.

O cultură adevărată, organică, nu poate să existe fără un stil izvorât dintr'o unitate de preocupări. În cazul nostru ea este posibilă pentru că atât mediul geografic, cât și întreaga ambianță economică și spirituală se pot dezvolta pe o linie.

Pentru ca legătura să fie încă și mai perfectă și pentru a da astfel efortului cultural mai multă sorți de izbândă e bine ca toți cei ce se interesează de bunul mers al școlii superioare populare dintr'o regiune, precum și foștii elevi să se considere ca formând un stat major permanent pe care școala să se poată sprijini oricând. De la ei să pornească toate gândurile și toate inițiativile bune.

În alte țări lucrul acesta s'a concretizat în asociații sau în reuniuni periodice. Este cazul țărilor nordice. S'a încercat aceasta și în județul Ilfov și lucrurile sunt pe drumul cel bun.

O asociație a susținătorilor mișcării, în care cu timpul să intre în majoritate mai ales foștii elevi, are mai întâiu un rol școlar: ea poate să praveghie bunul mers al școlii, atât din punct de vedere material cât și din punct de vedere spiritual; și tot ea poate ajuta școlii să pună se

pravegherea pe elevi în aplicarea învățăturilor ce își însușesc dela școală.

În acest rol școlar se adaugă cel cultural general, care ar consta din următoarele :

a) Cercetarea mediului în care lucrează școala. Cercetarea trebuie întreprinsă pe baze serioase, după metoda monografică și urmărită sau completată an de an. Fără această muncă de cunoaștere a regiunii, al cărei centru e școala, o muncă serioasă și completă nu se poate întreprinde.

b) O lucrare de coordonare a cercetărilor, fie a celor întreprinse de societate, a celor făcute de elevi și școală, sau chiar a altor persoane sau societăți. Suntem convinși că pe această cale se poate ajunge la muncă științifică serioasă — mai serioasă și în orice caz mai fructuoasă decât aceea, vagă și livrescă pe care o fac savanții de birou,

c) În sfârșit, acestei societăți și școlii sau școlilor, pe care le susține (dacă regiunea e mai mare) îi va veni și datoria de a întocmi planuri de activitate culturală în regiune. Li va fi ușor s'o facă, ea cunoscând temeinic nevoile satelor sau târgurilor cercetate. Către ea de altfel se vor adresa în mod natural multe, multe întrebări și multe apeluri.

Școala superioară populară dintr'o regiune, cu viața pe care a știut să o stârnească în juru-i va deveni astfel locul unde se va plămădi cultura adevărată a maselor muncitoare.

Credem că nu ne înbătăm cu vorbe și nici nu visăm atunci când afirmăm acest lucru. Suntem convinși că pe această cale va lua naștere adevărata cultură regională. Vom avea știință regională — și adevărată știință, literatură a regiunii, — literatură de bună calitate și evoluată ; artă regională — și anume superioară ca realizare estetică. Produsele lor izvorâte sau inspirate de realități vor avea un specific al lor, dar vor avea și valoare în sine — universală — vor avea viață.

Caracterul dominant al unei școli superioare populare nu poate fi decât unul precumpănitor practic. Programul ei trebuie să dea deprinderi folositoare, iar metoda, tocmai pentru aceasta, trebuie să fie activă.

Va fi deci o școală a muncii. Nu e vorba să deprindă pe muncitor cu munca. Acest lucru știe el. E vorba însă să-i de-a obișnuința muncii or-

donate, cu plan și cu stăruință pe întindere de ani întregi. Este apoi în menirea acestei școli să-l facă pe muncitor, în special pe muncitorul țăran, să introducă în preocupările lui gospodărești o mentalitate mai științifică.

Lucru acesta se poate face pe două căi: fie studiind cu el realitatea din care să-l învățăm să aleagă ceea ce poate fi promovat ; fie experimentând ceea ce știința a știins în cărți de specialitate. Departele nu se va ajunge pe această cale dintr'odată, dar nici prea sceptici să nu fim.

Activitatea practică a școlii superioare populare trebuie fie un exemplu viu pentru elevi și pentru săteni. Deaceia ea nu se poate face cu succes decât dacă școala are o fermă a ei. Deosebit de aceasta, activitatea școlii trebuie să se exercite și în sat, alegând pe aceia dintre gospodari, care sunt cu tragere de inimă și care se oferă. Acestora să le îndrumeze gospodăria cu ajutorul elevilor.

Latura practică de gospodărie, în sens economic, ea trebuie să fie însă singura preocupare a școlii superioare populare. După cum am arătat și în capitolul precedent, un muncitor fără orizont, nu va trece niciodată peste limita pregătirii sale, nici din punct de vedere profesional. Omul se desăvârșește pe toate laturile aproape paralel. Nu putem face un bun gospodar, dacă nu facem în același timp și un om sănătos la corp, sănătos și luminat la minte. Țăranul, care nu știe ce e curățenia în casă și pe corpul său, nu va face nici plugărie bună. El îi va lucra pământul la întâmplare, vitele și le va ține în necurătenie, iar munca nu va ști să și-o valorifice.

În școala superioară populară, gospodarul să învețe să ducă o viață sănătoasă, să gospodărească bine și să știe pe ce lume se află. Socoțim mai ales educația civică de cea mai mare importanță ; — iar alături de ea pe cea estetică și de literatură populară. Ele desmorțesc simțirea, o lărgesc și dau minții alte perspective. În țara noastră mai ales, educația civică și estetică vor putea să scoată din moravuri și atitudini slugărnicia și superstiția, resturi ale unui regim neomenos lăsat pe plăcurile noastre de ciocoismul și bizantinismul trecutului.

Deaceia nu este de ajuns ca școala să aibă o fermă ; iar în sat nu-i de ajuns să lucrăm în gospodăria alese numai din punct de vedere economic. La școală e necesar să avem și o ingr-

jită educație fizică și o mică farmacie, pe care elevii să știe să o întrebuințeze pentru nevoile sănătății lor.

În sat pe sătenii aleși, iar prin ei și pe ceilalți să-i obișnuim în acelaș sens.

Pentru luminarea minții și desmorțirea simțirii școala va ține cursuri potrivite, va avea o bibliotecă, ale cărei cărți să răspundă cerințelor lor sufletești, vor da reprezentării și-și vor conduce ei toată școala, ca pe o gospodărie a lor. Acelaș lucru va face în sat cu sătenii, prin elevi.

Numai o educație, care să răspundă tuturor nevoilor maselor populare, poate fi luată ca scop de o școală superioară populară.

Pentru aceasta este însă nevoie de o organizare potrivită scopului, precum și de o instituție școlară, cu caracter de permanență, care să-și urmărească scopul ce-și propune an de an.

Aceasta este școala superioară populară, care la noi va lua forma școlilor superioare țărănești la țară și a academiilor muncitorești în centrele industriale.

Vor fi desigur mulți care se vor revolta; alții alți bani de cheltuit. Să nu se uite că aceste școli, nu numai că nu vor da șomeri, ci va opri exodul spre școlile teoretice. Și apoi pentru tineretul unei burghezii, care nu reprezintă nici zece la sută din populația țării, se cheltuiesc în școli secundare și universitare două miliarde lei, se poate găsi și pentru tineretul țărănesc și muncitoresc cel puțin un sfert din această sumă. Cu mai puțin chiar, tineretul celor 90 la sută din populația țării poate căpăta un început serios de învățământ popular superior. Va fi un bun început de dreptate culturală.

Din cele ce proced s'a putut vedea în deajuns, de ce noi n'am numit școala noastră „școală superioară”, ca în alte părți. Ar fi fost prea vag și noi ne adresăm unei anumite categorii sociale a poporului. Deci «școală superioară țărănească». Dacă în altă parte calificativul de „populară” perzistă, este pentru că el este meștenit și s'a împământenit.

De ce nu i am zis însă Universitate țărănească, așa cum o numesc și la noi unii cărturari mari sau educatori practici? Alții, cum e de pildă d. Iosif Gabrea, socotesc că estensiunea universitară este de preferat școlilor țărănești, care se înfiripează la noi. După d-sa analizând structura acestor școli, reese că ele ar fi mai

mult un fel de școală de agricultură, care ar lucra cu elevi de o vârstă înaintată. Noi am arătat însă în deajuns deosebirea școlilor superioare țărănești, de școlile de agricultură. Cele dintâiu dau o educație integrală pentru „viața de țaran”; celelalte pregătesc în mod special și unilaterul, pentru profesie”. Școlile superioare țărănești nu pot fi nici confundate cu școlile de agricultură, nici acuzație de unilateralitate.

Școlile superioare țărănești sunt apoi „școli”. Au adică, după cum am mai arătat, un program, un corp didactic, care predă lecții metodice, elevii primiți după anumite criterii și care trebuie să urmeze întreg programul de studii. Unele au sau pot avea și internat.

Pe ele nu le putem deci confunda, nici cu ceea ce obișnuit se numește universitate populară. Formula aceasta de educație a poporului a căzut din cauza vagului — am putea zice vidului — pe care-l închidea în ea. Ea a putut atrage la început când masele populare se puteau mulțumi cu fărâmituri din ceea ce li se datorează. Astăzi așa zisa „propagandă” culturală, sau culturalizare, ne apare ca o acțiune umilitoare pentru popor căruia i se administrează pe această cale „cultură generală”, adică știință pe jumătate, artă de mâna treia, morală ipocrită confecționată în mod special pentru el. Universitățile populare, ca și atenele populare, unde i-au ființat, sbârnie la început puțin, atrăgând prin însuși faptul apariției lor, apoi mor lent.

Dar nici „universitate țărănească” nu credem că e nimerit să numim instituții ca aceea care a luat ființă la Fierbinți sau la Poiana Câmpina. În primul rând pentru că titulatura aceasta sună cam pretențios chiar pentru o școală desăvârșită de acest tip. Nu trebuie să compromitem anumite termene, ci să păstrăm semnificația lor întreagă.

Dar mai sunt și alte motive, mai temeinice, care ne opresc să întrebuințăm o astfel de denumire. Instituția noastră a avut un program, care s'a adresat țaranului întreg, pentru toată viața lui, fără o urmă de specializare în lăuntrul felului său de viață. Școala și-a avut de pildă programul împărțit pe unități de viață țărănească și pe activități educative. Este toată viața dela țară cristalizată și direcționată educativ pentru formarea omului care o va trăi. Elevii n'au avut putința să aleagă, să zicem, un centru de viață, pe care să-l studieze în mod deosebit, nici să

se dedice unei singure activități pentru specializare.

Universitatea tocmai aci se deosebește de școala obișnuită. Ea nu dă o îndrumare generală pentru un gen de viață, ci una specială, pentru o parte a acestei vieți. Noi nu zicem că țărănimea nu-și poate avea universitatea ei, dar aceasta va fi altceva decât școala superioară țărănească de care ne-am ocupat în această lucrare. Țărănimea și nici muncitorimea orașelor nu-și are nicăieri până acum un învățământ universitar vrednic de acest nume. Ele aspiră la el. Universitatea țărănească va veni mai târziu și ea se va clădi pe învățământul țărănesc, de grad secundar, adică pe școala superioară țărănească sau se va desprinde din ea. Ceeace formează partea de îndrumare spre organizarea și creația culturală țărănească va forma învățământul superior țărănesc propriu zis universitate.

O universitate țărănească va avea desigur și ca o programă completă dezvoltând punctele de program ale școlii superioare țărănești, dar aci elevii, după ce și-au format o personalitate cultivată, în geniul lor de viață, vor putea alege numai o parte a acestui program, pentru a se specializa în el. Universitatea țărănească va avea și ea ca să zicem astfel, Facultățile ei, unde țărânii în stare să le urmeze, din punct de vedere al pregătirii, se vor putea înscrie după liberă alegere.

Ar putea de pildă avea o facultatea care să se ocupe cu economia țărănească, o alta cu dreptul țărănesc, sau istoria țărănească, sau literatura etc. În Franța, a început deja să se vorbească de universitatea socială, care în fond nu poate fi decât una din facultățile învățământului universitar, muncitorese sau țărănesc.

Și mai este o față a problemei. Se face o deosebire cam subtilă între „facultățile” propriu zise ale unei universități și între academiile „uneori, școli superioare” speciale. Se zice „facultatea de medicină”, dar nu zicem și „facultatea de agricultură” ci „academia agricolă”. Dinstincția nu prea are temei solid, dar s'a împământenit. Se zice de obicei că o facultate dă

mai mult o metodă de cercetare și cercetează, împreună cu profesorul, adevărul, independent de alte preocupări, pe câtă vreme academiile dau o pregătire pentru viața practică. Din chiar exemplele date de noi se vede că dinstincția e pur formală.

Ceeace este adevărat este însă faptul că în adevăr, la o universitate sau academie (la amândouă) pe lângă o specializare se urmărește și formarea unei metode și a unui spirit de cercetare a adevărului. Orice instituție universitară, trebuie să urmărească și acest lucru, pentru că învățătura se pierde; ceea ce rămâne este însă metoda de a găsi. Iar la o universitate țărănească studentul țăran nu se va forma numai pentru o specialitate a vieții lui, în mod deosebit, cu o pregătire aleasă, nici numai cu metoda de a-și improspăta mereu ceea ce învățat, ci și pentru a fi în stare să găsească singur adevăruri. Adevărul e unul, de sigur, dar el îmbracă veșmânt diferit ca și omul. Studentul țăran își va forma metoda și spiritul potrivit pentru căutarea adevărului din punct de vedere al vieții lui de țăran.

Ceeace susținem noi aci e pretențios, dar nu și irealizabil. Nu vom avea universități țărănești nici azi, nici mâine. Le vom avea însă cu siguranță, odată, căci lumea merge înainte, nu înapoi. Cu toate aparențele contrarii. E necesar însă ca aceia care văd acest lucru să muncească unit în această direcție — unit și serios nu de popoală, nici pentru pedestale. Cu timpul acest vis poate fi grăbit și apropiat mai mult de noi. Și să mai cutezăm să vedem odată lămurit și curajos: țăranului i se cuvine un drept întreg la învățatură. E necesar aceasta pentru el și e și spre folosul social. Numai prin știință adevărată și conștiință deplină formată se poate emancipa țăranul, numai cu un astfel de țăran o țară ca a noastră poate da toată măsura bogățiilor și puterilor. Iar când vom avea această țară și acest țăran, vom putea spune că s'a luminat zările spre un nou umanism: umanismul muncii peste tot, umanismul muncii și sufletului țărănesc, în țara noastră de țărani.

METODA PENTRU CUNOAȘTEREA INDIVIDUALITĂȚII

D. D. VATAFU

În toate timpurile filosofii, savanții și chiar simplii observatori, puși în fața problemei personalității, au fost tentați de a diferenția și de a clasa pe oameni după capacitatea lor intelectuală.

De aci nevoia de a ne găsi metodele cele mai potrivite pentru a se face această diferențiere. Cum era și normal, de altfel, la început s'a căutat să se cerceteze semnele fizice care erau susceptibile de a furniza unele indicii psihologice, care să descopere, sau gradul funcțiunilor sufletești ale unui individ, sau inteligența lui generală.

Aceste semne exterioare se refereau la talie, la conformația picioarelor, la dimensiunile și diametrul craniului, la suprafața creierului, la dispoziția nasului, a dinților, a buzelor, însfârșit la crăpăturile mâinii și la forma scrisului.

Toate, aceste teorii, însă, care au supraviețuit până în vremea noastră au scăzut azi enorm din importanță, așa că ele au rămas mai degrabă niște relicve ale trecutului, lăudabile prin efortul lor de a deslega o problemă: cunoașterea individualității.

A venit apoi la rând doctrina temperamentelor, care împărțea pe indivizi în nervoși, sanguini, limfatici, etc.

Nici cu această metodă, însă nu pășisem pe terenul științific.

Abia cu primele măsurători științifice, relative la diferențele individuale datorite marelui antropolog englez Francis Galton, putem vorbi de așa ceva.

Începând cu 1880 se constituie metoda științifică a testelor și cea a monografiilor individuale. După această dată autorii de teste mentale se înmulțesc. Printre ei putem cita pe Catell în Statele Unite, pe Münsterberg în Germania, Binet și H. Tausse în Franța, apoi Pierron, Ebbinghaus, etc.

După 1900 testele de inteligență s'au înmulțit și s'au perfecționat enorm.

Aceste teste noi au căutat să scape de neajunsurile celor vechi: lipsă de clarificare și de etaloane și rezultate pripite neajunsuri cari compromiseseră, în parte, chiar principiul testului ca metodă de apreciere a individualității. Totuși vechile

încercări cu teste au deschis drumul și au permis unul Binet, Simon, Terman și Decroly să găsească culoarea mai bună pentru diagnosticarea diferitelor funcții sufletești ale copilului.

Poate însă testul ca metodă de cunoaștere a individualității să aducă un aport necontestat în această privință?

După Clapared testul este o probă rapidă care are drept obiect determinarea unui caracter psihic al unui individ.

După cum ușor se poate constata, definiția lui Clapared este prea generală, pentru că în practica psihopedagogică acest termen ia un sens mai riguros, mai limitat.

Tot așa de generală este și definiția lui Henri Pierron: «Testul este o probă destinată a caracteriza un individ dintr'un punct de vedere determinat».

Este generală fiindcă astăzi metoda testelor s'a introdus, în afară de domeniul psihologiei și al psihiatriei în mai toate domeniile și în special în cel al pedagogiei.

Constatarea întârziărilor mentale, selecția celor bine dotați, determinarea aptitudinilor în vederea orientării profesionale, toate acestea se pot face cu ajutorul testelor.

Au fost vremuri când metoda testelor a substituit cu totul metoda examenelor și a notărilor școlare.

În varietatea meniri crescândă a testelor se pot distinge două mari clase: 1) Testele vădite mintale sau ale gradului de dezvoltare și 2) testele de aptitudini.

Primele sunt întrebuițate pentru a caracteriza o vârstă mentală determinată și gradele sale de dezvoltare, urmând procedeul scării ca testul Binet—Simon.

Testele de aptitudini fixează aptitudinile și inaptitudinilor după metoda centilelor. Așa avem spre exemplu testele de aptitudine în abilitatea manuală

Pentru ca un test să aibă o valoare trebuie ca semnificația lui să fie precisată și acest lucru se poate face după Clapared prin 4 mijloace: analiza obiectivă, analiza subiectivă, monografiile și

metoda corelațiilor, care este cea mai întrebuintată. Tot așa de importantă ca și stabilirea semnificației unui test este și etalonarea lui, aplicându-l pe un număr cât mai mare de indivizi, pentru a evita erorile datorite hazardului.

Rezultatele obținute se împart în 4 (quartile) sau 10 (decile) sau 100 (antile).

Testul astfel etalonat se aplică la alți subiecți urmându-se.

Dr. Rossolino din Moscova a adăugat acestei metode procedul «profilului psihologic», care permite a pune pe un grafic valorile exprimând rezultatele date de același individ în diferite teste.

Am făcut o expunere mai amplă asupra testului pentru a ne lămurii pe deplin asupra tematicii puse de această probă rapidă, care are prezența de a prinde sufletul copilului în ceace are el mai permanent.

Înainte de a-i vedea dezavantajele să insistăm puțin asupra avantajelor, pentruca apoi să trecem la inconvenientele metodei și la combaterea ei cu metoda observației și aprecierii învățătorului, care după noi e mult mai eficoce.

Am greși, desigur, dacă nu am recunoaște metodei testelor meritul că a permis eliminarea anormalilor (Binet) și selecția supranormalilor (Stern) în școală, lucru de mare importanță pentru practica pedagogică.

Am greși, desigur, dacă nu am recunoaște marile aport adus de testele de performanță, mai ales, sau de testele de evaluarea cunoștințelor cuiva sau chiar a inteligenței cuiva.

Când este vorba să prindem sufletul copilului prin test vă întrebăm pe bună dreptate, se poate acest lucru?

Este lucru stabilit că rezultatele obținute prin teste nu au o valoare absolută, așa că desemnarea unei personalități nu reese cu necesitate din ansamblul testelor.

Omul este un organism care are unitatea sa și care trebuie ținută în întregime în fiecare din manifestările sale.

Testul se adresează însă numai unei laturi a sufletului său ca să precizăm, pentru afirma că el demonstrează numai inteligența reactivă a subiectului cercetat. Dealtfel nu acesta este marele păcat al testului, fiindcă școala de azi la acest fel de inteligență face apel.

Se poate însă ca o singură investigație cu testul să ne pună în suficientă lumină inteligența

copilului, indiferent de anumite circumstanțe?

Răspunsul nu poate fi decât negativ.

Subiectul examinat poate fi rdu dispus, în momentul experienței, din cauza unei boale sau poate fi enervat chiar din cauza examinării la care este supus.

În afară de acest inconvenient, materialul limitat al testelor împiedcă pe copil de a și trăda trăsăturile individuale ale inteligenței sale.

Interesant de stabilit este dacă se simte copilul altfel decât în mod obișnuit, atunci când este supus experimentării. Incontestabil că da.

Simți că ești, supus unei experiențe și ca atare îți falsifici sufletul fără să vrei. O spune cineva care a experimentat mult cu toate și care a văzut atât copii cât și adolescenți tremurând de emoție atunci când au fost supuși experienței, cu toate explicațiile date anterior.

Să-mi permită cititorul să povestesc un caz concludent în această privință.

Eram în anul I de facultate și în fiecare luni de dimineață aveam prima oră psihologică.

Îmi permisesem și eu, ca student, să fac o noapte albă, așa că m'am dus la oră cât se poate de obosit. Cu și cum ar fi știut, profesorul meu de atunci d. N. M., ne-a prezentat un text tipărit pe care să-l complectăm noi. Vă închipuiți ce panică a intrat în noi cei obosiți, om uitat să adaugă că obosiți ca mine erau mai mult de jumătate din colegi; atunci când ne-am văzut puși în fața unui text. Panica era cu atât de mare cu cât ne dam seama de felul cum te poate dematresa un text, dacă ești obosit și de marele temei pe care îl pune pe rezultatele textelor respectabilul meu profesor de atunci.

Puși în condiții anormale de experiență textul ne-a prins cum eram atunci în momentul experienței. Atât și nimic mai mult.

Nu știu ce rezultat o fi dat textul. În ceace mă privește îl bănuiesc la fiecare ezaminare orală și examinare scrisă luam nota 10.

Media obținută era „bine”. Am credința și acum că textul m'a clasat în categoria mediocrilor sau chiar a submediocrilor.

Slavă domnului, scriitorul acestor rânduri a dat dovadă, oricând, că nu este așa cum l-a prins textul atunci.

Am dat acest exemplu că să poată vedea cititorul mentalitatea experimentatorului strimț,

care și pune toată încrederea în rezultățile date prin text.

Am fost cazuri și acestea sunt fapte autentice, când elevii promovează în urma situației din coloașe au fost lăsați repetași din cauză că rezultatul examinării cu textul nu le da dreptul, la vârsta respectivă, să fie în clasa respectivă.

Sufletul nu e ceva static ca să poată fi prins în întregime dintr'o aruncătură de ochi. Sufletul e dinamic, e un fluxiu care curge și care nu poate fi prins în clișeu instantaneu al textului, decât fragmentar și nu în cecece are el unitar normal în acel moment, ci în cecece poate el oferi pentru a para fața unei tentative de experiență.

Sufletul se oferă în întregime și numai în întregime. Textul neputându-l prinde ca atare nu-l poate vedea în cifre grafice sau altceva, sufletul nu poate fi prins în întregime într'un clișeu. El poate fi prins fragmentar. Răul este că din clișeele fragmentare nu putem reconstitui unitatea sufletului.

În fiecare moment fluciuial acesta care curge a-duce ceva nou. Are textul cheia magică de a se adapta acestui joc de umbră și lumină. Nu are încă. Iată de ce suntem rezervași în cecece privește valabilitatea unui rezultat obținut prin text.

Dar cu toate acestea spuse înseamnă că resping textul ca metodă de aprecierea individualității școlarului? Desigur că nu.

Vrem numai să nu cădem în păcatul de a crede că textul ne dă rezultate permanent valabile, că el ne prinde sufletul așa cum este în realitate și nu altfel. Recunoaștem textului marele merit de a fi încercat să prindă științific sufletul.

Dela a încercă, însă, până la o isbuti e cale lungă, atât de lungă...

În numărul viitor despre alte metode de cunoașterea individualității.

**Tuturor, Sărbătorii fericite,
sănătate și noroc!**

Întâiu Decembrie

de ALEXANDRU DRĂGHICI

O sfântă zi ! Slăvit fii deapururi de fii României
Că ne-ai scăpat pe veci de jugul tiraniei
Ce'năbușea în noi orice soantei de viață și dorul,
Ce ne'nfrătea pe calea suferinței, ou ogorul.

În pieptul nostru și-al tuturor, aoum acelaș gând străbate...
Să ne apărăm moșia și hotarele lăsate,
De oei ce și-au dat viața'n acest pământ iubit
Pe care prin credință și jertfă l-au sfințit.

Avem o țară ca'n ptvești, un raiu, grădină, o cetate,
Un lanț de munți o străjuesc și la hotare un brâu de ape.
La făurirea ei au tors. de veacuri moșii și părinții,
Cu vîlaga trupului lor stors, de jugul greu al umilinții.

Un Mircea dela Cozia, Un Ștefan dela Putna și Iancu'n Apuseni
Se'nalță în tăcere din umbra măreață-a apuselor vremi :
Cu fruntea scaldată de razamăririi, ei mânași-o întind oa frații
Căoi n'au a se teme de nimeni în lume și nu-i mai despart Carpații.

Le e dulce somnul, în glia străbună pe veoi unită
Dorința ce-o viață i-a 'npins spre războaie, aoume împlinită...
Și orice înceroare, oricând se face, ca patria noastră să fie stîrbită
Cu prețul oricărei jertfe de fii ei vrednioi va fi stăvilită.

Și toți acei care din ură servesc de coada de topoare
Și nu'nțeleg menirea păcii și-a înfrățirii'ntre popoare,
Își vor primi ou vîrf răsplata de care vor să-și facă parte
Și vor culeg'n loc de lauri, doar spini tăioși și trupuri moarte

Flămînde lifte, în goana voastră după pradă
Uitați de zei și de dreptate,
De aceea oricât vă veți sbate
Nu veți scăpa de-a neastră spapă...

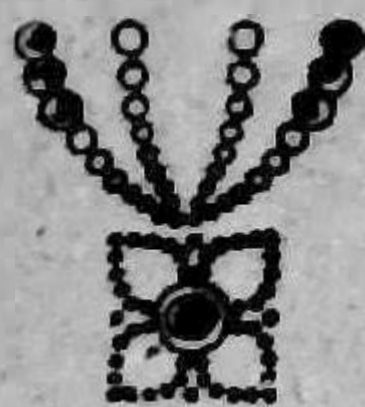
Și veți pierde sub lama sîngerândă a săbii,
Precum pe mări furtuna'nghite năbădăioasele corăbii.
Pământul va primi ofranda nelegiuitei voastre jertfe
Cămpia va albi de stîrvuri hidoase și de viață sterpe.

Ne frămîntă gândul, o'odată veți ațața în noi pofta de sânge
Și-atunci nioi apele oceanului, focul nu-l va stinge,
Și până nu vom sfărâma din temelii zăgazul
Și până nu vom frînge dușazului grumazul

Nu vom depune armelē !

Un deget de pământ nu vom ceda. Cu eroism oa la Oituz
Și ocrotiți de aripile morții
Ne vom împlini chemarea sortii
Cîntînd sub schijele ucigătoare de obuz

Ca la Oituz.

FRANȚA

de ION GII, MAREȘ

IX

PARIS.

Omagiul Eroului Necunoscut

De la înfiriparea principatelor și până la tratatul de pace dela Versailles din 1919, raporturile de frăție și alianță între noi și Francezi au mers în linie dreaptă adâncindu-se din ce în ce, lucru ce nu s'a întâmplat cu celelalte țări surori. Între noi și Italiani, au survenit în scurgerea vremii sincope, dintre cari cea mai accentuată a fost acela din timpul aplicării sancțiunilor; iar între Spania și România s'a interpus mai întotdeauna o stare de indiferență dăunătoare.

Franța și România însă a fost ca două surori: una mai mare și mai puternică, alta mai mică și mai debilă care s'a bucurat în tot timpul de protecția celei d'întâi.

Între Franța și România au fost mai mult legături sentimentale, de cât de interes.

Aceste strânse legături de frăție și amicitie se datoresc în mare parte faptului că mai toți fruntașii vieții noastre științifice, politice, economice și industriale s'au format la sânul cald și afectos al sorei noastre mai mari; tinerii studiosi și bine dotați nu-și aveau alt vad mai bun pentru pregătirea lor de cât Parisul.

În timpul studiilor fruntașii noștri s'au cunoscut de aproape cu acei ce urmau să preia conducerea țării surori și apoi s'au apreciat și s'au iubit.

Din aceste relațiuni a derivat enormul nostru credit pe care întotdeauna l-am avut deschis în Franța.

La intrarea noastră în războiul mondial, armata română a adus un serviciu foarte

mare Franței care a fost slăbită într-o măsură oarecare de presiunea frontului german din care s'au scos multe divizii pentru a fi trimise pe frontul din Carpați, după cum frontul nostru a fost degajat de adversari prin creierea frontului Salonic.

Țara noastră a aruncat în balanța războiului toate resursele sale și a plătit partea cuvenită din victoria comună cu grele sacrificii! Faptul acesta s'a cunoscut cât se poate de amănunțit de Franța care nu ne-a părăsit nici în timpul războiului și nici la masa verde dela Versailles, unde ni s'au înscris în tratat toate drepturile noastre asupra provinciilor surori.

Datorăm recunoștință Franței pentru tot ce iace s'a obținut prin tratatul de pace.

Situația și rangul patriei câștigat prin războiul mondial, trebuiesc păstrate și prin bărbăția noastră și prin grija surorii noastre mai mari.

Legăturile de frățietate trebuiesc consolidate într'una.

În răstimp de 20 ani, oficialmente s'au depus coroane la mormântul eroului necunoscut de diferite personalități.

Trebuia însă ceva mai mult pentru reimpătrărea și întărirea dragostei dintre frați, trebuia o demonstrație mai amplă, mai vie, mai caldă, descătusată de haina protocolară prin care să se arate iubirea și recunoștința noastră Franței, apărătoarea cauzelor drepte, Franței care a pus baraj invaziei și brutalității; trebuia din partea noastră un semn cât mai vădit de tenacitatea iubirii noastre; trebuia din partea lup-

tătorilor din Carpați, Mărăști, Mărășești etc., o manifestare din care să se deducă dragostea și recunoștința ce au purtat-o: „*Eroicii Armate Franceze*“.

Nu era însă un lucru atât de simplu organizarea unei asemenea manifestațiuni la Paris!

Corpul expediționar a Fostiilor Luptători din România, a împlinit cu prisosință condițiunile esențiale cerute de această circumstanță.

Acest corp se compune din 100 foști luptători în frunte cu 4 generali, douăzeci ofițeri superiori, trei preoți militari grupați în jurul unui frumos drapel în culorile naționale, toți într-o ireproșabilă ținută ostășească și într-o atitudine tot atât de dârză ca și în prima zi de mobilizare!

Fiindcă era în joc prestigiul țării noastre, trebuia să facem o bună și emoționantă impresie, fiindcă la ceremonial luau parte nu numai Parizienii, dar și mulți streini cari luaseră cunoștință din ziare de manifestația noastră, ce urma să aibă loc la ora 6 p. m.

Marșul nostru la „*Arcul de Triumph*“, sub care se găsește: „*Mormântul Eroului Necunoscut*“, trebuia executat din primul moment al sosirii noastre în Paris, neapărat în prima zi, fiind determinat de cauze cu caracter sentimental și nicidecum de obligațiuni protocolare în care caz s'ar fi putut amâna și pentru altă zi.

La ora 5 p. m. ne-am adunat în piața „*Odeon*“, și fiindcă până la Arcul de Triumph, este cale lungă ne-am imbarcat în automobile și am intrat pe podul: „*Camps-Elysus*“, un fel de șosea Kisseleff, dar cu mult mai largă, asfaltată, cu peluze de iarbă englezească, cu construcții monumentale, care leagă: „*Grădinile Tuilerilor*“ cu piața „*Arcului de Triumph*“.

Înainte noastră, în urmă, alături, un flu-

viu de mașini, merg pe mai multe șiruri, în aceeași direcție, în același tempo, fără a se grăbi și fără a strica ceva din ansamblul general al acestui auto—convoi excepțional. Mulțimea acestor vehicule ne dă măsura mulțimii de asistenți dela ceremonialul ce va avea loc la „*Mormântul Eroului Necunoscut*“.

Soarele gata să pice dincolo de orizont, îmbracă cu razele sale lungi și roșii, întreaga coloană de mașini întregul bulevard și mărețul Arc de Triumph.

Asfințitul a pus din farmecile sale din veșmintele sale, tot ce este mai sărbătoresc tot ce este mai strălucitor!

În fiecare parbriz razele astrului solar întocmesc un buchet admirabil, pe care-i duc ca prinos: „*Eroului*“, totul pare că-și înmănuchiază resursele spre a apare „*Eroului*“ într-o ținută ostășească ireproșabilă.

Am senzația că m'am detașat din lumea materială, iar spiritul evadând cercetează pentru un moment trecutul meu de ostaș..... exact acum 20 ani în miez de noapte, clopotele ne cheamă la praznicul cel mare; mă văd în satul meu, în fața biseriței, împreună cu toată lumea, cu toți mobilizabilii, din cari mulți elevi de ai mei; înălțau rugi Tatălui Ceresc pentru izbânda dorită de atâta vreme, în ființa tuturor este ceva ferm, fie care are o atitudine bine susținută, nu este o atmosferă de jelanie ci de reînălțare patriotică!

Plecarea a avut loc chiar de a doua zi fără prea multe lacrimi și suspine.

Îovățători și elevi până eri, astăzi toți o apă și un pământ, toți apărători al patriei în primejdie, am dat roată tuturor hotarelor.

Din 1901, pe lângă obligațiunile profesionale am avut mare drag să întretin vie candela simțimintelor naționale; atunci cu cuvântul, acum cu fapta și cred c'am reușit.

Dar câți s'au mai întors în sâtucul nostru?

Numai dintre aleșii mei au picat 50 tineri!

Nurpele lor se citește pe modesta cruce ridicată în fața bisericei, pe locul unde am ingenuchiat în noaptea mobilizării. *Ei sânt eroii satului și ai patriei mărite!.....*

Cu cât ne apropiem de Arcul de Triumf, caștile își încetinesc mersul din cauza mișcării ce s'a născut în fața Arcului de Triumf, și care așteaptă cu nerăbdare sosirea: „*Foștilor Combatanți Români*” și desfășurarea solemnității.

Vehiculele nu mai pot înainta; coborâm la 200 m. de Arcul de Triumf pe trotuarul din dreapta; montăm drapelul: „*Unalului*”, garda îl ia în primire; ne încolonăm în frunte cu D-nii Generali și în pas bine susținut pornim spre „*Mormântul Eroului Necunoscut*”. Aci ne întâmpină un pluton de invalizi și foști combatanți parizieni; Președintele asociației invalizilor prezintă D-nii Virgil Serdaru, președintele nostru; *sabia sacră franceză*. *stindardul nostru se înclină, genuchiul nostru drept atinge pământul cu osemintele sfinte ale eroului*”.

Președintele nostru depune închinarea demobilizaților români, prin vârful spadei care atinge flacăra eternă; momentele de reculegere se socotesc prin lovituri de tobe în cadențe rari sunetele de tunet merg până departe, până acolo unde nu le putem urmări de cât cu spiritul; merg până acolo unde sufletele eroilor noștri și ai surorii noastre mai mari sărbătoresc frăția de arme.

La momentele noastre de reculegere într'o atitudine demnă și impresionantă la parte întreaga mulțime asistentă.

Pentru câteva secunde cred că în inimile tuturor s'au reînprospătat epopeele de upte grele și de acte de vitejie ale armatelor surori.

Acum la fine, pot afirma că ceremonialul s'a desfășurat în condițiuni superlative,

ducând fiecare cu sine un suvenir prețios.

Personal consider ziua de astăzi ca cea mai prețioasă din viața mea; mi-a produs bucurii și satisfacții pe care nu le-am sperat, pe cari la rândul meu le închin tuturor eroilor neamului nostru, precum de asemenea le ofer tuturor camarazilor mei.

Terminându-se ceremonialul omagialului nostru și depunându-se și coroana de laur pe: „*Mormântul Eroului Necunoscut Francez*”, ne-am dat mâinile și ne-am îmbrățișat cu frații noștri de suferințe și realizatorii de măreții războinice, și apoi ne-am retras la Cercul Foștilor Combatanți unde ne-au tratat cu cuvântări entuziaste potolite în șanpanie!

După recepție, pornim în grupuri de câte 3-4 inși, pe jos, spre centru. Rămas la propriile mele mijloace de locomoție, imi reglez cadența pasului într'un tempo mai domolit, pentru a gusta din atmosfera „*Camps-Elysus*”, cât mai adânc. Simt o aderență mai vie între mine și Paris, parcurgând cu piciorul trotuarul din stânga al splendidei artere de circulație care leagă: „*Jardeu des Tuileries*” cu „*Place de Arc de Triomph*”.

De altfel o știm din experiență că numai măsurând cu pasul se poate câștiga cât mai mult și cât mai lămurit din orașele vizitate.

Toate acele excursiuni împachetate în grupe de câte 100 persoane, sânt foarte puțin profitabile din punct de vedere al cuantumului de cunoștințe noi căpătate. Toată călătoria o fac în acelaș vagon; vizitarea orașelor în acelaș omnibus, din care, într'o viteză exagerată, un interpret dă explicații vagi, din cărți multe nu se aud; iau câteva mese împreună și apoi se înapoiază acasă. Toată viața orașelor situată dincolo și dincoace de acest circuit închis, rămâne necunoscută acestor excursioniști. Pentru cucoa-

ne face; rămân din plimbarea la Paris cu un vis frumos. Când sânt întrebate cum a fost la Paris, răspund: *foarte frumos, admirabil, am mers comod, am avut mese splendide, am dormit bine și ne-am înnapoiat.*

Aspectul de noapte al Parisului, prin mijloacele pe care i le dă eclerajul electric modern, întrece tot ce s'a putut imagina. Curentul sub presiunea voltajelor enorme, îmbracă stradele, boulevardele și edificiile într'o baș strălucitoare de lumină în toate culorile.

La intersecții, semnalizatoarele funcționează ireproșabil, evitându-se astfel accidente de vehicule, cu toată circulația vie a atâtor mașini cari trec în sbor.

Gasine boulevardul mai degajat ca acum două ore, mașinele circulă în cele două sensuri cu viteză amețitoare.

Prin piața Concordiei trec autobuze cu vizitatori, amatori de spectacolele de noaptea din Expoziție, iar alții au luat-o pe jos pe cheiul Senei spre intrarea principală.

Umblând așa hai-hui pe străzi și boulevarde ne-a sosit din urmă oboseala și foamea. Credeam că la Paris este ca la București unele la orice oră din zi și din noapte găsești mâncări reci și calde. Parisianul însă socotește că masa face parte din programul de lucru al ocupațiilor de zi și de aceia restaurantele la vremea aceasta, sânt deschise numai până la ora 7 p. m. Exact la ora aceasta chelnerii își iau pălăria și bastonul și ies pe ușe afară.

Noaptea este destinată altor ocupațiuni: odihnă, plimbare, teatru, cinematograf, berării, cafenea etc.

Este vorba ce ne facem noi astăseară, cu atât mai mult cu cât astăzi n'am avut o masă regulată și depe atâtea bucurii mari cu amintiri atât de adânci ni se cuvenea o alimentație substimțială.

Amicul nostru N. P. care cunoaște bine Parisul de oarece o parte din studii și le-a făcut aci, ne scoate din încurcătură: „*stați linișor, camarazi, că nu ne prăpădim*”; știam că în Paris este un român care ține un restaurant și este posibil la ora asta să găsim deschis la el; însă camaradul nostru nu și mai amintea strada; ea trebuie să fie pe aproape; plecăm în expediție și o luăm la stânga, la dreapta și într'un grup de strade depe câțeva frământare, l-am găsit! Își poate face Idei orișicine bucuria noastră; nu numai că ne vom potoli foamea, dacă vom avea bucate românești în mijlocul Parisului.

Restaurantul are un aspect modest însă curat, de proporții mijlocii, localul proprietate al românului. Restauratorul, om tânăr, încins cu sorț alb, ne iese înaintea și foarte bucuros când vede că sântem români. Ne spune însă că nu mai este decât o jumătate de oră până la închidere. Ni se servește o ciorbă de potroace, varză de carne și un mușchi de vacă la grătar. În timpul mesii, camaradul nostru restaurator ne povestește greutățile pe care le-a întâmpinat și că are de lucru cu poliția din cauza faptului că nu poate închide la ora reglementară; totuși mă impac și cu ea, dar cu chelnerii nu mă pot împăca; au dreptate și ei fiindcă mai au și alte obligațiuni în afară de serviciul în restaurantul meu.

La întrebarea noastră dacă putem lua masă aci, cât vom sta la Paris, ne răspunde că întreaga capacitate de servit a restaurantului său este angajată și ne ruagă frumos să nu ne supărăm. În acest an cu ocazia expoziției a fost înult vizitat de Conșionali și a făcut treburi frumoase.

Sosind ora de tragere a obloanelor, ne-am ridicat dela masă dupe ce mai întâiu ne-am luat rămas bun dela un român vred-

nic care a putut să infiripeză o afacere în „jocul Parisului”, fără ca la sosire să aibă capital, vre o diplomă sau vre o licență. Și-a pus în valoare ei și soția lui toată puterea de muncă și de economie și mai ales caracterul cu care și-a recoltat o clientelă bună care l-a pus în situație să cumpere și localul.

Și când mă gândesc că sînt la noi în țară atîtea carli mor de foame fiindcă este rușine să pună sorțul și să facă pe negustorii. Din cauza acestei mentalități nenorocite frontul comerțului românesc a avut o spărtură foarte mare, care a ocupat-o prăpădiții și leșinații din toată lumea.

(va urma)

PACE PE PAMANT ȘI INTRE OAMENI BUNA ÎNVOIRE

«Slavă lui Dumnezeu, încercările
peca înalte și pace pe pământ,
între oamenii plăcuți Lui».
(Luca 8—14).

Așa cântau îngerii — slăvind pe Dumnezeu, — în „Noaptea Sfântă”. Și glasul lor din Cer, era semnalul unei noi de viață pentru omenire... Viața creștină, care se naștea atunci, odată cu Nașterea Mântuitorului.

Lumea trebuia să devină mai bună, dobîndind fiecare acea pace sufletească pe care o căuta credința și dominînd peste tot — iubirea și buna învoire între oameni!

Acesta a fost în toate timpurile, idealul spre care a năzuit sufletul omenesc. Iar dacă n'a avut întotdeauna parte de el, a fost din cauza condițiilor de viață a mediului social și a împrejurărilor istorice. Oricum, însă, a fost, ca să zic așa, pacesau liniște în țară, pacea sufletească a fost posibilă, ca și creațiunile de ordin spiritual; iar buna înțelegere între oameni, sau „armonia socială”, au fost realități adînc și viu simțite și rodnice pentru toți.

În cadrul vieții de stat, așa dar, pacea individuală și liniștea publică, cari izvorăsc din conviețuirea pașnică a cetățenilor între ei și a respectului tuturor față de legi, pot fi realități concrete, durabile și bine făcătoare pentru întreaga Comunitate socială a statului.

(Pacea între popoare; care a fost idealul urmărit întotdeauna; dar mai cu deosebire în ultimele decenii, de politica internațională, se pare că a rămas și-acum ca și pe viitor tot un fel de... „vis frumos” al pacifiștilor utopiști.

Ea este așa de greu de menținut! Mai ales

de GH. H. DÂNCIU, Inv. Com. Buciumeni, D-vița

în unele părți de pe glob, lucrul acesta devine deadreptul imposibil. Chiar vestita „pax romana”, a nobililor noștri strămoși, era în realitate, supremația forței celor viteji și bine organizați, asupra popoarelor lipsite de organizarea politică și de forța morală.

Iar în vremurile actuale, se poate vedea cu câtă ușurință se revine asupra înțelegerilor încheiate prin tratate, pentru că la momentul potrivit, „în timp util”, să fie căcate în picioare fără nici un fel de considerație. Stabilitatea tratatelor de pace e poate, cea mai de puțină premiză dela care pornesc calculele conducătorilor de popoare. Deaceia s'a ajuns la convingerea cunoscută de toți, în această privință și pe care a enunțat-o așa de frumos și d. Ministru al nostru, Petre Andrei, la instalarea d-sale în înalta funcțiune pe care o ocupă în stat: „Am înțeles că granițele unui stat, granițele naționale se apără în primul rând cu brațul înarmat al fiilor țării, se justifică cu dreptul naționalității băstinașe, se documentează cu argumente istorice”. Și mai departe, cuvinte cari sunt în legătură cu cele tratate în cuprinsul articolului de față, spune: „Dar am înțeles încă un lucru: că forța brațului înarmat depinde nu numai de perfecțiunea armei, depinde și de căldura sufletului, de ceace simte, de ceace trăiește fiecare”.

După cum în cadrul statului, cetățenii se pot bucura de o pace binefăcătoare pentru toți, tot astfel și în cuprinsul satului, poate să fie pace și bună învoire între săteni.

—Viața locală a satului poate fi încă mult mai liniștită... Mai ales după războiu când fiecare

(prin improprietățile făcute), își poate vedea fiecare în tihnă de gospodăria sa și în deosebi după ce s'a sfârșit cu turburările luptelor politice, carii învrăjbeau sătenii fără motiv serios între ei, sustrăgându-i dela ocupațiile lor folositoare. Luptele electorale îi prefăcea în turburători ai liniștii publice, fără a primi în schimb, vr'o satisfacție reală din câte promiteau politicienii.

Noi, învățătorii, suntem cei dintăiu mulțumiți de înnoirea stărilor de lucruri din țara noastră și deci și din satele noastre, unde domnește liniștea și buna înțelegere între săteni, mai bine ca'nainte.

Referindu-ne la comună, ca unitate socială, vedem că ea, este întâia și cea mai importantă organizațiune administrativă prin care se asigură de deplin, viața cetățenească și ordinea socială a statului.

În cadrul unei comuni, cu cetățenii pasnici, cinștiți și vrednici, toate manifestațiunile vieții locale se desfășoară într'un ritm normal, asigurând un traiu desfășoară într'un ritm normal, asigurând un traiu binecuvântat și aducător de bine pentru toți.

Dar aceasta însemnează că trebuie să se fi ajuns la situația fericită, în care toți să se conducă după legea morală, căci numai așa se poate asigura o viață liniștită între săteni.

Iată dar, cât de necesară apare educația morală pentru toată lumea.

Prin educația morală și civică ce se primesc în familie, la școală și la biserică precum și prin alte instituții, sătenii trebuie să se pătrundă de toate regulele de bună conduită în societate. Aceasta, spre a realiza complet în sufletul lor însușirile care-i leagă de societate, realizându-se astfel pe ei înșiși ca „oameni” în înțelesul adevărat al cuvântului.

Atunci, ei nu vor mai avea nevoie de porunci din afară, ca să-și facă datoria, să săvârșască „binele social”. Nu se vor mai vedea atunci beții în sat, urmate de scandaluri și nu se va mai auzi de furturi, crime, certuri între oameni și judecăți. Despre acestea, d. Prof. Dimitrie Gusti spune: „Cei mai mulți oameni, mai ales în societățile inferioare, trebuie să fie constrânși din afară. Ei nu sunt susținuți în activitatea lor morală decât de teama de sancțiunile societății. Adevăratul ideal moral pentru orice

societate, e ca membrii ei să devină personalități și să realizeze astfel, complet binele în societate”.

Așa dar, se poate vedea cât de însemnată devine opera morală și culturală, pe care trebuie s'o îndeplinească biserica și școala.

Din această adâncă necesitate, a rezultat și ideea „Căminelor culturale”. Acestea vor trebui să clădească cultura populară a sătenilor pe un fond moral, sănătos, pregătit de familie și de biserică și pe conștiința cetățenească formată de școală!

Forma de organizare administrativă pe care o au comunele noastre, e bună. Și va fi încă mai bine sesizată aceasta, când „autoritățile” vor avea în toate locurile, suficienta autoritate morală și civică în fața sătenilor, spre a-și putea împlini în întregime, misiunile ce au.

Paralel cu sporul de autoritate al acestora e absolut necesar ca și învățătorului, care este de drept îndrumătorul și sfătuitorul cetățenilor din sat, să i acorde prestigiul social, echivalent cu rolul ce este obligat să îndeplinească în societate.

Și atunci, cu forțe unite, să se stăruască mai mult pentru îndrumarea cetățenească a sătenilor, cât și pentru împăcarea micilor neînțelegeri sau „litigii” dintre ei, acolo, în comună, spre a nu mai umbla prin fața judecăților, ajungând uneori și la Curtea de Apel, ori la Casație, cu chestiuni adeseori însemnate.

Ani de zile de-a rândul, se întinde procese fără valoare, procese cari se amână pentru diferite... „incidente” ridicate de partea adversă, ori pentru neîndeplinirea cine știe căror forme de procedură!

O halima stupidă, care poartă pe drumuri, martori și inculpați la rând cu păgubașul sau reclamantul, într'un proces mic ce trebuia să se rezolve la prima instanță și în cel mult două ședințe.

Există o „patimă a judecăților” la săteni!

Așa ca „patimile politice” dinainte, sau ca „patima beției” de ex. În loc de o pasiune a muncii, a binelui obștesc, sau a culturii!...

S'a vorbit fără răsunet, la Cercurile Culturale și în alte ocaziuni, sătenilor, despre acestea, căci nu s'a înțeles îndeajuns cât rău le vine din partea judecăților. Ambiții mărunte și neînțelegeri cari se putea lichida în fața autorităților comunale, i-au purtat neconținut și-i poartă și astăzi,

pe la judecătorii și tribunale, făcându-i să cheltuească până la ultimul ban, pentruca în cele din urmă să piardă procesul, ori de-l câștigă, să nu se aleagă cu nimic decât cu banii cheltuiți și timpul pierdut în zadar...

Patima judecăților, ca și luxul, sunt cele două mari abuzuri, pe care le comit sătenii noștri față de ei înșiși...

În loc să și hrănească mai bine copiii, (copiii neamului nostru, pe cari se reazemă viitorul țării, adică școlarii cari vin din ce în ce mai debile la școală, mai slabi din generație), își dau cheltuelile lor, cele așa de mari pe cât de inutile, la judecăți, după cum dau în preajma sărbătorilor, pe îmbrăcămintea cea de lux și de falsă rezistență.

Această stare de lucruri numai poate dăinui, fără urmări grele pentru poporul nostru. Turburările inutile, cari învrăjbesc sătenii între ei și-i duc la sărăcie, ori (prin ambiții noi ce se trezesc și prin răz bunări), la zile și ani de închisoare, au determinat pe conducătorii justiției din țara noastră, să ia unele măsuri de îndreptare...

Între altele, prin «Legea pentru organizarea judecătorească», publicată în Monitorul Oficial p. I a, Nr. 192 din 20 August 1938, au înființat «judecătoriile comunale». Acestea, deși se constituiesc și funcționează sub controlul și supravegherea judecătorilor de pace respectivi, totuși pentru săteni, ca și pentru noi, care se cheamă că suntem educatori și îndrumători lor, «judecătoriile comunale» vor putea fi instituții de mare importanță pentru viața cetățenească a satului.

Care va fi însă, atribuția învățătorului în această for de judecată populară? Ne spune art. 4 din această lege: «Se înființează câte o judecătorie comună, compusă din primarul acelei comune sau înlocuitorul său, ca președinte (P) și din doi membri desemnați la începutul fiecărui an judecătorec de judecătorul de pace, dintre preoții și învățătorii în funcțiune, sau pensionari, medicii oficiali, agronomii, inginerii silvicii, sau foștii funcționari publici, domiciliați în comuna respectivă. Sau în lipsa acestora, poate fi orice locuitor român, știutor de carte, având vârsta de cel puțin 30 ani. Notarul sau înlocuitorul său va servi ca grefier».

Așa dar, numele «învățătorului ce pierde și aci, cu obicnuta discrețiune în numărul celorlalte autorități, nefiind cu nimic remarcant. El va putea fi trecut cu vederea întotdeauna, de

către d. Judecător de pace, dacă «d. Președinte», adică primarul respectiv, n'a voit să-l recomande ca vrednic pentru această misiune!...

Ce anume competență judiciară au aceste judecătorii comunale, ne arată art. 6, 7 și 8 din aceeași lege.

Iar modul lor de funcționare este arătat în articolele următoare, până la penultimul, al 17-lea.

Voiu cita aci, pentru aducere aminte, cuprinsul articolelor: 6, 7 și 8. Primul: «Judecătoriile comunale judecă fără apel, toate litigiile dintre locuitori, privind procese de creanțe în bani, bunuri mobile, fungibile sau prestațiuni până la valoarea de 500 lei inclusiv». Al doilea. «Judecătoriile comunale judecă deasemenea, fără drept de apel, toate contravențiunile la ordonanțele autorităților administrative, date în conf. cu art. 580 din Codul Penal Regele Carol II-lea, atunci când pedeapsa prevăzută este numai amenda polițienească de 50 la 500 lei».

Iar în al treilea: «Judecata are loc în localul primăriei și numai în zilele de Duminică și sărbători».

Iar mai departe, în alte articole, se spune că hotărârea dată de Judecătoriile comunale se numește «Carte de judecată». Ea poate rămâne definitivă devenind și executorie, dacă nu s'a făcut recurs la Judecătoria de pace în curs de 10 zile dela emiterea sau publicarea acesteia, iar dacă s'a făcut, a fost respins.

Dacă, în calitatea noastră de educatori și îndrumători ai poporului, suntem datorii să observăm și să folosim toate împrejurările noi, cari se ivesc, pentru cea mai bună împlinire a misiunii noastre, atunci — datori suntem să reflectăm cu toată atențiunea și asupra acestor mici instituții de judecată ce au răsărit prin comuni!

Și să ne întrebăm: Cum vor trebui să funcționeze acestea, spre a realiza scopul înalt, — (o contribuție sătenilor), pentru care au fost înființate?

Iar în al doilea rând, să cercetăm rolul ce ni se atribue în această operă.

Am spus mai înainte, de câtă considerație ne-am bucurat și de astă dată, partea autorităților auperloare, când numele învățătorului ce va fi desemnat în comisia de judecată, se pierde fără nici o distincție, în mulțimea altor nume de funcționari, sau simplii gospodari.

(La plecarea lor în lume, ca să predice cuvântul Sf. Evangheliei, Apostolii Mântuitorului au primit acele frumoase cuvinte de îmbărbătare din partea Marelui Învățător, — cari se spun în Evanghelia lui Ioan la cap. 14, versetele 1, 2, 3 și 4.

Dar încurajarea noastră pentru activitatea socială, pe care legea și conștiința profesională ne obligă totuși să o desfășurăm, de unde să ne vină?

Tot dela Dumnezeu, desigur, ca și adevăraților Apostoli!.. Voiu afirma aci, convingerea pe

care cred c'o împărtășim cu toții și anume: Dacă nu l se va încredința învățătorului un rol decisiv în aceste sumare instituții de judecată, (cari pot deveni adevărate școli de cuminenie și de educație cetățenească pentru săteni, dându-i-se astfel posibilitatea integrală, de a stinge litigiile între săteni chiar dela ivirea acestora, printr'o împăcare înțeleaptă între «părți», — nu va reuși nicio dată să influențeze în mod real asupra... «păcii și bunei învoiri dintre oameni!» El nu va putea fi îndeajuns de folositor... Pentru că D-l Primar «Președintele», — va putea să dicteze hotărârea după bunul său plac, independent și mai ales, indiferent de părerea emisă de învățător, (dacă în unele comuni, va fi admis și el în comisia de judecată)...

Cum va putea să acționeze altfel, învățătorul în sensul pacificării spiritelor și al stingerii neînțelegerilor dintre săteni, — mai ales că și «inițiativele personale» sunt interzise?

Și cu toate acestea, trebuie să acționeze și în acest domeniu!

Poporul însuși prin experiența vicții sociale, a ajuns la acea înțeleaptă maximă, care spune: «Mai bine o pace strâmbă, decât o judecată dreaptă»... (Trebuie să fie suferit multe neazuri pela judecări, de a ajuns la această paradoxală concluzie!). Așa dar, el nu dorește să umble prin fața judecăților ani de zile, adeseori pentru greșeli ori neînțelegeri mărunte, Ci vrea să se înpace încurând, nu să poarte dușmănie, așa cum sealtfel o și face, dar mai întotdeauna târziu, după ce a cheltuit mulți bani în zadar, pela susținătorii dreptății. (Și doar știm noi ce a scris d. I. Alex. Brătescu-Volnești, în cartea sa «In lumea dreptății!»)

Deacea, noi nu putem rămâne indiferenți față de nevoile și suferințele săteanului. Trebuie să-l îndrumăm așa cum ne este datoria și să-l ajutăm să devie cetătea conștient de drepturile și datoriile sale.

Să-l punem pe treapta cea mai de seamă a a civilizației iubirea de aproapele și respectul legilor țării!

În numele acelei datorii pe care o avem de împlinit, cerem conducătorilor în drept, să ni se dea toată posibilitatea de a veni în ajutorul dreptății și al păcii între săteni!

Trebuie să tindem fără încetare spre realizarea acelei idăi scump tuturor filozofilor umanitari și propovăduit de religia creștină: «armonia socială».

Pacea și buna învoire între oameni, care a fost cântată de oștile cerești în Noaptea Sfântă.

Salutul diviu cu care întâmpină Iisus pe Ucenicii săi și pe toată lumea zicând: «Pace vouă!». El ne-a lăsat la toți, pacea sfântă a credinții și a iubirii de oameni; nu ne rămâne decât s'o cultivăm cu îngrijire în sufletele noastre și s'o aplică în viața individuală cât și în aceea a societăți!

Iar cei care au puterea și deci și marea răspundere pentru conducerea... spre mai bine a popoului nostru român, să ne investească cu toată posibilitatea de acțiune în opera de educație a a acestuia.

Sa fim bine înțeleși. — Pentru că noi vrem să ne facem, deasemenea, toată datoria și să împlinim porunca sfântă: «Pace pe pământ și între oameni bună învoire!»

O DISTINSA FIGURA STRAJEREASCA:

MAIORUL PANAT JUGANARU

de NICOLAE BANULESCU - Viforâta

Își închipui oricine străduința Aceluia ce se proiectează pe firmamentul istoriei noastre ca o uriașă figură națională, străduință prin care s'a realizat tot ce se simțea necesar pentru neamul românesc.

În clipele cele mai grele și hotărâtoare pentru existența neamului, Majestatea Sa Regele Carol al II-lea, a reușit să îndrumeze energiile românești către noul ideal: „Credință și Măncă pentru Țară și Rege”.

Cu o minte de profet și printr'un semn de erou legendar, a produs în oceanul forțelor anarhice din ultima vreme un curent care a însumat toate energiile, făcând ca neamul românesc să propășească către acest înalt ideal.

Odinioară, oceanul acesta spumegă, căci în el trăia un antagonism între forțele individuale, făcând ca întregul organism al românismului să se manifeste pe un plan destul de inferior.

Majestatea Sa a pus urechea la inima țării și a înțeles betșugul.

Cu înalta Sa dorință de mai bine a hotărât vindecarea răului, îndreptarea educativă a neamului, ridicându-se prin aceasta la înălțimile la care s'a ridicat toți monarhii, cari au făcut din națiunile lor, națiuni de prim ordin, așa cum a fost Petru cel Mare pentru Rusia, sau Frederic II-lea pentru Germania.

Majestatea Sa a știut să-și strângă o mână de oameni cu suflet mare, cu caractere paternice, adevărate exemple ideale, care să îndrumeze energiile românești spre marea chemare a creierii caracterelor cetățenești.

Este o crimă către copiii noștri, e o crimă față de suferințele martirilor și eroilor noștri, către viitorul neamului, ca să

existe cineva, care să nu se alăture cu tot sufletul, lângă aceia care merg pe drumul trasat de Majestatea Sa Regele.

Învățătorimea care stă în slujba neamului nostru și care îndrumează în valuri anele după altele generațiile ce se succed la asaltul cuceririi localui glorios, asupra ei datoria de a alarga la glasul Majestății sale, cade mai categorică și mai gravă decât pentru oricare alții.

La centru de îndrumare Breaza am admirat ce se poate crea în scurt timp, de către o minte luminată și o mare putere de voință realizatoare.

Ce am văzut că a realizat D-l Maior P. Jugănara mi-a umplut sufletul de mândrie și încredere în paterile mele.

MAIOR P. JUGĂNARU

Mi-a dat convingerea că încordându-ne ca toți eforturile, vom putea ajunge

în 2-3 decenii, o națiune de primul rang, în continental european.

Der Domnul Maior Jugăneru, nu este un om din aceta pe care am fost obișnuit, să-i văd până astăzi. Domnia-Sa vorbește nu cu vorba, ci cu acțiunea, ceiace subliniază un defect al neamului nostru, care vorbește mult dar face puțin.

M'a izbit într'un mod deosebit, înalta moralitate care învâluie această figură de apostol. Mi-aduc aminte cu multă strângere de inimă, cât de dureros a fost atins, când un camarad își permisesese la o șezătoare să lămite pe un om beat.

„Copiilor, trebuie să li se reprezinte ideale de purtare și nu oribile specimene vicioase.

Șezătoarea de aseară mi-a umplu sufletul de amărăciune”.

M'a afectat în mod deosebit și am trăit par'că o clipă biblică, atunci când Domnia-Sa, ne-a servit la masă, nouă învățătorilor.

Democrație, dispreț pentru rang și cât se poate spune prin acest gest!

Să ne încordăm deci puterile și să secundăm pe M. S. Regele și pe desăvârșii colaboratori ai Majestății Sale, pentru binele neamului, pentru binele copiilor noștri; iar pentru vindecarea răcilelor adânci de care suferă poporul românesc, ca o puternică consecință a vitregului său trecut, colegi învățători, însușiți-vă străjeria, această școală de pregătire completă a cetățenilor de mâine.

Sorcova străjerilor

Sorcova la noi Români
 Au păstrat-o 'n veci bătrânii.
 Datori suntem noi străjerii,
 S'o păstrăm pe 'ntinsul țării
 Și Români cum vă aflați
 Vă rugăm să ne-ascultați:
 S'avem cu noi biruința.
 Păstrați neamul și credința,
 Păstrați limba ce-o grăim
 Căci mai dulce nu găsim;
 Obiceiurile toate,
 Ce prin strămoși sunt păstrate...
 Astăzi noapte ne-a venit,
 Ingerul ce ne-a păzit.
 Să plecăm să sorcovim,
 Pe la cei care-i iubim.
 Și-am venit la D-voastră

Să urăm dela fereastră:
 Pace 'n casă și iubire,
 Sănătate, fericire.
 Grajduri pline, roade multe,
 Celor ce stau să ne-asculte.
 Bani s'aveți hambare două,
 Din ei să ne dați și nouă.
 Și-acum zicem să trăiți
 Întru mulți ani fericiți.
 Să trăiți, să'n bătrâniți
 Țara să v'o înflăriți.
 Copiii să vă trăiască
 Traiul să vi-l îndulcească.
 Că la anul iar venim,
 Veseli să vă sorcovim,

Gh. Ropotan—Bezdead

Sănătate!

ACTIVITATA TEORETICA ȘI ACTIVITATEA PRACTICA

— ȘCOALA DE VORBE ȘI ȘCOALA DE FAPTE. —

de C. M. SCARLAT

„Teoria sine praxis
E cum rota sine axis“.

Proverbul latinesc „Teoria fără practică e ca roata fără osie“, afirmă un mare adevăr. Să ne gândim la elevii noștri de toate categoriile: câte lucruri frumoase nu învață ei în școală, câte teorii pe derost și cu toate acestea nu știu dacă pot să pună în aplicare cel puțin jumătate din ele.

În adevăr, s'au găsitelevi de cl. VIII-a secundară, după cum citeam într'o carte, care cunoșteau elementele soneriei și modul ei de funcționare la perfecție, încă, când a fost vorba să construiască o sonerie, n'au fost în stare.

Nu mai vorbesc de micuții noștri pe care-i cunoaștem cu toții... Și sunt multe exemple din acestea edificatoare; eu arătai numai unul, iar restul se înțelege de la sine.

De exemplu, de câte ori nu se vorbește la educația morală despre respectarea avutului altuia, despre mila ce trebuie s'o avem față de săraci, față de animale, despre curajul răspunderii și altele, și cu toate acestea nu știu dacă s'a îndeplinit nici jumătate din ceea ce s'a spus.

Nu s'a îndeplinit și nici nu se va îndeplini, atâta vreme cât elevii noștri nu vor fi puși la muncă serioasă, cinstită și adevărată până la uitarea de sine, așa cum cere d-l prof. univ. S. Mehedinti în lucrarea sa „Școala Muncii—Altă creștere“, ajungând până acolo să spună: „Mai bine muncă fără carte, decât carte fără muncă“.

Intr'un cuvânt, direcția aceasta a în-

vățământului practic, este de o importanță covârșitoare, fiindcă elevul și eleva muncind metodic își formează „Cultul muncii“ din care izvorăsc toate calitățile morale și religioase, naționale și patriotice, fizice și intelectuale.

Felul cum izvorăsc aceste calități superioare din activitatea practică, cred că-l înțelege ori-și-cine.

Eu voi da numai câteva exemple ca mijloace de orientare.

Mai întâi, prin muncă ordonată și adevărată, elevul sau eleva își dezvoltă și și întărește fizicul și odată cu aceasta se înțelege că-și formează și un teren sănătos pentru o minte sănătoasă, căci inversând maxima lui Juvenal „Mens sana în corpore sano“, nu poate să existe o minte sănătoasă într'un corp bolnav.

Au fost pedagogi care cereau, ca și jocurile gimnastice să fie transformate tot în activitate practică, pentru a nu se pierde nici un moment din utilitatea practică; ei au avut dreptate numai în parte.

Activitatea practică — prin urmare — întărește fizicul, ajută intelectul, fiindcă pe lângă că-i formează un lăcaș sănătos, îi dezvoltă și funcțiile sale creatoare. Cu privire la educația morală, cine nu știe de exemplu că, izbutind să facem un lucru cu propriile noastre mâini, avem cea mai mare dragoste de el: o satisfacție sufletească, un respect față de munca altuia, de muncitorul de peste tot locul, de săracul care îndură mizeria, etc.

S'au care dintre noi, după o muncă încordată, nu ne simțim mai mulțumiți și mai fericiți?

Să ne gândim la Oskar Wilde, renu-

mitul poet și scriitor al Angliei, care a fost învinuit pe nedrept pentru imoralitate și băgat la închisoare. Se spune că, acolo în închisoare, în marea lui descurajare, a voit să-și pună capăt zilelor. Tocmai atunci îi vine în minte o idee măreață și anume: să se apuce și să lucreze ceva. Și în adevăr s'a apucat să împletească la frânghii, salvându-și prin această ocupație viața, prin distrugerea „durerii care e sora noastră de toate zilele; mai căutăm s'o 'nlăturăm, ea vine pe neașteptate“ (Ad. Ferrière).

De aceea numai prin muncă adevărată ne dobândim fericirea, atât prezentă cât și viitoare.

Relativ la educația religioasă, putem să spunem că, lucrând în atelier, în grădina școlii, pe câmp și în alte locuri, ne apropiem foarte mult de Dumnezeu, prin contemplarea cerului și a pământului cu toate frumusețile și minunățiile lor.

În ceea ce privește educația național-patriotică se înțelege dela sine că un popor lipsit de oameni de acțiune, de mijloace economice alături de starea de spirit — de conștiința națională — este învins dela început de poporul adversar. Acestea ar fi în rezumat calitățile superioare sau mai bine zis avantajele ce decurg din această activitate practică, adăugând încă intuiția (baza învățământului) pe care ne-o procură diferitele lucrări din atelier, dar mai ales plantele, pomii, florile, etc., din grădina școlară sau câmpul de experiență.

Tot activitatea practică creează și o atmosferă prielnică pentru cunoașterea individualității elevilor, cunoaștere care e la modă și trebuie să fie. fiindcă, mai ales în timpul de azi, a nu-ți cunoaște elevul e cea mai mare crimă. Și nu-i o crimă numai pentru educator de a nu fi un bun

psiholog, ci și pentru orice funcționar. Vă dau numai un exemplu. Gândiți-vă ce crimă mare ar făcea un judecător care, fiind lipsit de acest simț al cunoașterii sufletului, ar condamna pe cineva pe nedrept... La educator, problema e și mai complicată — cu toții o știm; el a făuritor de suflete. De felul cum va ști să le dirijeze pe căi potrivite scopurilor urmărite, va depinde și fericirea țării, fiindcă: „Copilul reprezintă trecutul, prezentul și viitorul neamului și țării“.

Copilul Român este ca un material bun din care se poate facea orice voim noi; totul depinde însă de arhitect (educator). Că poporul nostru n'a ajuns încă până acuma pe o treaptă mai înaltă de dezvoltare industrială așa cum sunt celelalte popoare: Germanii, Americanii, Englezii, etc., se înțelege foarte ușor. Pe când aceste popoare erau mai în floare și se dezvoltau mai în liniște, țara noastră, din cauza frumuseții sale, din cauza bogăției sale, dar mai ales din cauza „așezării sale în calea tuturor răutăților“ după cum a spus cronicarul Miron Costin, a fost călcată în picioare de o mulțime de popoare barbare, lăsând numai jale în urma lui: „Vin și Hunii, vin și Goții, vin potop, potop cu toții...“ (V. Alecsandri); iar strămoșii noștri, în loc să-și vadă de treburile lor, să înainteze, au fost nevoiți, din cauza urgiei dușmanilor, să se retragă prin văile munților; unde și-au păstrat toate obiceiurile intacte, unde și-au cântat doinele lor de dor, de jale; toată gama viitorului...

Iată una din principalele cauze care a făcut ca poporul nostru să fie ceva mai în urmă cu industria decât celelalte popoare cu o industrie mai înaintată și să tindă mai mult spre misticism, spre poezie, fapt care a determinat pe poet să

spună cu drept cuvânt că: „Românul e născut poet!” Dacă poporului nostru nu i-s'ar fi spus aceste piedici în cale, în decursul timpului, apoi cu siguranță că ar fi fost și mai superior, din toate punctele de vedere, decât celelalte popoare, datorită calităților sale.

Așa că pe nedrept ar fi condamnat poporul nostru, fără ca el să fie cercetat sociologic, dacă cineva s'ar găsi să spună că nu-i bun și pentru industrie. Școlarul român, după cum am mai spus, este ca un material bun din care se poate face orice, trebuie însă multă muncă, mult tact și perseverență din partea arhitectului (a educatorului). Un singur efort și prin înlăturarea tuturor piedicilor ce ne stau în cale, cu siguranță că vom învinge, mai ales că ne vin în ajutor ca un fel de corolar: Căminurile culturale, activitatea premilitară, dar mai ales curentul sănătos al străjeriei cu nemuritoare deviză: „Credință și Muncă pentru Țară și Rege” din care se desprinde întreaga sa activitate și cu frumosul său salut român: „Sănătate!” care trebuie înțeles sub trei aspecte: sănătatea minții, a sufletului și a fizicului. Dacă poziția geografică a țării noastre ar permite să se înființeze cât mai multe centre pentru cursul supra-primar, apoi cu siguranță că, ideea inovatoare a timpului în care trăim și care a călăuzit pe actualul legiuitor să înființeze astfel de centre, ar da roade și mai bogate. Personalul conducător al lor s'ar selecționa în câteva luni, așa cum au fost selecționate și organele de control, fiindcă avem destule elemente destoinice în învățământ.

Din nefericire aceste centre sunt cam rari până în prezent tocmai din cauza

arătată mai sus, iar activitatea atât teoretică cât și practică, urmează s'o desfășoare învățătorul respectiv, acolo unde nu există astfel de centre, după un plan bine întocmit, bine chibzuit. Tocmai pentru acest lucru se cere ca orice educator să fie bine pregătit din toate punctele de vedere, nu numai pentru acest lucru, dar pentru toate acțiunile folositoare țării, căci de toate i se leagă numele și toate au nevoie de concursul neprecupețit al său. Această activitate practică nu trebuie exagerată însă așa cum se face în Germania, după principiile lui George Kerschensteiner, unde caută să facă din micii elevi, profesioniști, mai înainte de a le cunoaște aptitudinile îndeajuns, din cauza vârstei prea înaintate. De asemenea nu trebuie să ajungem uici la pragmatismul englez și american, doctrină filosofică care propovăduiește un învățământ utilitarist și unilateral și care se potrivește mai mult temperamentului lor de tehnicieni. La noi activitatea practică trebuie să meargă paralel cu cea teoretică și invers. Să fie ca un fel de împletire între ele. Nici una să nu predomină asupra celeilalte. Acestea au fost ideile călăuzitoare mai principale după care d-l prof. univ. G. G. Antonescu a formulat principiile școlii active integrale.

Prin urmare — teoria cu practica — departe de a se exclude, se ajută și se completează una pe alta; și, după cum teoria fără practică e ca roata fără osie, tot astfel și practica fără teorie e ca axa (osia) fără roată.

De aceea în educație să ținem seamă de amândouă.

Un prieten al învățătorilor: Jean Vasiliu

de D. D. LIXANDRU Rev. Șc.

Care învățator dâmbovițean nu-l cunoaște pe Jean Vasiliu, directorul săptămânalului Ancheta, publicație de curaj, de avânt și de impetuoasă atitudine?

Ai impresia că toată Ancheta, dela primul rând și până la ultimul, nu este altceva decât un asturdător pamflet îndreptat împotriva unor invizibili dușmani, pe care biciul tânărului director al Anchetei vrea să-i scoată cu orice din cetatea care-și trădește liniștea, visând ca un moșneag ce scrudă zarea prin calacii de fum ce pârâsesse în leneș pipa, bătrână ca și el de vremuri.

L-am cunoscut pe Jean Vasiliu din momentul în care am intrat în Târgoviște și m'am uimit de afinitatea sufletească pe care o are cu învățătorii. Așa de bine cunoaște problemele noastre de învățământ, încât figura lui m'a urmărit toată ziua.

Dealtfel trebuie să adaog faptul că, Jean Vasiliu este unul din puțini oameni care odată ce și-au intrat în suflet, este imposibil să-i mai alungi, chiar dacă ai vrea. Înalt, robust, cu figura de tigru neîmpdcat, ai impresia, când îl întâlnești, că are să-ți reproșeze ceva, fiindcă Jean Vasiliu mai mult trădește în lumea uturilor sale decât în realitate; își zâmbeste descreșindu-și fruntea, își scutură mâna vânjos și te supune unui interogatoriu de-o impecabilă logică.

Când merge pe stradă ai impresia că a pierdut și caută ceva. Se strecoară încet ca să nu deranjeze pe nimeni.

De o delicatețe extra femenină, Jean Vasiliu, merge gândind. Lumea înconjurătoare nu-l interesează decât ca simplă piesă de muzeu.

S'a uitat la lume, a fixat-o. E deajuns. O închide în suflet și acum începe Jean Vasiliu să trădească. În lumea sufletului său disecă, coboară tot și înalță tot.

În lumea gândurilor sale se bucură cu lumea creației lui, biciue lumea necazurilor lui și o exhorționează în impetuase rânduri, săgeți veninoase îndreptate împotriva celor ce împoșcă zidurile cetății—„Cinstea”—cu lialele mizerabilei lor lapități.

Cu părul lung tăiat scurt pe ceafă, Jean Va-

siliu pare un sihastru evadat din lumea gândurilor.

Ce liniște trebuie să fie în lumea gândurilor sale!

Altfel nu-ți înțeleg discreția.

Printre tume se strecoară grăbit. Și dacă se uită din când în când în lături sau în urmă, se uită ca să se încredințeze dacă nu cumva l-a văzut cineva.

Când vorbește, vorbește scurt și apăsător, cu pauze între pauze.

După ce a tăcut simți o extraordinară dorință de a-i da un răspuns, sau de a-l întreba ceva. Ai impresia că dacă nu-l mai întrebi ceva, pierzi ceva de mare preț.

Când scrie nu așterne vorbe cu pana pe hârtie, ci le sculptează în marmură cu dalta.

Fraza este sdracă, însă categorică.

„Lângă sufletul Lui”.

Cu El.

Azi, în ziua anilor patruzeci și cinci, bărbătești împliniți.

Și întotdeauna¹⁾

.....
„Pentru popor a alergat el aici pe cdi de cer”. Observați scrisul unui om care nu e obișnuit să picteze ci să sculpteze. Altdată scrisul său îmbracă haina unei fine ironii de un efect sigur:

„Dacă forma noastră politică n-ar număra destui oameni pentru care atitudinea clubului este și atitudinea lor, opinia clubului, opinia lor, aș fi îngenuchiat condeii, astăzi, lângă lacrima, îngenuchiată și ea, a satelor oculte de ploș. Sunt însă un individ anaionic: în la stima mea. Deaceea, și voi. Jara pe țdrani de aceste patru coloane, ca să le dau...”²⁾

Alteori, citindu-l pe Jean Vasiliu ai impresia că citești o autentică pagină argheșiană:

„Bund dimineața, Cetate!

Mâini oboșite au tras sforile „chestiei”. Carțina. Aplauzele au murit de mult... E apt dimineața și oloud mărunt, insistent ca pe Place Pigalle în primăverile crude...”³⁾

1) Tăra lângă marele ei Rege. Ancheta Nr. 83 anul 21.

2) Polul și considerația. Ancheta Nr. 60 anul IV.

3) Caravana la Târgoviște și Picul. Ancheta Nr. 97 anul III

Dacă pot ea să zică așa, ești de o gentilețe care mă face presă la picioarele d-tale.

Claxonul a mârâit sau prietenii din Călărași s'au sărutat?

Jean Vasiliu știe însă să și picteze nu numai să sculpteze. Când nu are de lovit pe nimeni, fraza lui nu mai este pocnet scurt și usturător de enut, ci mișcare lentă și bogată de vals vienez.

„Undeva, într-o mansardă mobilată studențește, la care conducea o scară cu trepte știrbe ca gura infernului sugrăvit pe pânsele panoramelor din orașul copilăriei, o mansardă care, dacă nu scurta drumul până la Dumneșeu, își îngăduia în schimb să privești oamenii de sus, drept în creștet și să-i vezi cât sunt de bicisnici și de deso-

rientați, rămânea singur Rarie să numere clipele cu umblet jilav de rămă pe cadran.

*.....
luna era acum pieptene de aur în părul nopții¹⁾).*

Scrisul capătă culoare și musicalitate. Ai impresia că numai e Vasiliu.... și totuși e! scrie.

Omul acesta alt fel scrie acasă, altfel în tren și altfel pe stradă.

Aș putea așterne pagini multe despre Jean Vasiliu... dar e târziu, noaptea târziu și noaptea își plânge prin săbranic de ceață povestea unei târzii toamne: pic, pic, pic...

Să mă ierte Jean Vasiliu dacă am dat, în felul acesta, lovituri de catapultă zidurilor cetății dragei lui discreții.

1) Din articolul «Madona». Anchetă Nr. 73, anul V.

Metoda de lucru a Secțiunilor Cercurilor Culturale

Prin noua organizare a Cercurilor Culturale, învățătorii sunt împărțiți în 2 Secțiuni de Studii, după metoda de lucru a Echipelor Regale și a Institutului Social Român; a) Secțiunea pentru studii și experiențe pedagogice; b) Secțiunea culturii poporului.

Aceste secțiuni se împart în subsecții, fiecare subsecție având de studiat o anumită problemă, un anumit subiect. Pentru anul acesta, prin circulara Nr. 206.950 a Doamnei Ministerului Educației Naționale, s'au dat 16 subiecte oficiale, în plus altele propuse de învățători; iar ședințe nu sunt decât 2: în Martie și Iunie. Desigur că, multe din subiectele propuse, de o mare importanță, nu vor putea fi epuizate în anul acesta, rămânând să fie ani la rândul verificate și aplicate, pentru o mai temelnică concluzie.

Totuși, pentru a se lucra în mod sistematic și în spiritul cerut, cred că ar fi bine să se stabilească metoda de lucru, ce ar pare să fie cea mai practică și cea mai justă. Deaceia, iată cum văd eu modul de a se lucra:

Fiecare președinte al Subsecției, va trimite subiectul ce are secțiunea de studiat, tuturor membrilor secțiunii, arătând și lucrările de specialitate ce se ocupă cu problema în speță.

Studiindu-se în mod temelnic din punct de vedere teoretic, pentru a se pătrunde principiile de bază și spiritul metodei, se va trece la apli-

carea pe teren practic; dacă e problemă de studii și experiențe pedagogice, se va aplica în școală, elevilor; dacă e problemă ce ține de cultura poporului se va aplica în cadrul căminelor culturale, a șezătorilor, sau a studiilor ce se vor face direct în mediul unde trăește fiecare învățator.

Trebuie să se știe că nu interesează partea teoretică, ci numai aplicarea practică la mediul local. Numai observațiunile făcute în urma aplicării la realitate vor fi notate și comunicate președintelui subsecției. Acesta va centraliza toate observațiunile membrilor, le va verifica cu principiile de bază și cu rezultatele obținute de el și apoi, într-o ședință comună, înaintea celei a Cercului Cultural, va formula raportul subsecției, care va fi cât mai precis.

În felul acesta, în luna Martie s'ar putea debata problemele ce interesează secțiunea de studii și experiențe pedagogice, iar în Iunie problemele secțiunii culturii poporului.

La sfârșitul anului, toate Cercurile Culturale din județ vor trimite rapoartele lor, care centralizate, pot fi publicate în „Buletinul Cercurilor Culturale” din județul Dâmbovița, se ar devenii un puternic îndreptar în munca ce va trebui să depunem după noile metode de lucru a „Cercurilor Culturale”. Iar acestea devin cu timpul, puternice auxiliare ale Institutelor Social-Pedagogice.

DUMITRU I. PLATON-Văcărești

BULETINUL REVIZORATULUI

„TREBUE SA LE SPUNEM?”

de M. IURCA.

Sub acest titlu voi apare în fiecare număr al reviste noastre atât realizările mai însemnate înlăptuite în învățământul primar, cât și păcatele care apasă greu asupra demnității noastre. Impresia noastră este că numai relevându-le și pe unele și pe altele putem să ne ferim de tot ceea ce vedem rău la alții și putem să împrumutăm orice se încadrează în munca morală și cinstită a învățătorilor.

„Ridentia castigat moris” spuneau strămoșii noștri. Desigur că este normal să biciuești prin răs o apucătură pentru a o îndrepta.

Sunt colegi în județ care muncesc ca niște robi. Iși înacină sănătatea își sdruncină nervii și își cheltuesc banul pentru a menține cu orice prestigiu unei tagme.

Avem mulți apostoli, adevărați apostoli ai profesiei printre învățătorii dâmbovițeni. Munca lor impresionază prin perseverență și înalță prin îndemnul sufletesc pe care îl trezesc în sufletele tineretului, mai ales.

E o muncă care desparte pe cel ce o face de tot ce e pământesc și îl pune ca o icoană vie în fața prezentului, icoană în fața căruia nu poți decât să îngenuchi și să te închini.

Toate acestea ar fi însă pietre scumpe, ascunse în fundul minelor, dacă nu le-am scoate la iveală prin scris.

Dacă, însă, va fi în atenția noastră de a scutura cu curaj colbul nepăsării și al indiferenței de pe faptele vii, care alcătuesc sufletul învățătorului dâmbovițean, nu e mai puțin adevărat că vom biciui cu asprime tot ceea ce caută să altereze acest suflet.

Gelos de prestigiul învățătorului vom relata deci în această rubrică tot ce este bun și tot ce este rău.

Trebue să le spunem? Da sau nu?

Da:

În luna Octombrie D-l revizor școlar al județului, D. D. Lixandru, a inspectat școala Pucioasa de sub direcția D-lui Traian Ionescu. Aci este învățător și D-l Manole Duță.

Despre D-l Traian Ionescu și Manole Duță

oricât ai vrea să spui de bine ar fi insuficient

Atât de mult muncesc acești doi învățători și atât de mult s'au indentificat cu sufletul școlii, încât am putea spune, fără să greșim, că fără el școala Pucioasa nu s'ar reduce decât la ziduri, ziduri, ziduri reci.

Rar s'au putut vedea elevi cu o pregătire atât de temeinică ca elevii D-lor Traian Ionescu și Manole Duță.

Elemente de elită și de muncă ca D-nii Duță și Ionescu ne fac cinste.

Revizoratul școlar a intervenit locul în drept pentru a li se aduce mulțumirile necesare.

* * *

În ziua de 9 Noembrie, D-l revizor D. D. Lixandru a vizitat școala Gemenea Oncești. S'a remarcat aci un învățător care a făcut din școală model de curățenie și de bună gospodărie: D-l I. Marinescu. Vom avea în curând ocazia să constatăm munca soților Marinescu și pe teren școlar, care nu va fi credem noi, decât tot foarte frumoasă. Suntem mândrii că am găsit încă doi învățători care ne fac cinste.

* * *

La Voinești avem un director tânăr pe D-l I. Neagoe care și-a pus tot avântul tineretii în slujba școlii.

li mulțumim pe această cale pentru munca cinstită pe care o aduce în dar în fiecare zi, școlii.

* * *

La Bucșani își desfășoară munca, în cea mai mare discreție și în cea mai perfectă armonie încă două elemente de elită ale învățătării: D-l I. Simionescu și D-l D. Stroe.

Ce bogății de suflet au risipit acești doi învățători pentru care munca este o simplă obișnuință. Cu suflet și cu ardoare au ridicat în sat un nou local de școală în zidurile căreia și-au zidit sufletele, logodindu-se cu nemurirea.

Relevându-le munca Revizoratul școlar a intervenit locul în drept pentru a li se aduce răsplata necesară.

* * *

La Dragodana se întâmplă să zărim deasemenea adevărați învățători.

Aci este, dealtfel, și înimosul nostru subrevizor N. Dobrescu, care este numai viață și numai suflet.

Conștient că omul este acela care sfințește locul, D-! N. Dobrescu a grupat în jurul său pe învățătorii Nicolescu și a pornit cu curaj la construcția unei noi săli de clasă. Bani pentru construcție mai că nu aveau. Totuși au rezolvat problema acești înimoși învățători. S'au împrumutat la bancă, dând polițe personale pentru acoperirea cheltuielilor necesare construcției noii săli de clasă. Cazul iese din comun.

Revizoratul școlar și-a făcut o datorie de onoare aducându-l la cunoștința autorităților superioare pentru răsplata cuvenită.

* * *

La Șc. Nr. 1 b. Găești D-l Jean Popescu mi-a prezentat o clasă model ca pregătire. D-l revizor D. D. Lixandru a notat cu f. bine pe eminentul coleg.

* * *

Cine vrea să învețe cum se gospodărește o școală și cum trebuie să se înfrumusețeze pentru ca elevul să se simtă cât mai bine îi recomandăm un desăvârșit maestru: D-l Marin Popescu, directorul școlii Răcari.

D-sa a primit felicitări și laude dela D-l director general Stanciu Stolan cu ocazie vizitei ce D-sa a binevoit să o facă în ziua de 4 Dec 1938, Școli Răcari.

* * *

Bătrâna Cetate a lui Matei Basarab a pornit în Salturi de brâu să-și bată joc de supărata toamnă a acestui an care-și plânge necazul în poala lui Decembrie.

S'a trezit din somn, s'a uitat bulmăclă în jur, și-a scuturat lanțurile și a început să joace. Știți cine a îndrăsnit s'o scoale?

Șc. Nr. 1 fete și șc. Nr. 1 băieți.

Ambile au dat câte o serbare care s'a întipărit adânc în mintea târgoviștenilor, dornici de dușuri de aceste școlărești.

Geloși de stima Cetății, s'au luat la întrecere aceste școli. Si lupta a fost aprigă. S'a dat dovadă că morții (cetatea) învie când vîi știu să trăiască. A pornit în iureș de viață D-na Manolescu care a regizat minunat serbarea școlii Nr. 2 fete, la luptă cu D-l Sandu Bucșeneanu, regizorul minunat al serbării dela Nr. 1. Care a învins? A mai adăoaga ceva ar fi să-i jignim.

Directorii celor două școli, minunații directori ai celor două școli: D-na Olimpia Bucșeneanu și Jean Butărolu ne-au dovedit că posedă cheia magică a deșteptării unei cetăți.

Să uităm pe D-na Penescu și D-na Popescu dela șc. Nr. 1 fete și pe D-nii Ghiță Ionescu și I. Nițescu dela șc. Nr. 1 b. ar însemna să dezertăm dela datorie.

D-lor comandanți străjeri din județ, dacă vreți să vedeți cât transformă străjeria pe elev, sub conducerea energică a învățătorului, poftiți la șc. Nr. 1 băieți din Târgoviște.

* * *

În ziua de 9 Noembrie D-l D. D. Lixandru revizorul județului a inspectat școala Capul Coastei. D-sa a rămas profund nemulțumit de felul cum se prezintă școala, deși *au local nou, și sunt doi învățători la școală.*

S'a intervenit pentru pedepsirea lor.

* * *

Dăm un serios avertisment învățătorilor școlii Adâncă, care și-au permis să jignească demnitatea învățătoarească, dezertând dela datorie.

Geloși de prestigiul învățătorului dâmbovițean, noi i-am pus sub atență observație și le-am cerut pedepsirea.

* * *

Dăm un ultim avertisment D-lui director al școlii Mogoșești. Dacă nu înțelege să se întreze în spiritul nou de muncă al țării, îi vom cere suspendarea din învățământ.

Are multe păcate la activ.

(va urma)

D-l director general al inv. normal primar Stanciu Stoian in Județul Dâmbovița.

Duminică 4 Decembrie s'au deschis cu o solemnitate deosebită, toate cercurile culturale din Jud. Dâmbovița.

Organizate pe bază de noul principiu, aceste cercuri învățătoresci au ieșit din lăncetușă și inutilitatea în care se mișcau cercurile culturale, de tip haretian, care create pentru a răspunde unei nevoi de difuzare a culturii în marea masă a poporului, au corespuns mult timp și în largă măsură timpului pentru care au fost create.

În ultima vreme aceste cercuri culturale se perlmaseră în valoare și ca atare deveniseră inutile.

Dela simple agape sgomotoase, colegiale, ele trebuiau să devină cenecluri în care să se frământă idei sănătoase, trebuiau să devină congrese de expunere a rezultatelor practice obținute după metoda de lucru a echipelor regale.

Înoirea cercurilor culturale este o idee scumpă D-lui Stanciu Stoian, directorul general al inv. normal primar.

Pentru cine l-a urmărit în activitatea D-sale, principiile noul care stau la baza organizării noilor cercuri culturale, în parte, nu aparțin momentului, ci ele sunt preocupări care frământau pe actualul conductor al învățământului primar încă de acum 7-8 ani.

Deschise intenționat în urma altor cercuri culturale județene, cercurile noastre culturale din sudul județului s'au bucurat de prezența și de cuvântul lămuritor al chiar

acelula care le a conceput așa cum sunt ele azi.

Pretutindeni unde a fost prezent, la Ghergani, la Titu, la Găești și la Târgoviște, autorul lor D-l Stanciu Stoian a fost insistent chemat la rampe de sufletul cald al învățătorilor, care în iureși de sinceritate i-au dovedit cât de mult li iubesc.

Însoțit de D-l Insp. șc. Gh. Bucurică și de D-l revizor șc. al jud. D-vița Dumitru D. Lixandru, D-l director general Stanciu Stoian a ținut să controleze îndeaproape activitatea cercurilor culturale vizitate.

Cuvântul D-sale autorizat a avut darul să împrăștie ultimele nedumeriri iminente aplicării unei idei, care încă se frământa.

Oriunde i s'a pus o întrebare, a răspuns prin adevărate cuvântări program.

Plăcut impresionat de căldura sufletească cu care a fost primit de către colegii dâmbovițeni, D-sa a fost și mai plăcut impresionant când a văzut că activitatea noilor cercuri culturale merge pe drumul croit de D-sa.

Noi, dâmbovițenii, am fi vroit cu tot dinadinsul ceva; am fi vroit să-l facem să bea apă din Dâmbovița noastră dulce....

Prudent, D-l Stanciu Staicu n'a vrut.

Noi, însă, munteni smecheri, l-am prins în sufletul nostru cald și-l vom reține. Va veni să ne revadă?

E tot ceace dorim să facă pentru noi. Nu-i cerem sporire de salariu sau alt ceva. Li cerem ceva simplu: îl vrem prezent, mai mult prezent, la noi la Dâmbovița.

CERCURILE CULTURALE INVĂȚĂTOREȘTI

Circulara Nr. 206.950 din 1938

Scopul Cercurilor Culturale, în trecut.

1. Cercurile culturale ale învățătorilor au jucat, în trecutul școlii primare, un rol extrem de important pentru așa numita activitate extrașcolară a învățătorilor, ca și pentru pregătirea lor profesională. Aci s'au plămădit cele mai multe din gândurile generoase, care au dus la crearea cursurilor de adulți, bibliotecilor populare, serbărilor, cantinelor și mai ales la acea frumoasă activitate cooperatistă, căreia i se datorește, în mare măsură, ridicarea economică a satelor noastre.

Rezultatele cercurilor culturale sunt astăzi recunoscute și ele formează un titlu de glorie, atât pentru inițiatorul și animatorul lor Spiru Haret, cât și pentru generația de învățători care l-a înțeles și l-a secondat cu atâta însuflețire.

Ceea ce s'a înfăptuit însă atunci cu atâta succes, trebuie dus mai departe, potrivit împrejurărilor de azi. Cercul cultural, practicat înainte de războiu, a fost conceput în a spiritul și după măsura nevoilor de atunci.

Așa cum a fost conceput până acum, el urmărea două scopuri: primul consta din punerea problemelor școlare de actualitate (teoretice și practice), pentru perfecționarea învățătorilor; al doilea era în legătură cu activitatea extrașcolară a membrilor corpului didactic. De aceea, ședințele cercurilor culturale erau alcătuite din două părți: ședința de dimineață, pur didactică — așa numita ședință intimă — și ședința de după masă, publică. Activitatea învățătorilor în cercurile culturale se desfășura într'un sens cu totul individualist. Cercul era prilej de instruire pentru învățător, dar fiecare activă în acest cerc singur, sau toți făceau același lucru. Nu era o colaborare, cu o diviziune a muncii, din care cercul să apară ca o unitate organică și cu o activitate mai complexă și mai bogată. Era mai mult o întrecere între învățători, cei mai buni putând fi dați ca exemplu pentru ceilalți.

Observațiile de mai sus nu micșorează nicidecum meritul generației trecute. Așa era spiritul vremii de atunci și ei nu puteau lucra altfel. Meritul cel mare al învățătorilor de atunci este că

au înțeles să nu se mărginească, pentru pregătirea lor, proprie, la ceea ce le-a dat școala normală și au înțeles, mai ales — și au răspuns cu entuziasm — la chemarea satelor, cufundate în întuneric și mizerie.

O nouă concepție a Cercurilor Culturale potrivită nevoilor culturale actuale.

2. A rămâne însă la concepția cercurilor culturale de altădată, înseamnă, în realitate, a da treptat înapoi. Țara s'a schimbat și formula cercului cultural de tip haretian a fost depășită. Viața culturală nu stă pe loc. Ea înaintază încontinuu, creând noi forme și găsind noi metode de lucru. Se poate chiar spune că școala a întârziat destul cu persistarea în metodele vechi de activitate. Alte instituții culturale au experimentat și au găsit metode de lucru cultural la sate, care s'au dovedit eficace. De ele școala trebuie să țină neapărat seama. Între acestea trebuie să pomenim mai ales „Fundatia Culturală Regală Principele Carol”, care a lucrat în acest sens, cu deplin succes, patru ani. Cercurile culturale învățătoarești nu au decât de câștigat, dacă, ținând seamă de probleme specifice școlii primare, precum și de împrejurările în care aceasta lucrează, vor căuta să se folosească cât mai mult experiențele făcute și verificate în acest sens.

Scopul Cercurilor Culturale, azi.

3. Activitatea cercurilor culturale va avea, ca și până acum, un împătrit scop. Pe de o parte cercurile culturale vor urmări perfecționarea învățătorilor prin ei înșiși, după indicații generale date de autoritatea școlară; cei se vor lămurii îndrumările date de minister; se va studia adaptarea școlii la mediu, pregătirea lor pentru activitatea culturală la sate.

Ceea ce se schimbă față de trecut, în structura cercurilor culturale, este spiritul în care trebuie să lucreze, ca și metoda de lucru. Și una și alta pun probleme noi de rezolvat pentru cercurile culturale. Pe unele dintre acestea le vom

indica în această circulară chiar; altele rămân la inițiativa conducătorilor de cercuri, precum și a revizorilor, inspectorilor generali, care vor avea astfel prilejul să-și afirme personalitatea lor în cadrul fixat de Minister:

a) Un prim scop urmărit prin cercurile culturale este acela al perfecționării învățătorilor. Acest scop se urmărește deopotrivă de tot cercul cultural. El se poate urmări prin: lectura, recenzarea și comentarea cărților noi apărute: studierea unor probleme de actualitate sau speciale școlii din regiune, studiu la care să participe mai mulți învățători deodată, nu făcând fiecare același lucru, ci divizându-și munca. Mai ales, această metodă de lucru și astfel de lucrări trebuiesc încurajate, pentru că ele prilejuiesc nu numai munca personală, dar îndeamnă pe învățători la cercetarea atât a realității, cât și a bibliografiei, în legătură cu chestiunea dată, făcându-i să unească astfel teoria cu practica și să învețe ei înșiși în spiritul școlii active, pe care vor s'o aplice elevilor în școală.

Pregătirea învățătorilor trebuie, în sfârșit, să aibă în vedere că oricâte cunoștințe ar căpăta învățătorii, oricât de bogată ar fi activitatea lor ea nu va duce la rezultate folositoare pentru țară, decât atunci când activitatea tuturor cercurilor culturale, în acest sens, se va încadra perfect politicii școlare a Statului Român. De aceea una dintre lucrările cele mai importante ale cercurilor culturale trebuie să fie studierea, prin referate și comentarii, cât mai amănunțite și cât mai serioase a legilor, regulamentelor, programelor, circularilor și deciziilor cu caracter programatic, date de către Ministerul Educației Naționale. Pe lângă aceasta, instrucțiunile date de Straja Țării, ca și acelea ale Serviciului Social, trebuiesc cercetate și studiate cu atenție în adunări.

Nu trebuie uitat că la cercuri nu este vorba numai de cunoașterea seacă a acestor dispoziții, date de autoritatea școlară și nici de discuții în contradictoriu, pentru ca vorbitorii să se scoată pe sine în relief. E vorba, din contră, de înțeles spiritul, principiile care au stat la baza acestor dispozițiuni, de ridicat nivelul discuțiilor într'o atmosferă de înțelegere superioară, am putea zice academică, singurele care pot crea curente vii și o doctrină vie, necesară mersului înainte al școlii românești;

b) O altă preocupare a cercurilor culturale,

în strânsă legătură cu cea precedentă, este munca pe care învățătorii din fiecare colț de țară o pot depune pentru adaptarea școlii la mediul local-regional. Pentru aceasta este negreșit necesar ca învățătorii să fie inițiați în metoda științifică de cunoașterea vieții sociale a regiunii unde locuiesc. Este, cu alte cuvinte, necesar ca ei să cunoască metoda monografiei sociologice, cu ajutorul căreia vor putea face monografiile. Ici-colo, sunt învățători care deja au realizat ceva în acest domeniu. Alcătuirea unei monografii sătești, în mod științific, este însă mult mai grea decât se crede, și ea depășește putințele unui învățător izolat. Monografia sociologică cere colaborarea a cât mai multor elemente, cu pregătiri cât mai deosebite. De aceea este recomandabil ca, în loc să se pornească la întocmirea de monografii, pe care să le întocmească câte un învățător izolat, să se aleagă din contră, pe rând, câte un sat, începându-se cu cele mai caracteristice din regiune, lucrarea făcându-se în același timp de mai mulți învățători, alcătuiind o echipă, în care diferite probleme să fie studiate de aceia care au, fie pregătire, fie aplicații pentru aceasta. Pe această cale, se poate cunoaște științific regiunea pentru adaptarea școlii la mediul inconjurător. Numai atunci când vom avea cât mai multe și cât mai bine întocmite monografii sătești, programele școlare (regionale) vor putea deveni o realitate.

Nu vom aștepta, negreșit, ca întreaga lucrare de cunoaștere a regiunii, pe calea monografiei sociologice, să fie terminată pentru a trece la munca efectivă de adaptarea școlii la mediul. Lucrările vor putea merge și paralel sau concomitent, influențându-se la tot pasul și perfecționându-se, treptat. De aceea, chiar dela început, cu aprobarea autorității școlare, se pot începe mici experiențe în sensul localizării învățământului, în conformitate cu spiritul și principiile programei.

Nu este bine ca experiențele să se facă la toate școlile deodată. O experiență se face la început numai de un învățător sau la o școală și numai după ce ea a fost verificată poate fi extinsă, cu aprobarea autorității școlare;

c) A treia activitate a cercurilor culturale este în legătură cu munca pe terenul culturii poporului. Cercurile culturale trebuiesc să fie și instituții care să lucreze efectiv pe acest teren, dar trebuie să fie totodată școală pentru apropierea

principiilor și a unei tehnici a muncii culturale la sata. Problemele ce se pun culturii poporului ca învățământ pentru neștiitorii de carte, școli de adulți, cursuri complementare, cămine culturale, cursuri și școli țărănești, școli superioare țărănești etc., toate aceste probleme trebuiesc cunoscute și înțelese în adâncul lor de învățători, iar mai presus de toate ei trebuie să cunoască și să capete deprinderea de a lucra în instituțiile de acest soi, pe care le au sau trebuie să le aibe în regiunea lor. Nu trebuie, mai ales, uitat că lucrul cultural la sate cere astăzi o preocupare, cât mai vie, o cunoaștere și colaborare cât mai strânsă cu toate acele instituții care prelungesc viața culturală, dincolo de vârsta copilăriei și a școlii primare.

Programul.

4. Din cele arătate mai sus, putem aranja schematic programul de activitate ce urmează. El va fi un indicator general, după care fiecare ținut, județ sau plasă, își va alcătui un program.

În el se dau numai punctele principale programatice. De la caz la caz însă fiecare ținut, județ sau plasă chiar, pot adăuga și problemele lor speciale. Este aci loc și pentru inițiative locale, ca și pentru manifestarea spiritului și nevoilor fiecărui colț de țară. În planul amănunțit al fiecărui județ și apoi al fiecărui cerc cultural, se va porni de la punctele înscrise în acest program pe de o parte, iar pe de alta se vor inventaria problemele de ordin local, care se vor încadra acestui program.

P R O G R A M U L

ACTIVITATEA PENTRU PERFECTIONAREA INVATAȚORILOR	ACTIVITATEA DE CUNOAȘ- TEREA MEDIULUI ȘI ADAPTAREA ȘCOLII LA MEDIU	ACTIVITATE CERCULUI ȘI DEPRINDEREA TEHNICEI CULTURALE
<p>1) Problema localismului și regionalismului cultural și pedagogic cu referințe la situația locală.</p> <p>2) Programa analitică nouă și studii în legătură cu ea.</p> <p>3) Legile și modificările lor, spiritul lor și modalități de aplicare</p> <p>4) Ce este străjeria, doctrina ei și legăturile cu școala primară.</p> <p>5) Ce este serviciul social. Despre cămine culturale, școli superioare țărănești și echipe de lucru cultural</p> <p>6) Curenți și lucrări noi pedagogice.</p>	<p>1) Noua așezare a Statului Român: așezământul de bază și decentralizarea administrativă</p> <p>2) Cunoașterea lucrărilor de bază necesare alcătuirii de monografii; în special lucrarea; Monografia unui sat, editată de Fundația Culturală Regală Principele Carol.</p> <p>3) Cercetări monografice și comunicări la cercurile culturale a rezultatelor obținute treptat, fie într'un domeniu al vieții sociale, fie în altul.</p> <p>4) Experiințe în sensul adaptării școlii la mediu. Comunicări făcute cercurilor de către aceia care au experimentat.</p> <p>5) Organizarea activității culturale pentru fiecare comună în parte, din cuprinsul cercului.</p>	<p>1) Se fac dări de seamă a activității școlare din plasă și se discută.</p> <p>2) Idem a activității culturale (cămine, școli sau cursuri țărănești, școli superioare țărănești, dacă sunt, cursuri pentru neștiitorii de carte etc.).</p> <p>3) Se fac dări de seamă a activității străjerești și se comentează, în special, în raport cu viața școlii primare. Rezultatul discuțiilor străjerești.</p> <p>4) Se fac planuri de activitate, care, aprobate de autoritatea școlară, se dau spre aplicare și experimentare unei școli sau unui grup de învățători.</p> <p>5) Observații asupra activității culturale din ținut, cu propuneri ce se fac la finele anului.</p>

Organizarea.

5. În cele ce urmează, vom arăta cum pot fi organizate, pe viitor, cercurile culturale, pentru a corespunde spiritului nou ce trebuie să anime școala și pe slujitorii ei și pentru a lucra după o metodă corespunzătoare acestui spirit:

a) Un cerc cultural va trebui să cuprindă pe viitor pe toți învățătorii, învățătoarele, măștrii, maestrele și agronomii școlari dintr-o plasă. Cercurile culturale mici, de câte trei-patru comune, s'au dovedit ineficace: aceeași învățători, care se întâlnesc aproape zilnic, cu probleme pe care și le comunică de asemenea, în convorbiri particulare banale, cu puținți mici de experimentare și mai ales foarte greu de controlat. Acesta e cercul cultural de azi. Cercul cultural pe o rază mai întinsă este și mai insuflețit și are puținți mari de realizare, atât în domeniul pedagogic cât și în acela al culturii poporului;

b) Cercul cultural, astfel constituit, trebuie conceput ca o echipă de lucru pedagogic și cultural, în sensul în care au fost alcătuite echipele regale studențești. Membrii cercului cultural nu vor face toți același lucru. Ei trebuiesc împărțiți după aptitudini, iar munca pe care o săvârșesc trebuie să fie divizată pentru a corespunde pregătirii și aptitudinilor lor. Astfel cercul devine o comunitate organică de muncă pedagogică și culturală, în care toți membrii urmăresc același scop, într'un efort comun, punând fiecare la contribuție ceea ce are mai bun, cu maximum de folos;

c) Fiecare cerc va avea două secțiuni mai importante: secțiunea pentru studii și experiențe pedagogice și secțiunea culturii poporului. Fiecare secție se poate împărți după nevoi, temporar, în subsecții;

d) Conducerea cercului cultural dintr-o plasă o va avea subrevizorul școlar al plășii respective, ca președinte. El va fi ajutat la conducerea cercului de un comitet format din: doi vicepreședinți (conducători ai celor două secții), aleși de învățători și confirmați de autoritatea școlară; doi secretari și patru membri, învățători. Dintre aceștia din urmă unul va fi comandant străjer, iar altul reprezentant al căminelor culturale din regiune.

Când cercul se va aduna în planul lui, unul dintre cei doi secretari de secție va fi secretarul adunării.

e) Cercul de plasă se adună numai în secții unite de patru ori pe an, în: Septembrie, Martie și Iunie.

f) În anul acesta cercurile se vor aduna numai de trei ori: Noiembrie (și pentru Decembrie), Martie și Iunie.

g) Cercurile nu-și mărginesc însă activitatea la adunări. Membrii lor lucrează sub supravegherea președintelui și vicepreședinților și în restul timpului. În adunări se discută înțelesurile de dat și se comentează dările de seamă și comunicările cu privire la activitatea desfășurată. În restul timpului, învățătorii lucrează, fie izolați, fie în grup, fiecare la lucrarea cu care a fost însărcinat, potrivit aptitudinilor lui. Ei nu vor pierde însă din vedere niciodată că fac parte dintr-o comunitate de muncă și că, prin urmare, activitatea lor trebuie să fie coordonată cu aceea a celorlalți membri din cerc. Metoda lucrului în colaborare, trebuie, mai ales ținută în seamă, pentru activitatea de cercetări monografice și de experiențe școlare. Pentru a se realiza ceva, fiecare învățător trebuie să pună, în locul mândriei de a fi înfăptuit el individual ceva, mândria de a face parte dintr-o comunitate de muncă bine organizată, care ea a înfăptuit ceva pentru regiunea din care face parte și pentru școala românească.

h) Cercul va avea o bibliotecă și o arhivă a lui, unde se păstrează cărțile pe care și le procură, precum și lucrările lui (recenzii), conferințe, lucrări monografice, studii ale membrilor săi etc.);

i) În municipii, cercurile culturale se pot organiza, pe sectoare, sau pe întreg municipiul, cu un program asemănător sau cu unul special, ce va trebui să aibe aprobarea Ministerului;

j) La sfârșitul anului, comitetele plășilor se vor aduna într'un cerc cultural județean, sub președinția revizorului școlar, cu o ordine de zi care se va fixa atunci, ținându-se seamă de activitatea din timpul anului. Darea de seamă a acestui cerc județean se va triște atât Ținutului, cât și Ministerului.

Incheiere.

6. În toate Statele moderne activitatea învățătorului este una dintre cele mai importante. Pe ea se bazează, pentru că dela ea începe întreaga activitate cărturească, învățământul de grad secundar și universitar, ca și activitatea științifică.

O activitate științifică și literară nu se poate

sibilă într'un Stat de analfabeți. Un Stat de asemenea, nu se poate ridica fragmentar. Progresul lui și cultura lui unitară depind de progresul în știință de carte și în deprinderi bune și civilizație a poporului în întregul său.

Statul nostru se găsește astăzi într'o criză de creștere. El are nevoie acum, din nou, de energie și elanul învățătorilor, pentru a putea păși victorios peste dificultățile momentului; iar dificultatea cea mai importantă acum, este starea de inapoiere în care se găsește încă satul românesc. Satul nostru este tezaur de virtuți, dar multe dintre aceste virtuți sunt necultivate, sau se găsesc în starea minereului brut din care nu s'a ales cum trebuie și nu s'a utilizat, pentru opere de valoare deosebită, metalul cel prețios.

Acum patru decenii, Statul românesc s'a mai găsit într'o astfel de criză. Cercurile culturale haretiste și învățătorii formați la școala lui Haret, au știut s'o învingă. Este acum rândul învățătorului, ce lucrează sub indemnul înalt al însuși Suveranului Țării, pentru a da încăodată dovadă

de devotamentul și spiritul de sacrificiu al corpului didactic primar.

Satul nostru nu se poate ridica din primitivism, comorile sufletesti, ce zac latente în el, vor continua să fie nimicite de năvala formelor de civilizație străină de sufletul lui, dacă nu vom avea o școală a tineretului, cum sunt școlile țărănești și școlile superioare țărănești și dacă nu vom ajunge ca să avem în fiecare sat un cămin cultural, prin care se ajută pe el însuși în promovarea și actualizarea virtuților sale latente. Se cere cercului cultural și prin aceasta învățătorilor să înțeleagă această nouă chemare. Așa cum în trecut, alături de Haret, învățătorii a'au dovedit a fi elementele cele mai de nădejde pentru ridicarea satului, potrivit vremilor de atunci. așa trebuie azi și în viitor ca învățătorii, lucrând cu noile cercuri culturale, concepute în spirit național și social, cu o tehnică potrivită ideilor noi și cerințelor noi ale satului, să se dovedească că sunt demni de înaintașii lor.

DELA REDACȚIE : Redacția revistei urează tuturor colaboratorilor spor la muncă, sărbători fericite și ani mulți.

■ Cu numărul de pe luna Ianuarie 1939, formatul revistei se va schimba, adoptându-se unui format care s'o facă mai portativă și mai ușor de legat și păstrat în bibliotecă.

■ Articolele trimise rugăm să fi scrise cât se poate de cîteț și să desbată probleme pedagogice și sociologice.

■ E de dorit a se trimite știri despre rezultatele obținute în urma aplicării noului program analitic; observațiuni și obiecțiuni chiar, dacă sunt de făcut.

DELA ASOCIAȚIE :

In ultimul timp am primit adresa de mai jos, pe care o aducem la cunoștința colegilor, rugându-i să trimită de urgență cererile de înscriere la Asociația Județeană.

„Asociația Generală a Învățătorilor a hotărât înscrierea tuturor membrilor săi în „Frontul Renașterii Naționale”.

Comunicându-vă aceasta, avem onoare a vă ruga să binevoiiți a aduna la secțiunea Dvs., județeană declarațiile individuale de înscriere ale tuturor colegilor învățători și colegelor învățătoare din acel județ.

Aceste declarații ne vor fi înaintate cât mai urgent”.

Președinte, IACOBESCU.

Secretar general, TACU

Tipografia „Dâmbovița“

FONDATA ÎN ANUL 1896

SE EXECUTĂ: CĂRȚI DE
VIZITE, CĂRȚI DE ADRESE
OU NOTĂ, BORISORI ȘI
PLIOURI OU FIRMA, NOTE
DE OOMENZI, ORICE FEL
DE ETIOHETE, LISTE DE
SUOATE, REGISTRE, CIR-
OULĂRI FACTURI, MEMO
RANOE, PROOURI, CHI-
TANȚIBRE, STATE, CI-

TAȚII, OONTRACTE, TRA
TE, BORDEROURI, AVIZE,
REOLAME ÎN DIFERITE
CULORI, BROȘURI, TEZE,
ANUNCIURI, PLAGARDE
BILETE DE NUNTĂ ȘI LO-
SOONĂ, OEVIZE, OEOURI,
BILETE DE TEATRU, JUR-
NALE, REVISTE, LESĂTO-
RIE DE CĂRȚI, ETO. ETE

TÂRGOVIȘTE

STRADA REGELE CAROL II Nr. 70

Domnului

..... Sivadeler

Comuna

Județul Dâmbovița